

PHẦN MỞ ĐẦU

I. Lý do chọn đề tài

Tết Nguyên Đán của người Việt là một phong tục cổ truyền tốt đẹp của nền văn hoá Việt Nam. Tết cổ truyền từ ngàn xưa luôn tiềm tàng trong mình những giá trị tâm linh và giá trị nhân văn thể hiện mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên, vũ trụ.... Lễ Tết nguyên Đán chiếm một vị trí quan trọng trong đời sống văn hoá tinh thần của người dân đất Việt. Tết là dịp để gia đình, họ hàng, làng xóm, người thân trong gia đình xum họp đoàn tụ, thăm hỏi, cầu chúc cho nhau một năm mới bình an, hạnh phúc.

Tết Nguyên Đán là một tài sản vô giá của quốc gia, là một di sản quý báu trong kho tàng văn hoá Việt Nam mà không phải quốc gia nào cũng có được. Nó hoà vào tâm hồn và máu thịt của người dân đất Việt từ bao đời nay. Tết Nguyên Đán là một sinh hoạt văn hoá không thể thiếu trong cuộc sống con người đất Việt.

Tết Nguyên Đán bao gồm phần lễ tết và lễ hội. Lễ Tết đóng còn Lễ hội lại mở. Đây là sản phẩm quan trọng làm nên sản phẩm du lịch Tết. Mặc dù Tết Nguyên Đán là một nguồn tài nguyên quý giá nhưng chưa thực sự được các cấp các ngành quan tâm, đầu tư phát triển, biến nó trở thành một sản phẩm du lịch thực sự, gây lãng phí một nguồn tài nguyên nhân văn quý giá. Nếu được quan tâm đầu tư thì nó sẽ đem lại hiệu quả kinh tế tối ưu làm thay đổi bộ mặt kinh tế địa phương.

Trong thời đại ngày nay với sự phát triển nhanh chóng của khoa học công nghệ cộng với quá trình công nghiệp hoá hiện đại hoá đã làm cho giá trị truyền thống của Tết Nguyên Đán phai nhạt dần. Đặc biệt là đối với lớp trẻ họ không còn quan tâm nhiều đến các nghi thức đón Tết cổ truyền. Đồng thời do ảnh hưởng của nền kinh tế thị trường sản phẩm du lịch Tết cũng đã bị thương mại hoá làm mất đi bản sắc của nó.

Dưới góc độ kinh tế văn hóa, mà cụ thể là kinh doanh du lịch thì Tết Nguyên Đán giống như một tài nguyên cần được khai thác triệt để làm sống dậy truyền thống cha ông, khơi dậy lòng mong muốn của con người tìm về với bản sắc truyền thống dân tộc. Bởi nó vừa là một loại tài nguyên vừa mang lại ý nghĩa nhân văn, và cần phải khai thác triệt để tránh lãng phí một nguồn tài nguyên quý giá.

II. Mục tiêu của khoá luận:

1. Cung cấp cho người đọc những thông tin bổ ích về Tết Cổ Truyền của người Việt mà cụ thể là các phong tục tập quán, các thú chơi và ẩm thực ngày Tết.

2. Bảo tồn, lưu giữ và phát huy các giá trị truyền thống quý báu của dân tộc. Thông qua việc tham gia các chương trình du lịch Tết du khách sẽ ngày càng hiểu sâu hơn về truyền thống cha ông, qua đó khơi dậy lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc và quảng bá hình ảnh đất nước với bạn bè quốc tế.

3. Khơi dậy lòng mong muốn của con người tìm về với bản sắc văn hóa truyền thống dân tộc, từ đó thúc đẩy động cơ đi du lịch của con người.

4. Tìm hiểu và đánh giá thực trạng khai thác nguồn tài nguyên Tết cổ truyền của các công ty du lịch, các khu du lịch và các điểm vui chơi giải trí.

5. Đề ra các biện pháp và phương hướng để khai thác một cách có hiệu quả nguồn tài nguyên Tết Nguyên Đán vào kinh doanh du lịch, biến nó thực sự trở thành một nguồn tài nguyên quý giá trong hệ thống sản phẩm du lịch.

III. Phương pháp nghiên cứu:

1. Phương pháp thu thập và xử lý tài liệu.

2. Phương pháp phân tích các yếu tố và sự tác động của nó việc khai thác Tết Nguyên Đán phục vụ du lịch.

3. Phương pháp tổng hợp nghiên cứu liên ngành(Tâm lý học, văn hóa học, xã hội học).

IV. Bố cục của khoá luận.

1. Phần mở đầu.

2. Phần nội dung:

❖ **Chương I: Tổng quan về Tết cổ truyền của người Việt.**

❖ **Chương II: Hiện trạng khai thác Tết cổ truyền trong kinh doanh du lịch.**

❖ **Chương III: Một số giải pháp khai thác Tết cổ truyền trong kinh doanh du lịch.**

3. Phần kết luận.

PHẦN HAI: NỘI DUNG NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI

CHƯƠNG I:

TỔNG QUAN VỀ TẾT CỔ TRUYỀN CỦA NGƯỜI VIỆT

1.1. Giới thiệu về Tết cổ truyền của người Việt.

1.1.1. Lịch sử hình thành Tết cổ truyền của người Việt:

Việt Nam có 54 dân tộc anh em cùng sinh sống trên một lãnh thổ. Mỗi một dân tộc đều có một cái tết riêng của mình nhưng tất cả đều ăn Tết Nguyên Đán. Tết Nguyên Đán được coi là tiêu biểu nhất và có phạm vi rộng lớn diễn ra trên toàn bộ lãnh thổ Việt Nam.

Tết là do chữ “Tiết” mà ra, “Nguyên” là sự khởi đầu, bắt đầu, “Đán” là buổi sáng sớm. Như vậy Tết nguyên Đán là sự bắt đầu cho một năm mới. Tết Nguyên đán được gọi là Tết Cả để phân biệt với các Tết còn lại của năm. Chỉ có gọi như vậy mới nói hết được tầm vóc và chiều sâu tâm hồn của nếp sống truyền thống người Việt.

Vào thời cổ năm mới bắt đầu từ tháng Tý tức tháng 11 âm lịch, về sau do ảnh hưởng của nền văn hóa Trung Hoa mới lấy tháng Dần làm tháng đầu năm. Theo lịch sử Trung Hoa Tết Nguyên Đán có từ thời Tam Vương, Ngũ Đế:

* Đời Tam Vương:

Nhà Hạ chuộng màu đen, nên chọn tháng Dần là tháng đầu năm tức tháng Giêng âm lịch.

Nhà Thương thích màu trắng, nên chọn tháng Sửu làm tháng đầu năm tức tháng Chạp.

Qua nhà Chu (1050-256 TCN) ưa sắc đỏ, nên chọn tháng Tý làm tháng đầu năm.

Các vua chúa nói trên, theo ngày giờ, lúc mới khai thiên lập địa nghĩa là: giờ Tý thì có trời, giờ Sửu có Đất, giờ Dần sinh loài người mà đặt ra các ngày Tết khác nhau.

• Đến thời Đông Chu, Khổng Phu Tử ra đời đổi ngày Tết vào ngày một tháng nhất định là tháng Dần. Mãi đến thời Tần thế kỉ 3 TCN, Tần Thủy Hoàng lại đổi qua tháng Hợi tức tháng 10. Cho đến khi nhà Hán trị vì(Hán Vũ Đế (140TCN)) lại đặt ngày Tết vào tháng Dần (tức tháng giêng) như đời nhà Hạ, và từ đó về sau trải qua bao nhiêu thời đại không còn nhà vua nào thay đổi về tháng Tết nữa.

• Đến đời Đông Phương Sóc, ông cho rằng ngày tạo thiên lập địa có thêm giống Gà, ngày thứ hai có thêm Chó, ngày thứ ba có Lợn, ngày thứ tư sinh Dê, ngày thứ năm sinh Trâu, ngày thứ sáu sinh Ngựa, ngày thứ bảy sinh loài người, ngày thứ tám sinh ra ngũ cốc. Vì thế ngày Tết được kể từ ngày mồng 1 cho đến hết ngày mồng 7 tháng Giêng .

1.1.2. Đặc điểm về thời gian Tết cổ truyền:

Tết Nguyên Đán nói riêng và Lễ Tết nói chung đều gắn với thời gian nhất định. Nó diễn ra theo thời vụ hàng năm. Tết nguyên Đán là lễ hội có thời gian diễn ra dài nhất trong hệ thống lễ hội Tết ở Việt Nam.

Tết Nguyên Đán là khâu đầu tiên và quan trọng nhất trong hệ thống Lễ Hội Việt Nam, mà phần Lễ cũng như phần Hội đều rất phong phú về cả nội dung lẫn hình thức:

Phần Lễ các yếu tố linh thiêng bao giờ cũng diễn ra trước phần Hội. Lễ kéo dài từ ngày 23 tháng Chạp cho đến hết ngày mồng 7 tháng Giêng Âm lịch. Tức là bắt đầu từ lễ cúng Ông Táo cho đến lễ Khai Hạ (hạ cây Nêu) người nông dân bắt đầu cày ruộng, những người không có việc thì đi chơi xuân.

Phần hội diễn ra khá dài và dài nhất trong các lễ hội Việt Nam. Nó kéo dài tới ba tháng. Vì thế dân gian thường có câu ca dao:

“Tháng Giêng là tháng ăn chơi.

Tháng hai cờ bạc, tháng ba hội hè”.

Ăn Tết xong là người dân bắt đầu đi trẩy hội, du xuân, cầu phúc, cầu cho một năm mới bình an, hạnh phúc. Đây cũng là thời điểm để ngành du lịch bắt đầu một mùa du lịch cho một năm mới, mở ra cơ hội lớn cho kinh doanh du lịch.

1.1.3. Không gian lễ hội Tết cổ truyền:

Khác với các lễ hội truyền thống khác. Tết Nguyên Đán không phải là của riêng một địa phương nào, mà nó là Tết của cả dân tộc Việt Nam. Tết Nguyên Đán hay là Tết Cả là lễ hội cổ truyền lớn nhất, lâu đời nhất, có phạm vi phổ biến rộng lớn nhất từ Nam Quan đến Mũi Cà Mau và cả vùng hải đảo, tung bừng và nhộn nhịp nhất của dân tộc.

Không gian linh thiêng của Lễ hội Tết Nguyên Đán diễn ra trên mọi nơi từ không gian nhỏ bé của mỗi gia đình đến đình, chùa, miếu, các thành phố

lớn, các trung tâm đô thị, mọi góc ngách của mỗi con đường.... Tất cả đều râm rộ, hoành tráng.

Nhờ những đặc điểm về không gian, thời gian của lễ hội ấy Tết Nguyên Đán đã trở thành một nguồn tài nguyên quý giá. Ngành du lịch cần phải nắm và hiểu rõ về thời gian và không gian của lễ hội cùng với các hoạt động vui chơi giải trí của lễ hội để khai thác nó một cách có hiệu quả.

1.1.4. Tính chất của lễ hội:

a) Tính quần thể của lễ hội Tết Nguyên Đán:

Tết Nguyên Đán thu hút mọi lứa tuổi, mọi lớp người cùng tham gia vào các hoạt động lễ hội Tết. Tết Nguyên Đán nói riêng và lễ Tết nói chung là một sinh hoạt văn hóa mang tính chất cộng đồng.

Người Việt bắt đầu sinh ra cái Tết đó là việc xác định mốc mở đầu cho một năm mới, mọi người từ già đến trẻ đều mong mỏi đến ngày Tết. Bởi đây là dịp để mọi thành viên trong gia đình đều về quây quần đông đủ. Mọi người đều hân hoan tiễn năm cũ qua đi và đón một năm mới sang.

b) Tính hoành tráng của lễ hội Tết Nguyên Đán:

Tết Nguyên Đán thu hút được cả cộng đồng đông đúc cùng tham gia. Lễ hội Tết mang giá trị cố kết cộng đồng. Đó là dịp để con người giao lưu, giao tiếp cộng cảm. Sự gắn kết tự nhiên không thiên cưỡng hay gò ép. Trong lễ hội không phân biệt chủ tớ. Lễ hội là sân chơi của tất cả mọi người.

Thông qua lễ hội cộng đồng làng xã được khẳng định một cách vững chắc. Mọi quan hệ giữa con người với con người ngày càng thắt chặt hơn. Sự hiểu biết giữa các dân tộc được tăng lên sau mỗi dịp hướng về cội nguồn.

Vào ngày Tết khắp mọi nơi từ thành thị đến nông thôn từ miền núi đến hải đảo xa xôi đều rục rờ cờ hoa. Người người nô nức đi trẩy hội với những trang phục lộng lẫy nhất. Họ đi chơi đông hơn mức bình thường làm cho không khí ngày Tết thêm đông vui rạo rục.

Ngày Tết khắp nơi âm thanh của trống chiêng ngày hội, âm thanh của những bài hát mừng xuân khắp nơi đều vang lên làm nao nức lòng người, mọi người hò reo vui sướng hân hoan đón năm mới sang.

c) Tính biểu dương và hiệu triệu của lễ hội Tết Nguyên Đán:

Lễ hội Tết biểu dương sức mạnh cộng đồng. Nó thôi thúc, thúc giục người ta tham gia lễ hội. Họ tham gia một cách tự nguyện mà không bị gò ép, hô hào.

Nó biểu thị sức mạnh của cá nhân đối với cộng đồng. Đến với lễ hội bản thân mỗi một cá nhân đều muốn chứng tỏ mình với cộng đồng, cùng cộng đồng tham gia đón Tết. Trong cuộc sống con người không thể thiếu đi lễ hội. Nó là đời sống tinh thần và tâm linh, nếu thiếu đi cuộc sống tinh thần thì cuộc sống không còn ý nghĩa nữa.

Đến với lễ hội là người ta được vui chơi một hình thức vui chơi có thưởng, tham gia các trò chơi du khách sẽ có phần thưởng mang về. Phần thưởng không chỉ là những món quà vật chất, mà còn là những món quà tinh thần. Đó là sự thoải mái với những tiếng cười, tiếng hò reo cổ vũ của những người tham gia hội.

Có hai nhu cầu mà không một sức mạnh nào có thể bóc nó ra khỏi trái tim con người đó là: nhu cầu bình đẳng và cuộc sống đủ, thân phận được đảm bảo và diện mạo được quý trọng. Nhưng cuộc sống thực tế thì còn xa mới được như thế. Do đó phải có những ngày phi trần thế ngay trong cuộc sống trần thế này, những ngày thực sự đủ, được mọi người quan tâm, vui sướng không phải nghĩ gì đến cơm ăn, áo mặc, túng thiếu nghèo khổ. Chỉ có một cách đó là lễ hội, dù cả năm có vất vả đến đâu, vẫn có những ngày hạnh phúc thực sự. Đến với lễ hội là con người được trở lại với cộng đồng.

Lễ hội là của cộng đồng, không phải của gia đình, và thế nào cũng có những trò vui, hội là để vui chơi cho nên người ta nói “vui như hội”, “vui xem hát, nhậu xem bơi, tả tơi xem hội”.

Tết là dịp để mỗi con người hướng về cội nguồn. Bởi đây là dịp để người ta nhớ về quá khứ, tìm về với cội nguồn. Người ta đến với lễ hội để thấy được những hoạt động, thông qua lễ hội người ta đánh thức được quá khứ hay quá khứ được trở về một cách tự nhiên trong lễ hội. Trong một năm có 12 tháng mọi người đều cố gắng chăm chỉ làm việc để rồi khi Tết đến người ta được quay trở về bên mái ấm gia đình quên đi cái mệt nhọc của công việc, đời thường. Chính vì vậy Tết Nguyên Đán đã trở thành một tiềm năng rất lớn đối với hoạt động kinh doanh du lịch. Ngành du lịch phải biết

biến nó trở thành một sản phẩm du lịch để cho khách du lịch có thể cảm nhận và mua mang về .

1.1.5. Các phong tục ngày Tết.

Các phong tục ngày Tết của người Việt được coi là nét đẹp văn hóa, nó đã góp phần tạo nên bản sắc Tết của người Việt. Tết cổ truyền của người Việt có nhiều phong tục hay thể hiện truyền thống văn hóa của dân tộc mà từ người trẻ đến người già ai ai cũng biết.

Tết cổ truyền với những phong tục dựa trên nguyên tắc, Tết bắt đầu từ ngày mùng một nhưng trên thực tế, Tết kể như đã chuẩn bị cả tháng trước. Thời thái bình xa xưa, người ta đón Tết bằng tất cả tâm hồn, một cách nồng nàn và trịnh trọng, theo những tục lệ như sau:

Thứ nhất: Trang hoàng nhà cửa là mục đầu tiên, chuẩn bị cho những ngày Tết. Xuất phát từ quan niệm Tết Cả trước hết là Tết của gia đình nên ai cũng có ý thức trang hoàng nhà cửa cho sạch đẹp cho những ngày đầu năm mới để đón chúa xuân . Cách Tết chừng một tuần người ta đã bắt đầu dọn dẹp nhà cửa, trang trí nội thất mọi vật được lau chùi cẩn thận. Mọi người đi chợ Tết mua sắm đồ đạc, chung nhau giết lợn gói bánh chưng sửa sang lại phần mộ của ông bà tổ tiên với một đặc trưng Tết của người Việt mang tính cộng đồng .

Tiền đưa Ông Táo, tức là ông vua bếp. Gọi là ông nhưng gồm có hai ông một bà. Ông Táo lên trời vào ngày 23 tháng Chạp âm lịch với nhiệm vụ tấu trình Thượng Đế mọi việc xảy ra trong nhà để Trời soi xét mà thưởng hay phạt. Từ sáng sớm người ta ra chợ mua lễ vật về thờ cúng. Ban thờ của mỗi gia đình được đem ra đánh lau chùi tỉ mỉ. Các lễ vật bày trên bàn thờ như vàng hương, nến. Trong ngày này người ta thường, mua cá chép về cúng, cúng xong thì thả xuống sông hồ(gọi là phóng sinh)

Lễ tất niên : vào trưa ba mươi Tết mọi thành viên trong gia đình đều quây quần sum họp làm cơm cúng ông bà tổ tiên. Đây là lễ có ý nghĩa rất quan trọng nó cho biết rằng lúc này mọi công việc chuẩn bị cho ngày Tết đã xong xuôi, mọi người thân trong gia đình đi làm ăn xa hoặc con cháu ra ở riêng đã tề tựu đông đủ. Trên bàn thờ ông bà tổ tiên, đèn nhang được thắp sáng, mâm cúng với những món ăn ngày Tết đã được đặt một cách nghiêm trang. Trong tâm thức của người Việt lễ cúng tất niên cũng như ngày Tết là

cuộc họp mặt đông đủ giữa người sống và người chết, giữa con người và thần linh, là cuộc hội ngộ của nhiều thế hệ sau một năm trời rông rã.

Lễ Trừ Tịch : trong đêm ba mươi Tết người Việt còn có tục làm lễ Trừ Tịch. Trừ Tịch là giờ phút cuối cùng của năm cũ xấp bước qua năm mới. Ý nghĩa của lễ Trừ Tịch là đem bỏ hết những điềm xấu của năm sắp qua để đón nhận những cái mới mẻ tốt đẹp của năm xấp tới. Lễ Trừ Tịch là để tiễn vị quan năm cũ đón vị quan năm mới đến cai quản.

Lễ đón giao thừa: đây là giờ phút thiêng liêng đất trời giao cảm. Đây là khoảnh khắc giữa năm cũ và năm mới và giao thừa người ta cũng cúng lễ cả trong nhà và ngoài sân. Đây là lễ quan trọng dịp Tết Nguyên Đán và được cúng vào 12 giờ đêm ngày 30 tháng Chạp. Các cụ ta quan niệm mỗi năm Thiên Đình lại thay toàn bộ quan trông nom công việc dưới hạ giới, đứng đầu là một ngài có vị trí như quan toàn quyền. Năm nào quan toàn quyền giỏi giang anh minh, liêm khiết thì hạ giới được nhờ như: được mùa, ít thiên tai, không có chiến tranh bệnh tật. Trái lại gặp phải ông lười biếng kém cỏi tham lam thì hạ giới chịu mọi thứ khổ. Các cụ hình dung giây phút giao thừa ấy trên trời quan đi quan về tấp lập vội vã, thậm chí còn có quan quân chưa kịp ăn uống gì. Đúng vào lúc ấy các gia đình đưa xôi gà bánh trái hoa quả toàn đồ ăn nguội ra ngoài trời cúng với lòng thành tiễn đưa người đã cai quản mình năm cũ và đón người nhà trời mới xuống làm nhiệm vụ dưới hạ giới. Khi thời điểm giao thừa đã đến nhà nhà chúc mừng nhau sức khỏe, sự thành đạt cùng hy vọng vào sự tốt lành của năm mới. Nổi bật hơn cả trong thời điểm giao thừa là tiếng pháo nổ. Tiếng pháo đêm giao thừa mang ý nghĩa xua đi tà khí, điềm xấu, nó nói lên niềm hân hoan vui mừng, hy vọng vào một năm mới tốt lành may mắn hơn, nó cũng như một tiếng cười giòn tan đón chào mùa xuân đến.

Xuất hành: Cũng sau giờ Giao Thừa, người ta chọn giờ tốt, hướng

Hết giai đoạn chuẩn bị, ngày Tết bắt đầu từ sáng mông mọt. Kiêng cử là mục đầu tiên cha mẹ căn dặn con cái: Kiêng nghĩa là tránh không làm tất cả những điều không tốt, như: chửi bới, giận dữ, đánh lộn... Nếu Tết mà bị như thế thì sẽ bị cả năm, gọi là giông.

Xông nhà, xông đất: Bắt đầu từ giờ Giao Thừa là bắt đầu năm mới, hễ người nào bước chân đến nhà mình trước tiên là người ấy xông nhà xông đất, nghĩa là mang sự may mắn hay xui xẻo đến cho mình, tùy theo cái vận

của người ấy đang lên hay đang xuống. Thường, người ta tin cái vận của người đến xông đất nhà mình có thể đem lại phước hay họa. Ví dụ tên Phúc là tốt, tên Hoạ là xấu. Vậy, cũng nên cẩn thận khi đi đập đất nhà người ta, tuy rằng thời bây giờ chẳng còn ai tin ở những chuyện hồ đồ ấy nữa.

Chúc Tết, mừng tuổi: Sáng mùng Một Tết còn gọi là ngày Chính đán, con cháu tụ họp ở nhà tộc trưởng để lễ Tổ Tiên và chúc tết ông bà, các bậc huynh trưởng. Theo quan niệm, cứ năm mới tới, mỗi người tăng lên một tuổi, bởi vậy ngày mùng Một Tết là ngày con cháu “chúc thọ” ông bà và các bậc cao niên (ngày xưa, các cụ thường không nhớ rõ ngày tháng sinh nên chỉ biết Tết đến là thêm 1 tuổi).

Sáng ngày mùng một, con cái cháu chắt mặc áo mới, vòng tay cúi đầu trước ông bà cha mẹ và lạy mừng chúc tụng, dâng lên những món quà tượng trưng cho lòng tôn kính. Bậc bề trên mừng tuổi cho con cháu những món tiền đựng trong phong bao màu đỏ, gọi là lì xì. Ngày xưa, còn có từng đoàn trẻ em nghèo kéo nhau đến các nhà giàu (phú hộ), bỏ những đồng tiền trong ống tre và lác lên kêu “súc sặc súc sê” để chúc mừng và để xin tiền. “Súc sặc súc sê” là một tục lệ rất phổ biến ở thôn quê ta ngày xưa.

Xin chữ đầu xuân:

Mỗi năm hoa đào nở.
Lại thấy ông đồ già.
Bày mực tàu giấy đỏ
Bên phố đông người qua.

(Vũ Đình Liên).

Đầu năm thường gắn với việc cầu xin những điềm lành, việc lành trong ao ước của con người qua những cuộc hành hương về nơi linh thiêng nhất. Xin chữ là một trong những hoạt động tâm linh ấy.

Việc mang ý nghĩa này có ở nhiều nơi trên khắp mọi miền đất nước. Từ Bắc chí Nam, từ xuôi lên ngược, chẳng phân biệt giàu nghèo, sang hèn... ta thường bắt gặp những gương mặt giống nhau ở sự thành tâm của người xin chữ trước người cho chữ. Ngày xưa là chữ Nho, ngày nay vẫn là chữ Nho, lại có thêm cả chữ Ta nữa.

Các thầy đồ Hán học và Quốc ngữ học tha hồ thả hồn theo nét bút mà tặng lại cho người xin cái tâm, cái tài của mình được gửi qua nét chữ và nội dung của chữ theo ước nguyện của người xin. Chưa có ai bán chữ, chỉ có

người mua giấy để xin chữ. Người cho chữ vẫn có lộc nhưng tinh tế hơn. Việc tưởng như không bình thường nhưng lại thể hiện được nét thanh tao của công việc. Các thầy đồ không phải bận bịu và hệ lụy vào chuyện giá cả, tiền bạc để đủ thanh toán và toàn tâm trong công việc cho chữ mang về thánh thiện này.

1.1.6. Các thú chơi ngày Tết.

Nếu người Việt dành mừng Một Tết cho gia đình, mừng Hai cho thầy cô, thì mừng Ba ắt là cho bè bạn. Rong chơi ngoài hội xuân chưa tròn ý nghĩa ngày Tết, người Việt dành thêm những giây phút thâm trầm hơn với bạn bè qua những thú tiêu khiển thanh tao có, bình dân có.

Tết là dịp để mọi người nghỉ ngơi, vui chơi. Một trong những thú chơi ngày Tết của người Việt là đi chợ Tết. Người người nhà nhà đua nhau đi chợ sắm Tết. Người ta đi chợ Tết để xem người, xem cảnh sinh hoạt Tết, xem hoa quả cây cảnh, hưởng không khí Tết, họ mua vài vật kỷ niệm tặng bạn bè. Có thể nói rằng chợ Tết đã trở thành một thú vui ngày xuân.

Chợ Tết: Chợ Tết có không khí khác hẳn với những phiên chợ thường ngày trong năm. Mua sắm chuẩn bị cho ba ngày Tết thường không phải để “có cái ăn” mà đó là thói quen, là dậy lên không khí ngày lễ hội. Chợ Tết được bố trí ở những bãi đất rộng, có thể chợ được thành lập ngay nơi chợ thường ngày vẫn diễn ra chuyện bán mua. Nhưng trong chợ Tết, gần như tất cả “món ngon vật lạ” đều được bày bán. Không khí Tết thấm đượm thật sự vào những ngày này bởi cảnh người mua hàng nặng trĩu giỏ.

Trong chợ Tết, người ta mới bày bán những thứ mà quanh năm không thấy bán. Ví dụ như lá dong, lá chuối để gói bánh chưng, củ kiệu, đu đủ làm dưa. Người ta bán những chiếc tháp làm bằng bánh in bao giấy màu, những chiếc bánh ly bằng bột nếp hoặc bánh ngũ sắc dùng để chưng lên bàn thờ. Chợ còn bán những thứ không ăn được, nhưng vô cùng cần thiết cho ngày Tết như phong bao lì xì, giấy dán và bây giờ phong trào viết chữ ngày Tết đang phục hồi trở lại. Nhưng cái thú mua sắm trong ngày Tết vẫn là chuyện đương nhiên, gần như không một nhà nào lại không “đi sắm Tết”. Dẫu rằng cách ăn, cách chơi Tết trải qua bao năm đã thay đổi cho phù hợp với cuộc sống. Điều độc đáo ở chỗ là dù nhà giàu hay nghèo, nhu cầu mua sắm ngày Tết là điều không thể thiếu.

a) Khai bút đầu xuân :

Đầu năm, người Việt kiêng cử rất kỹ từng lời ăn tiếng nói. Các học giả còn cẩn trọng đến từng nét chữ, câu văn, nên các cụ mượn khói hương nghi ngút và xác pháo đỏ hồng của ngày đầu năm để làm lễ khai bút. Nhân thi hứng đó, các cụ làm thơ bằng chữ Hán hay chữ Nôm và viết lên giấy điều (là loại giấy màu đỏ). Các bài thơ thường mang nội dung tán dương thiên nhiên hay mang lời chúc lành cho năm mới. Đối với học trò, tục khai bút đầu xuân tượng trưng cho lòng hiếu học của dân Việt. Học sinh Việt Nam cũng tin rằng khai bút đầu xuân đem văn hay chữ tốt đến với họ trong năm mới.

b) Câu đối :

Ngày Tết người Việt có thú chơi câu đối Tết - một thú chơi bộc lộ tư tưởng và tình cảm rõ nét. Đó là những câu đối viết bằng bút lông trên giấy đỏ.

Câu đối ngày Tết thuộc thể loại văn biền ngẫu, gồm hai vế đối nhau nhằm biểu thị một ý chí quan điểm tình cảm của tác giả trước một hiện tượng, một sự việc nào đó trong xã hội. Câu đối Tết làm ra để dán nhà, cửa, đền chùa... vào dịp Tết Nguyên Đán.

Tục treo câu đối ngày Tết có nguồn gốc từ rất lâu đời như một nguồn năng lượng lạc quan, giúp người chơi có thêm niềm tin bước sang năm mới sẽ gặp nhiều điều tốt lành. Trên tấm giấy điều mùa xuân vẽ qua nét viết theo lối chữ hành tao nhã “tuế hữu tứ thời xuân tại thủ - Nhân chi bách hạnh hiếu vi tiên” có nghĩa là: “Mỗi năm có bốn mùa, xuân là mùa đầu tiên – Con người có trăm tính, hiếu thảo là tính quý nhất”. Người biết chơi câu đối là người phải có nhiều chữ, hiểu biết nhiều thì mới có thể hiểu hết được ý nghĩa của từng cặp câu đối.

Câu đối thực ra gồm hai câu có số chữ bằng nhau và đối chọi nhau cả về lời lẫn ý. Khi Hán học còn thịnh hành ở Việt Nam, câu đối được cả giới trí thức lẫn giới bình dân ưa chuộng. Ngày Tết, người ta treo chúng lên hai bên nhà để khách đến thăm cùng thưởng lãm với chủ. Câu đối được viết lên hai dải giấy điều bằng mực Tàu nhũ kim (loại mực lấp lánh vàng hay bạc). Người viết câu đối thường là các ông thầy đồ già trong làng, vốn có chữ tốt văn hay lại thêm tài viết chữ đẹp. Nội dung câu đối Tết là những lời chúc lành đầu năm. Sau này, câu đối không còn thịnh hành hay mang giá trị văn

học nghệ thuật nữa mà chỉ được xem như món hàng trang trí cho vui nhà trong những ngày xuân.

c) Tranh Tết :

Đề trang hoàng nhà cửa vào dịp Tết cho sinh động hơn, người Việt chọn mua vài bức tranh Đông Hồ treo trong nhà. Tranh Đông Hồ là đặc sản của làng Đông Hồ, một làng nhỏ miền Bắc nước Việt. Tranh được in từ những ấn bản gỗ lên giấy dó (loại giấy xộp, bền, và mịn, làm từ vỏ một thứ cây leo tên là “dó”). Mực in tranh được pha chế bằng toàn chất liệu thiên nhiên: màu đen từ tro của lá tre, màu trắng từ vỏ trứng, màu xanh từ lá chàm, màu đỏ từ quả mồng tơi.... Tranh diễn tả lại những điển tích, truyện thần thoại, hoặc biến cố lịch sử một cách hóm hỉnh, thông thường qua việc nhân cách hóa các động vật. Bức “Gà Đàn” chẳng hạn, vẽ một bầy gà con, tượng trưng cho lời chúc “con cháu đầy đàn” hay bức “Đại Cát”, vẽ một anh gà trống uy nghi, tượng trưng cho lời chúc “an khang” nhân ngày đầu năm. Tranh Tết, nhất là tranh Đông Hồ, làm tăng thêm sự thanh lịch của gian phòng khách và chắc cũng bộc lộ trình độ hiểu biết nghệ thuật của chủ nhà đôi chút. Đó là những bức tranh dân gian giản dị, hồn nhiên, gợi cảm, có phong cách độc đáo. Nhìn chung người ta thường chọn những bức tranh mang nội dung an vui, chúc phúc, lộc tài, phú quý hay tranh Tứ Bình.

d) Mai đào :

Hoa là món trang trí không thể thiếu trong mỗi dịp lễ hội Việt Nam. Ở miền Bắc, hoa đào nở rộ mỗi dịp xuân về. Ở miền Nam, hoa mai cũng đua sắc. Vì thế, mai và đào là hai loại hoa đặc trưng cho ngày Tết. Hoa mai trưng vào dịp Tết là giống mai vàng, trở thành từng khóm nhỏ trên cành cây mong manh cạnh những lộc non mơn mớn. Hoa đào màu hồng, cũng trở thành khóm, thuộc giống bích đào (chỉ có hoa, không đậu quả) mới quý. Nhiều gia đình tin rằng những cành mai, đào nở rộ tươi tốt vào sáng mừng Một Tết sẽ đem lại sự thịnh vượng cho cả năm.

Trong dịp Tết người Việt thường có những trò chơi trong hội xuân của cộng đồng. Người xưa đã có lịch đi chơi “Mồng Một chơi ngõ, Mồng Hai chơi xóm, Mồng Ba chơi đình”. Chơi đình ở đây có nghĩa là dự hội làng, tham gia các trò chơi hoặc xem hội. Trong hội làng ngày Tết hầu như các trò chơi dân gian có trong các lễ hội trong năm đều có trong dịp Tết như đánh

cờ, đấu vật, chơi đu, đánh đáo, chọi gà cờ tướng, cờ người, phụ nữ ca hát ông già chơi tổ tôm.

Thông qua những thú chơi ngày Tết của người Việt chúng ta còn thấy nó bộc lộ bản lĩnh, tính cách, thị hiếu và đặc biệt là bản sắc của dân tộc. Chúng góp phần tạo nên một phong vị Tết cổ truyền của dân tộc mỗi khi Tết đến xuân về.

Thú chơi ngày Tết là một phần không thể thiếu trong lễ hội Tết Nguyên Đán. Nếu thiếu nó thì sẽ mất đi phần nhộn nhịp của ngày Tết và đó cũng là sản phẩm độc đáo của ngành du lịch, giảm đi phần nhàm chán của phần lễ.

1.1.7. Âm thực ngày Tết.

Vào ngày Tết cổ truyền mọi gia đình Việt Nam đều bận rộn tiến hành các nghi lễ cúng tổ tiên, đền chùa nhưng người ta không quên chú trọng chuẩn bị chu đáo các món ăn cổ truyền ngày Tết. Người xưa có câu ca “Thịt mỡ, dưa hành, câu đối đỏ - Cây Nêu, tràng pháo, bánh chưng xanh”. Đối với cuộc sống lao động vất vả hàng ngày của người dân trong một năm thì người ta thường lựa chọn những sản vật ngon nhất để phục vụ cho ngày Tết cổ truyền của dân tộc như đỗ xanh, thịt cá, hành củ... Tùy theo từng hoàn cảnh của từng gia đình mà các món ăn ngày Tết có khác nhau nhưng không thể thiếu: bánh chưng, giò lụa, cá kho, dưa hành

a) Món ăn ngày Tết ở miền Bắc.

Đối với người miền Bắc bánh chưng là một món ăn cổ truyền trong dịp Tết Nguyên Đán và chỉ có vào dịp Tết thường thức bánh chưng mới thấy hết sự thi vị và cái ngon của nó. Trong các mâm cỗ ngày Tết, bánh chưng nổi bật hơn cả bởi màu xanh tươi đẹp mắt. Chiếc bánh bao hàm cả một ý nghĩa sâu xa đó là nó có hình vuông nên tượng trưng cho đất; thịt mỡ, đậu xanh, lá dong tượng trưng cho cầm thú, cỏ cây muôn loài. Còn lá xanh bọc ngoài mỡ vị để trong là ngụ ý sống phải đùm bọc nhau và cũng là có ý muốn gửi ơn nuôi dưỡng của cha mẹ.

Bánh chưng xanh:

Gạo gói bánh phải chọn loại gạo nếp thật ngon thì nấu lên bánh mới dẻo, mới thơm, để lâu ngày không bị sống lại. Tùy theo đặc điểm từng vùng có thể thêm bớt gia giảm nhân bánh nhưng thông thường có: thịt, đậu, hành, hạt tiêu. Nhân bánh cũng rất kén, phải là loại thịt ba chỉ (loại thịt dọi/ ba rọi có cả nạc lẫn mỡ), đậu xanh chọn thứ tốt, hành củ thái lát. Dù thời gian nấu

bánh lâu (khoảng 14 tiếng) nhưng muốn nhân ngon, đậu xanh phải hấp chín, sau đó giã nhỏ, vắt thành từng nắm nhỏ để khi gói cho vào bánh cùng với thịt và hành.

Để có được chiếc bánh có màu xanh mượt khi bóc ra, thì khi gói lớp trong cùng phải để mặt lá xanh tiếp giáp với gạo, còn mặt ngoài thì quay mặt xanh ra ngoài để vẫn đảm bảo được thẩm mỹ cho chiếc bánh có màu xanh đẹp của lá. Bánh phải gói hình vuông, đầy đủ góc cạnh thì khi đặt lên đĩa chiếc bánh mới đẹp, hấp dẫn. Bánh muốn ngon phải gói hơi chặt tay vì nếu gói lỏng sau khi luộc bánh sẽ bị nát, còn nếu gói quá chặt tay khi luộc hạt gạo nở ra sẽ làm bánh bị nứt hay bục lá gói.

Có thể dùng khuôn để gói, nhưng theo kinh nghiệm của những người đã từng gói bánh nhiều năm thì gói bánh bằng khuôn sẽ không vừa chặt tay, khi luộc bánh dễ bị nứt. Sau khi luộc xong vớt bánh ra phải rửa qua nước lã để làm sạch chất nhờn thì bánh sẽ lâu bị thiu, ôi. Sau đó đến công đoạn ép cho bánh chặt, có thể dùng một tấm ván đặt lên những chiếc bánh xếp trên cùng một mặt phẳng và để các vật nặng lên trên. Như vậy khi cắt bánh ăn sẽ không bị nát lại dẻo, cắn vào miếng bánh vừa thơm vừa mát lại bùi.

Dưa hành:

Bánh chưng dẻo, béo, ăn dễ ngán đã có đĩa dưa hành chua chua, giòn giòn, khiến cho người thưởng thức ăn được nhiều hơn, ngon miệng hơn. Có lẽ câu “bánh chưng xanh, thịt mỡ, dưa hành”... cũng xuất phát từ đặc điểm này. Để có lọ dưa hành muối ngon, các bà nội trợ đã phải chuẩn bị từ rất sớm, trước khi tết đến khoảng 15-20 ngày. Hành củ tươi được lột vỏ ngoài, rửa sạch. Một số người để nguyên cả vỏ muối, và khi dọn ra đĩa mới bóc lớp vỏ ngoài.

Hành muối phải chọn loại hành tím thì mới cay, loại hành trắng ít cay hơn và không thơm ngon. Trước khi muối, hành phải được ngâm vào nước gạo vài ngày để giảm bớt độ cay. Sau đó vớt ra, rửa sạch và để cho ráo nước. Kỹ thuật muối hành cũng rất đơn giản, chỉ cần pha nước sôi hơi ấm với lượng muối vừa phải, cho thêm vào một ít đường, hòa tan, sau đó cho hành vào và nén lại.

Thịt đông:

Ngày nay món thịt đông đã được cách điệu đi rất nhiều. Không chỉ dùng nguyên liệu là thịt lợn để nấu mà một số gia đình còn nấu lẫn với thịt

gà (đã bỏ xương), hoặc nấu riêng thịt gà. Nhưng dù nguyên liệu chính là thịt gà hay thịt lợn thì nội thịt đông bao giờ cũng có thêm bì (da) lợn thái chỉ (để thịt dễ đông), mộc nhĩ, (sau này thêm cả nấm hương). Ngoài món thịt đông truyền thống vào ngày Tết thì cứ vào mùa đông Hà Nội lại xuất hiện món giò đông như một sự báo hiệu một năm cũ sắp qua, một năm mới lại về.

Thịt đông sau khi nấu xong được múc ra từng chén con, phần đáy bát được trang trí bằng những bông hoa được tía từ củ cà rốt. Như vậy, sau khi thịt ở bát đã đông chỉ cần lật úp chiếc bát vào đĩa, cắt thịt hình chéo thành sáu hoặc tám phần trông sẽ rất đẹp mắt. Nước thịt trong, nổi lên những bông hoa cà rốt màu đỏ, lẫn với những mộc nhĩ, nấm hương trông thật ngon mắt.

Đối với người Miền Nam người ta thường gói bánh Tết chứ không gói bánh chưng. Bánh Tết cũng có nhiều loại: bánh Tết chay, bánh Tết ngọt, bánh Tết mặn.

Trong ngày Tết người Việt thường làm giò lụa, chuẩn bị món cá kho. Cá kho là một món ăn bình dị với vị ngon của cá, vị mặn của mắm muối và vị thơm của riềng đã trở thành một món ăn không thể thiếu của mỗi gia đình.

Đối với bữa ăn ngày Tết thì dưa hành cũng là một món ăn truyền thống không thể thiếu. Dưa hành không cần ăn nhiều chỉ điểm xuyết nhưng lại có vai trò quan trọng trong suốt bữa ăn bởi nó có vị chua làm cho chúng ta cảm thấy không bị ngấy khi ăn các món ăn từ thịt, cá. Nó góp phần tạo ra sự tổng hợp, hài hòa, hợp khẩu vị trong các món ăn ngày Tết.

Ngoài các món ăn truyền thống trong dịp Tết nêu trên thì người Việt còn có các món ăn khác cũng rất được ưa thích như: thịt gà luộc, canh miến, nem rán, các món xào, thịt ba chỉ ninh với măng khô... Tất cả đem đến một mâm cỗ thịnh soạn ngày tết với đủ màu sắc và vị ngon.

Ngoài ra người Việt còn có một món ăn mang đậm hương vị ngày Tết và chỉ đến Tết thì mới xuất hiện nhiều đó là Mứt, với rất nhiều loại và thường được đóng chung vào một hộp tạo nên rất nhiều màu sắc như mứt cà chua, màu vàng của mứt sen, màu trắng của mứt dừa...

Ngày Tết đầu xuân mọi người quây quần bên mâm cỗ với bánh chưng xanh, dưa hành thịt mỡ, một cốc bia, rượu... bạn bè anh em đến chơi nhà vui vẻ thưởng thức chút nước trà, ăn ít bánh kẹo, ít hạt dưa, hạt bí đã trở nên rất đời quen thuộc với mọi người dân Việt Nam.

Đã ăn thì phải đi kèm với uống, đồ uống trong ngày Tết thường dùng các loại đồ uống như: chè tàu, chè sen, trà gừng, cà phê , các loại rượu nấu từ gạo, rượu cúc, rượu sampanh...các loại bia.

b) Món ăn miền Nam:

Ở miền Nam thì có bốn món cúng và cũng là bốn món ăn ngày Tết:

- Món thứ nhất là thịt hầm: Bắt buộc phải là thịt bắp đùi, hầm cho nhừ với vài vị thuốc Bắc. Món này chỉ để ăn chơi chứ không ăn với cơm.

- Món thứ nhì là thịt kho tàu, bắt buộc phải là thịt ba rọi (ba chỉ) và bắt buộc phải lớn, miếng phải to ít cũng bốn phân hoặc trên bốn phân và bắt buộc phải đổ vào nồi thịt kho ấy ít nhất cũng một trái dừa xiêm, để cho món thịt kho ấy lạt đi, hầu ăn được to miếng.

- Món thứ ba là khổ qua nạo ruột dồn thịt heo băm nát vào đó rồi cũng hầm y như hầm món thịt nói trên.

- Món thứ tư thật ra là hai món nhưng chỉ để ăn chơi nên xem như một, đó là nem và bì. Rau chỉ có một thứ độc nhất và cũng bắt buộc, ấy là món dưa giá tức là giá sống ngâm trong nước có ít muối. Ăn bất kỳ món nào trong bốn món kể trên cũng bắt buộc ăn với dưa giá.

Có thể nói rằng nếu mất đi các món ăn ngày Tết thì Tết Nguyên Đán sẽ mất đi cái thi vị đậm đà và không còn là ngày Tết nữa. Âm thực ngày Tết đã góp phần tạo nên bản sắc Tết cổ truyền của người Việt.

1.2. Tết Nguyên Đán của người Việt – dưới góc nhìn kinh doanh du lịch.

a) Ý nghĩa của Tết Nguyên Đán đối với đời sống con người Việt Nam và đối với kinh doanh Du Lịch.

Ý nghĩa nhân văn: Tết cổ truyền mang một ý nghĩa nhân văn sâu sắc và đậm đà. Tết là dịp để con người hướng về cội nguồn, mọi người trở về bên mái ấm gia đình cùng nhau ăn với nhau bữa cơm tất niên vui vẻ quây quần, gặp lại người thân bạn bè hàng xóm. Ngày Tết cũng làm cho con người trở nên vui vẻ hơn, độ lượng hơn. Nếu ai đó có gì không vừa lòng thì Tết là dịp để họ bỏ quá cho nhau, để mong một năm mới sẽ ăn ở với nhau vui vẻ hơn, tốt đẹp hơn, hòa thuận hơn. Mọi người từ già trẻ gái trai cũng đều nói với nhau những lời tốt đẹp, mọi người mừng tuổi cho nhau. Truyền thống Việt Nam không có tục kỉ niệm sinh nhật, mọi người đều như nhau, Tết đến mọi người đều thêm một tuổi ai cũng nhận được tiền mừng tuổi. Con cháu đến

chúc Tết ông, bà, cha mẹ. Học trò đến chúc Tết thầy cô, bạn bè thăm hỏi nhau. Ngày Tết ra ngoài đường mọi người nhìn thấy nhau vui vẻ nói với nhau những lời hay ý đẹp. Có lẽ đó chính là ý nghĩa nhân bản của Tết Việt Nam.

Bài học về lao động sản xuất: Tết Nguyên Đán nói riêng và các lễ tiết Việt Nam nói chung đều mang tính nông nghiệp. Tết là dịp để biểu dương tinh thần lao động của người nông dân, Tết cổ truyền được diễn ra vào lúc nông nhàn khi công việc đồng áng đã xong xuôi, mọi người tổ chức ăn Tết, ăn Tết xong cũng là thời điểm bắt đầu của một vụ xuân mới. Mỗi dịp lễ hội người ta lại tái hiện lại những sinh hoạt văn hóa nông nghiệp với các trò chơi như: thi nấu ăn, thi gói bánh chưng, bánh dày, thi sắp mâm ngũ quả.... Rồi các trò chơi đòi hỏi sự khéo léo và thông minh, nhanh nhẹn như: đánh đu, cờ người, bắt chạch trong chum.

Người Việt Nam có truyền thống “uống nước nhớ nguồn”. Tết là dịp để người ta hướng về cội nguồn, tri ân với tổ tiên, là sự giao cảm trong quan hệ đạo lý “ăn quả nhớ kẻ trồng cây”. Đồng thời họ muốn thể hiện khát vọng của mình đối với thần linh, phù hộ cho họ một năm bình an, tài lộc. Bởi đó cũng chính là bản chất của người Việt là tình nghĩa thủy chung mang ơn và chịu ơn một cách rõ ràng.

Tết Nguyên Đán thu hút được cả cộng đồng đông đúc cùng tham gia. Lễ hội Tết mang giá trị cố kết cộng đồng. Đó là dịp để con người giao lưu, giao tiếp cộng cảm. Sự gắn kết tự nhiên không thiên cưỡng hay gò ép. Trong lễ hội không phân biệt chủ tớ. Lễ hội là sân chơi cho tất cả mọi người.

Bài học lịch sử: Mỗi dịp Tết đến Xuân về người ta thường tổ chức lễ hội nhằm giáo dục cho con cháu các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc về lịch sử- văn hóa, những người có công với dân với nước. Tìm hiểu thưởng ngoạn các giá trị văn hóa thông qua các di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh, các công trình kiến trúc nghệ thuật, giữ gìn, phát huy vốn văn hóa truyền thống và phong tục, tập quán tốt đẹp của dân tộc.

Thông qua lễ hội cộng đồng làng xã được khẳng định một cách vững chắc. Mối quan hệ giữa con người với con người ngày càng thắt chặt hơn. Sự hiểu biết giữa các dân tộc được tăng lên sau mỗi dịp hướng về cội nguồn.

Tết Nguyên Đán chứa đựng những giá trị nhân văn thể hiện mối quan hệ giữa con người với con người, con người với thiên nhiên trong một vòng

quay bốn mùa. Tết là sự giao cảm trong quan hệ đạo lý “ăn quả nhớ kẻ trồng cây” và với cộng đồng tình làng nghĩa xóm.

Một năm mở đầu bằng Tết Nguyên Đán, kết thúc bằng Tết Ông Táo để rồi đêm 30 Ông Táo lại trở về cùng gia đình bước vào năm tiếp theo- hệ thống Lễ Tết làm thành một chu trình khép kín, âm dương chuyển hoá cho nhau hài hoà.

Ý nghĩa đối với hoạt động kinh doanh du lịch: Tết cổ truyền đối với du lịch là một sản phẩm rất độc đáo, là một bộ phận của tài nguyên du lịch nhân văn. Nhờ có lễ hội Tết cổ truyền mà du lịch có thêm những sản phẩm du lịch độc đáo. Đồng thời du lịch Việt Nam hiện nay xét về bản chất nó là loại hình du lịch văn hóa. Do vậy càng phải biết khai thác sử dụng các giá trị của văn hóa truyền thống để phát triển du lịch. Tết cổ truyền là một tiềm năng vô cùng to lớn, một tài nguyên vô cùng quý giá và là thế mạnh của du lịch Việt Nam, bởi nó mang một dấu ấn bản sắc văn hóa sâu sắc của giá trị truyền thống dân tộc .

b) Tết Nguyên Đán với nhu cầu của con người:

Tết Nguyên Đán của người Việt là một phong tục cổ truyền tốt đẹp, là phần tài sản văn hóa tinh thần quý giá của người Việt được truyền từ đời này sang đời khác. Đây là lễ hội lớn nhất, quan trọng nhất, được ăn to hơn tất cả các Tết khác và được người Việt chú trọng. Nó là cuộc đời thứ hai bên cạnh cuộc đời thật. Nếu thiếu nó con người sẽ mất đi phần thú vị của đời sống- đó là đời sống tinh thần bên cạnh đời sống vật chất. Cùng với cuộc đời thứ hai ấy là sự xuất hiện một loạt các nhu cầu của con người:

- Tết là dịp để con người nghỉ ngơi giải trí sau một năm làm việc mệt nhọc vất vả. Đây là dịp có thời gian nghỉ dài nhất trong năm, mọi người tranh thủ thời gian đi nghỉ ngơi, thư giãn. Người ta thường nói “ tháng Giêng là tháng ăn chơi”. Chính nhu cầu đó của con người mà trong tháng Giêng đã có 37 lễ hội phục vụ cho nhu cầu chơi xuân của con người như: Tết Nguyên Đán diễn ra trên cả nước(1->3), hội chơi xuân Gia Lạc Huế(1->3), hội chùa Phật Tích Bắc Ninh(4-5), Hội lễ Quang Trung Đống Đa(5->8), hội Lim ở Bắc Ninh, hội chùa Hương (Hà Nội), hội chùa Yên Tử...lễ Thượng Nguyên, hội Tản Viên Sơn Thần (Hà Nội)...

Đến với lễ hội con người được thư giãn. Giữa cái đời sống thật và khát vọng của con người bao giờ cũng là khát vọng muốn vươn xa hơn ,cao hơn.

Lễ hội là một sân khấu lớn là một hoạt động văn hóa mang tính cộng đồng. Đến với lễ hội con người được thể hiện hết mình, vươn lên trên cả cuộc sống ngày thường. Trong lễ hội mọi người đều là diễn viên, đều là khán giả.

Đi du lịch là để giải trí, đặc biệt là vào dịp Tết khách du lịch sẽ được hòa mình vào không khí lễ hội với các trò chơi dân gian hấp dẫn và lý thú mà trong chuyến du lịch ngày thường không có được với các trò chơi: đấu vật, đánh đu, cờ người, thi tài....Tạo ra sự hấp dẫn mạnh đối với du khách.

- Cùng với nhu cầu vui chơi, nghỉ ngơi là nhu cầu đi lại. Vào dịp Tết con người đi chơi nhiều hơn mức bình thường. Khắp nơi trên mọi ngã đường đều rợp bóng người đi chơi, người đi hội, người đi thăm thân, đi chúc Tết ông bà, cha mẹ, anh chị em. Đây là cơ hội lớn cho ngành du lịch thu hút một lượng khách khá lớn. Những đoàn người về quê ăn Tết kết hợp với thăm thú, văn cảnh, trong thời gian này lượng khách du lịch nội địa và quốc tế tăng đáng kể. Khách Việt Kiều trở về quê ăn Tết, khách nước ngoài đến du lịch kết hợp tham gia cùng người Việt đón Tết. Dịp này các hãng vận tải, các hãng lữ hành đều tạo điều kiện tốt nhất phục vụ nhu cầu đi lại của du khách.

- Đi du lịch kết hợp với mua sắm: Đi du lịch người ta không thể không mua sắm. Mỗi khi Tết đến xuân về người ta thường đi chợ Tết, chợ Tết thực sự hấp dẫn đối với nhiều du khách. Không chỉ đối với du khách nước ngoài, mà ngay cả đối với du khách trong nước. Cùng với không khí nhộn nhịp náo nức ấy, du khách vừa có thể mua sắm , vừa có thể tìm hiểu các khâu chuẩn bị và cách ăn Tết của người Việt như thế nào.

Vào những ngày chuẩn bị bước sang năm mới mọi nơi trên cả nước đều được trang hoàng đẹp mắt , cờ hoa tràn ngập, các hàng thư pháp câu đối được bày biện, các cửa hàng, siêu thị với những chương trình khuyến mại độc đáo, du khách có thể đi tham quan kết hợp với mua sắm.

- Nhu cầu ăn uống: Ẩm thực là một yếu tố quan trọng góp phần tạo nên hương vị ngày Tết. Ông cha ta có câu “ có thực mới vực được đạo”. Người ta không thể vui chơi mà không ăn. Đi du lịch là để được thưởng thức những món ăn đặc sản, khác lạ mà ngày thường người ta không có cơ hội thưởng thức. Đối với nhiều du khách đây là một nhân tố chính thúc đẩy động cơ đi du lịch của họ. Du khách thích thưởng thức ẩm thực ngày Tết với những món ăn truyền thống như: bánh chưng, bánh tét, dưa hành, giò lụa.. và các món ăn thuần Việt khác. Bên cạnh đó khách thích được tham gia các tour du

lịch mà ở đó họ được chứng kiến và được tự tay chế biến các món ăn ngày Tết, để cho khách tự gói bánh chưng, bánh tét... Tổ chức các tour du lịch Tây ăn Tết Ta đưa du khách đến nhà dân tham gia các nghi thức đón Tết cổ truyền, thưởng thức các món ăn mang đậm hương vị Việt Nam.

- Nhu cầu may mắn: Người Việt có truyền thống đi lễ chùa đầu năm, để cầu may, cầu sức khỏe. Trong dịp này rất nhiều đình, chùa mở hội phục vụ nhu cầu của du khách. Đối với khách nước ngoài đó là nơi chứa đầy cảm xúc. Họ thích được đắm mình trong không gian Phương Đông cổ kính, lặng lẽ nghiêm trang cùng với dòng người đi lễ chùa.

Người Việt Nam có truyền thống “ uống nước nhớ nguồn” vì vậy đi lễ chùa đầu năm là dịp để người ta hướng về cội nguồn, tri ân với tổ tiên, là sự giao cảm trong quan hệ đạo lý “ăn quả nhớ kẻ trồng cây”. Đồng thời họ muốn thể hiện khát vọng của mình đối với thần linh, phù hộ cho họ một năm bình an, tài lộc. Bởi đó cũng chính là bản chất của người Việt là tình nghĩa thủy chung mang ơn và chịu ơn một cách rõ ràng.

c) Tết cổ truyền Việt Nam và những cơ hội vàng để kinh doanh du lịch.

Doanh nghiệp Việt Nam nếu biết tận dụng Tết, có thể có cơ hội vàng để khuyếch trương tên tuổi, nhãn hiệu sản phẩm và hình ảnh của công ty ở thị trường nội địa và quốc tế. Từ đó hình thành chiến lược Marketing du lịch văn hóa.

Tết cổ truyền dân tộc là một di sản văn hoá, ăn sâu vào tiềm thức mỗi người. Ngày Tết là ngày các gia đình có thể quây quần đầm ấm và tình cảm; anh em bạn bè lâu ngày không gặp nay được dịp tụ lại hàn huyên. Điều đó giúp củng cố các mối quan hệ xã hội, khiến mọi người trở nên khăng khít, gắn bó với nhau hơn, xã hội trở nên chặt chẽ hơn, ổn định và bền vững hơn. Với người Việt Nam xa quê, ai bận rộn đến đâu cũng nhớ tới ngày Tết và hướng về Tổ quốc. Mỹ và các nước Tây Âu phát triển, tuy không tổ chức Tết hoành tráng và kéo dài như ở Việt Nam, nhưng họ cũng thường xuyên có những bữa liên hoan, các buổi gây quỹ... để thiết lập các quan hệ mới cũng như củng cố các mối quan hệ đã có. Họ ý thức rất rõ tầm quan trọng của các buổi gặp mặt này. Đặc trưng về mặt thời điểm, cũng như cách tổ chức, trẻ em Việt Nam được sống trong không khí gia đình đầm ấm trong ngày Tết, có dịp được học hỏi, biết thêm về văn hoá dân tộc, bằng quan sát và trải nghiệm

thực chứ không qua sách vở. Đây sẽ là những kinh nghiệm quý giá để hun đúc niềm tự hào dân tộc, tinh thần cộng đồng, và sự gắn bó với đất nước quê hương khi các em bé đó lớn lên. Tuy ngày nay chúng ta cũng có nhiều lễ hội, ngày vui cho các nhóm tuổi khác nhau, những ngày lễ từ phương Tây được Việt hoá, nhưng có lẽ không ngày lễ nào lại quan trọng, được mọi người hưởng ứng rộng khắp và thay thế được cho Tết âm lịch. Vì lẽ đó, duy trì Tết cổ truyền như một nét đẹp văn hoá và tài sản tinh thần, là việc nên làm.

Xét dưới góc độ kinh tế, Tết cổ truyền là một tài sản rất lớn, mà bất cứ ngành kinh tế nào cũng có thể vận dụng và khai thác. Không cần quảng cáo nhưng ai cũng biết đến nó. Coca Cola và nhiều hãng khác mất hàng trăm triệu đô la một năm để quảng cáo sản phẩm của họ ở Việt Nam, trong khi đó, chẳng cần quảng cáo, ai cũng biết bao giờ là Tết ta, họ dành nhiều thời gian và chi tiêu nhiều hơn trong dịp Tết. Các sản phẩm phục vụ cho Tết ngày càng nhiều và đa dạng, tạo sự sôi động trên thị trường tiêu dùng, tạo ra doanh số cực lớn cho các doanh nghiệp kinh doanh liên quan đến Tết cổ truyền của dân tộc. Sự sôi động và lợi nhuận cao kéo theo sự gia tăng về số lượng và chất lượng của các doanh nghiệp, giúp các công ty du lịch của chúng ta quen hơn với kinh tế thị trường và các nghiệp vụ kinh tế hiện đại, trở nên cạnh tranh hơn và bài bản hơn trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế.

Doanh nghiệp du lịch Việt Nam nếu biết tận dụng tài nguyên Tết cổ truyền, thì sẽ tạo ra những sản phẩm du lịch độc đáo, hấp dẫn. Khi mà nền kinh tế Việt Nam đang cố gắng chuyển dịch cơ cấu từ nông nghiệp sang công nghiệp và dịch vụ, thì việc khuyến khích tiêu dùng, nâng cao chất lượng sản xuất và dịch vụ mang tính chiến lược song hành với việc nâng cao tích lũy và tái đầu tư trong xã hội, tăng ngày nghỉ và lễ hội sẽ có tác động kích cầu sâu rộng tới toàn bộ nền kinh tế nói chung và ngành du lịch nói riêng. Ngày Tết cổ truyền của Việt Nam không chỉ có người Việt Nam hân hoan chào đón. Khách du lịch đến Việt Nam ngày càng nhiều, và chúng ta cần có những điểm nhấn, những tiêu điểm, những ngày lễ hội để có thể cuốn hút ngày càng nhiều hơn khách du lịch từ khắp nơi trên thế giới. Sự hiện diện của khách du lịch giúp đẩy mạnh ngành kinh doanh dịch vụ, giúp quảng bá hình ảnh Việt Nam tươi đẹp trên thế giới.

Việc làm tạo ra nhiều hơn, chất lượng dịch vụ tốt hơn, nguồn đóng góp

ngân sách ngày càng mở rộng, kinh tế phát triển, chất lượng cuộc sống người dân tăng cao là những điều có thể có được nếu chúng ta biết khai thác tốt những giá trị văn hoá của dân tộc. Về những lãng phí có thể xảy ra trong dịp Tết cổ truyền cũng là một việc cần thiết để có cái nhìn toàn diện về ngày lễ này. Câu “đói quanh năm, no ba ngày Tết” có lẽ không còn đúng nữa nhờ vào sự phát triển của kinh tế xã hội. Nền kinh tế Việt Nam đang từng bước hội nhập kinh tế thế giới, và doanh nhân Việt Nam ngày càng nhạy bén hơn trước cơ hội kinh doanh. Người lao động cũng như chủ doanh nghiệp luôn muốn gia tăng lợi ích của mình, và luôn có người sẵn sàng làm thêm giờ, hi sinh những niềm vui trước mắt để có tích lũy cho chi tiêu và phát triển sau này. Thêm vào đó, tiến trình cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước cũng như sự tham gia ngày càng mạnh mẽ của doanh nghiệp tư nhân và công ty nước ngoài khiến doanh nghiệp Việt Nam nói chung được nâng cao tính chủ động, phản ứng ngày càng nhanh nhạy hơn với thị trường. Chúng ta hoàn toàn có thể yên tâm sẽ không có sự gián đoạn trong hoạt động kinh tế trong những ngày Lễ, Tết, ở một tương lai không xa. Với mỗi người dân, nếu chúng ta biết tới giới hạn trong tiêu dùng và sinh hoạt có trách nhiệm với bản thân và gia đình, thì ngày Tết sẽ là ngày vui trọn vẹn.

Hàng năm mỗi dịp Tết đến lại là một cơ hội lớn cho các công ty du lịch xây dựng các tour du lịch lễ hội như: lễ hội chùa Hương, lễ hội đền Trần, lễ hội Đền Bà Chúa Kho, lễ hội Yên Tử... và đó cũng là dịp để các công ty du lịch, các khách sạn nhà hàng, điểm đến du lịch đề ra chiến lược quảng bá sản phẩm của mình tới người tiêu dùng.

1.3. Tiểu kết.

Việt Nam là một dân tộc đã có hàng ngàn năm lịch sử. Cũng như nhiều quốc gia khác trên thế giới, Việt Nam có một nền văn hoá mang bản sắc riêng. Chính những nét riêng đó đã làm nên cốt cách, hình hài và bản sắc của dân tộc Việt Nam.

Trong kho tàng văn hoá Việt Nam, sinh hoạt văn hoá lễ hội là loại hình văn hoá rất đặc trưng ở Việt Nam. Đặc biệt là lễ hội Tết Nguyên Đán là sinh hoạt văn hoá dân gian diễn ra trên mọi miền tổ quốc. Nó ra đời cách đây hàng nghìn năm nhưng vẫn được gìn giữ và duy trì. Xét đến cùng cội rễ thì lễ hội chính là hình ảnh hội tụ những phẩm chất cao đẹp nhất của con người. Giúp con người nhớ về nguồn cội, hướng thiện và nhằm tạo dựng cho mỗi

con người một cuộc sống tốt lành yên vui.

Tết cổ truyền chính là dịp để con người giao lưu cộng cảm, trao truyền những đạo lý, tình cảm, mỹ tục và khát vọng cao đẹp. Nó mang lại cho con người sự thanh thản nơi tâm linh, gạt bỏ hay quên đi những lo toan thường nhật để về với cội nguồn, với thiên nhiên để thêm yêu quê hương, đất nước, giống nòi.

Trong quan niệm của người Việt Nam, những ngày Tết là những ngày kết thúc năm cũ để bước sang năm mới, do vậy ai cũng muốn gột rửa những điều xấu, điều rủi ro của năm cũ, chờ đón, mong muốn những điều tốt đẹp sẽ đến vào năm mới. Chính vì suy nghĩ đó mà người ta có ý thức rất nghiêm túc, nỗ lực và tự giác rất cao chuẩn bị cho giờ phút đón chào năm mới, hoàn thành những công việc còn dở dang, thanh toán hết nợ nần, giải toả hiềm khích, bất hoà của năm cũ để sang năm mới con người tràn ngập niềm vui tươi, tình thân ái, chỉ nghĩ những điều tốt đẹp nhất, chỉ nói những điều thân thiện nhất, chỉ cầu mong cho những điều may mắn nhất.... Tết đồng thời còn là dịp con người cầu mong để vươn tới sự hưng thịnh toàn diện của mỗi cá nhân và cho cả cộng đồng. Như vậy với người Việt Tết Nguyên Đán có ý nghĩa quan trọng trong đời sống xã hội, trong đó các tập tục, các hoạt động vui Xuân đón Tết và đạo đức cổ truyền mang giá trị nhân văn và thẩm mỹ cao của dân tộc được gìn giữ và phát huy. Điều này có ý nghĩa quan trọng đối với hoạt động du lịch vì nó tạo ra một nguồn tài nguyên nhân văn hấp dẫn và độc đáo, lôi cuốn du khách và cần phải tích cực khai thác đưa vào phục vụ du lịch.

Ngày nay Tết không duy trì thời gian dài như trước nữa(phổ biến là 4 ngày: ngày 30 tháng chạp năm cũ, ngày mùng 1, mùng 2, mùng 3 tháng giêng năm mới), nhưng mọi lễ thức, quan niệm thiêng liêng về Tết vẫn ợc giữ nguyên trong tâm linh của người Việt Nam. Trong cuộc sống hiện đại ngày nay thời gian nghỉ Tết của con người kéo dài hơn , vì vậy mà mọi người đã dành nhiều thời gian hơn cho việc đi du lịch thưởng thức hương vị Tết trên khắp mọi miền Tổ Quốc. Chính vì thế mà trong mỗi dịp Tết lượng khách đi du lịch tăng đáng kể góp phần làm tăng doanh thu của ngành du lịch.

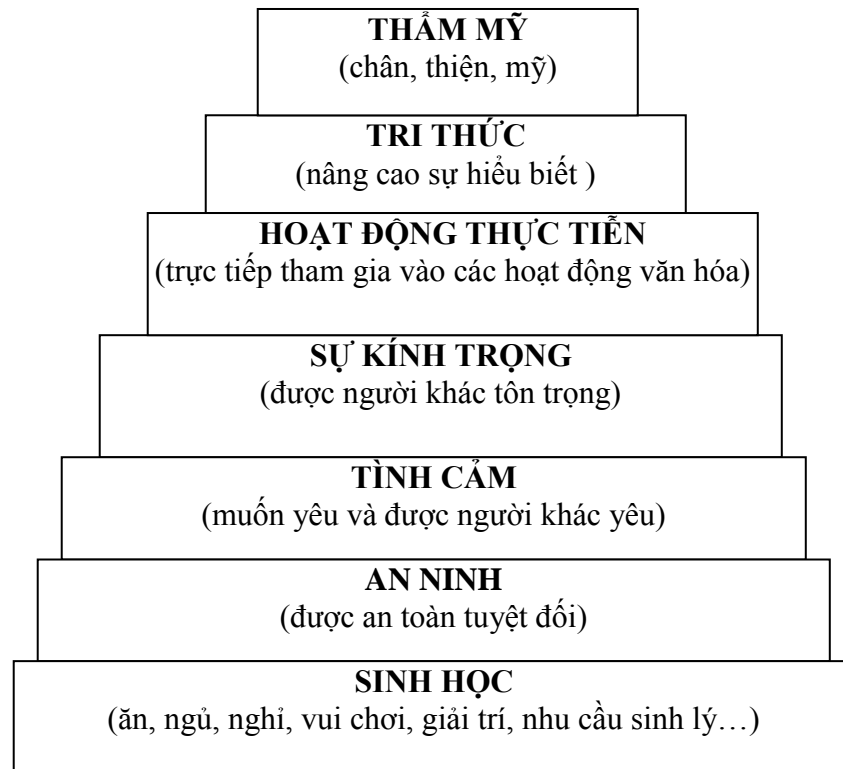
CHƯƠNG II: THỰC TRẠNG KHAI THÁC TẾT CỔ TRUYỀN TRONG KINH DOANH DU LỊCH

21.1. Môi quan hệ giữa cung và cầu trong kinh doanh du lịch.

a) Động cơ đi du lịch của con người:

Động cơ là một nội lực thúc đẩy con người thực hiện hoạt động theo một mục tiêu nhất định nhằm thỏa mãn những nhu cầu sinh lý hoặc tâm lý của họ. hai thành tố cơ bản của động cơ đó là “nhu cầu sinh học” và “ nhu cầu tình cảm” chúng gắn kết chặt chẽ với nhau, không tách rời nhau.

Đối với du lịch, động cơ nhiều khi đối kháng nhau, phủ nhận lẫn nhau. Du khách vừa muốn tìm nơi yên tĩnh để nghỉ ngơi, vừa muốn được đắm mình trong không khí náo nhiệt. Họ vừa muốn không bị quấy rầy, lại vừa muốn được giao lưu kết bạn mới. Như vậy động cơ du lịch cũng rất phức tạp, đặc trưng với từng du khách và nó chi phối quyết định du lịch của du khách tiềm năng. Nhu cầu của du khách mang nhiều cung bậc khác nhau và nâng cao dần

Bảng hệ giá trị nhu cầu của con người.

Đối với các nhà kinh doanh du lịch, việc nắm bắt được lý do đi du lịch của khách du lịch là vô cùng quan trọng. Có nắm bắt được nhu cầu của

khách mới có thể đưa ra được những sản phẩm có khả năng tiêu thụ nhanh.

Động cơ di du lịch của con người là nhằm đáp ứng nhu cầu tự nhiên, nghỉ ngơi, thể thao và các nhu cầu có liên quan đến sức khỏe con người. Từ nền tảng cơ bản đó nhu cầu của con người sẽ tiến xa hơn và cao hơn. Du khách muốn thâm nhận các giá trị văn hóa nơi đến, tìm hiểu về thiên nhiên, nghệ thuật, tôn giáo truyền thống, về con người....

b) Du lịch và văn hóa - nhu cầu khách quan trong nền kinh tế thị trường:

Trong điều 79 “luật du lịch Việt Nam” xác định rõ: *Nhà Nước tổ chức hướng dẫn hoạt động xúc tiến du lịch với các nội dung chủ yếu sau đây: Tuyên truyền, giới thiệu rộng rãi về đất nước con người Việt Nam, danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, di tích cách mạng, di sản văn hóa, công trình lao động sáng tạo của con người, bản sắc văn hóa dân tộc cho nhân dân trong nước và cộng đồng quốc tế....* Điều này đã thể hiện rõ nội dung cơ bản, bản chất của du lịch Việt Nam hiện nay là một loại hình du lịch văn hóa. Bởi không một đất nước nào có nhiều lễ hội cổ truyền như ở Việt Nam và không một nước nào mang dấu ấn bản sắc văn hóa đậm đà và sâu sắc như lễ hội Việt Nam. Du lịch Việt Nam muốn phát triển tất yếu phải khai thác và sử dụng các giá trị văn hóa truyền thống cách tân và hiện đại hóa sao cho phù hợp, có hiệu quả. Trong đó có kho tàng lễ hội truyền thống. Đây là một thành tố đặc sắc của văn hóa Việt Nam, cho nên phát triển du lịch lễ hội chính là sử dụng lợi thế, ưu thế của du lịch Việt Nam trong việc thu hút phục vụ khách.

Du lịch văn hóa là loại hình du lịch diễn ra chủ yếu trong môi trường nhân văn. Các đối tượng văn hóa được coi là tài nguyên du lịch đặc biệt hấp dẫn. Nếu tài nguyên du lịch thiên nhiên hấp dẫn du khách bởi vẻ hoang sơ, độc đáo và hiếm hoi của nó thì tài nguyên du lịch nhân văn thu hút khách bởi tính phong phú, đa dạng, độc đáo và tính truyền thống cũng như tính địa phương của nó. Các đối tượng văn hóa – tài nguyên du lịch nhân văn – là cơ sở để tạo nên các loại hình du lịch nhân văn phong phú. Mặt khác nhận thức văn hóa còn là yếu tố thúc đẩy động cơ du lịch của du khách. Xét dưới góc độ kinh tế thị trường thì văn hóa vừa là yếu tố cung vừa góp phần hình thành yếu tố cầu của hệ thống du lịch(nó kích thích nhu cầu khám phá tìm hiểu của du khách, từ đó thúc đẩy con người đi du lịch).

Ngành du lịch chính là một ngành kinh doanh đòi hỏi sự cạnh tranh về văn hoá cao nhất. Dưới góc độ nghiên cứu về sự cạnh tranh này các nhà nghiên cứu đã đưa ra một công thức kinh doanh du lịch bao gồm năm yếu tố hợp thành:

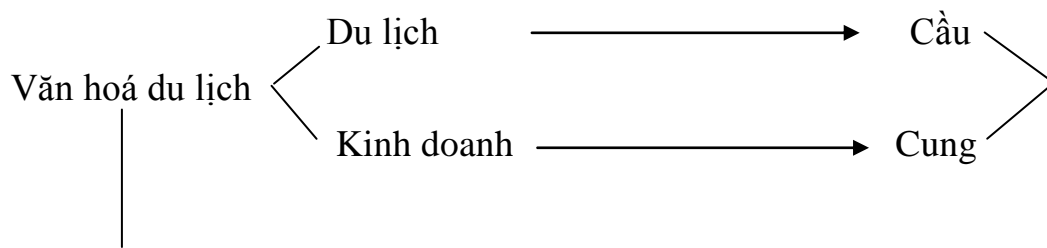
1. Hàm lượng công nghệ.
2. Ngành quản lý.
3. Yếu tố văn hoá.
4. Một đơn vị hàng hoá.
5. Hiệu quả sản xuất kinh doanh.

Hàm lượng công nghệ + quản lý + văn hoá

Hiệu quả sản xuất kinh doanh = _____

Một đơn vị hàng hoá

Nhìn vào công thức trên chúng ta thấy ngành du lịch đầu tư càng cao vào văn hoá để văn hoá đủ sức cạnh tranh thì hiệu quả sản xuất kinh doanh ngày một lớn. Kinh doanh du lịch là quá trình mua bán hàng hoá du lịch trên thị trường để thoả mãn nhu cầu về vật chất và tinh thần của con người nhằm đạt tới hiệu quả cao nhất về kinh tế xã hội mà hàng hoá du lịch chính là văn hoá du lịch chứ không phải cái gì khác.

Từ sơ đồ trên ta có thể thấy nhu cầu của khách du lịch là đòi hỏi 100% về thẩm nhận văn hoá.

Dưới góc độ kinh tế văn hóa mà cụ thể là kinh doanh du lịch trong nền kinh tế thị trường thì Tết Nguyên Đán đóng vai trò là một nguồn tài nguyên quý giá, nó chứa đựng trong đó các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc, giá trị cốt kết cộng đồng thúc đẩy con người khám phá, tìm hiểu, tìm về với truyền thống của cha ông, tìm về với quá khứ, soi vào quá khứ để hoàn thiện bản thân. Qua đó giáo dục tinh thần yêu nước, khơi dậy lòng tự hào dân tộc. Khi tiếp xúc trực tiếp với các thành tựu văn hóa của dân tộc, du khách sẽ thực sự cảm nhận được những giá trị to lớn của nền văn hóa dân tộc.

Để có thể đi du lịch được thì con người cần phải có thời gian rảnh rỗi. Tết cổ truyền của dân tộc là thời điểm mà mọi người đều được nghỉ và nghỉ trong thời gian dài từ 5 đến 6 ngày. Đây là thời điểm để con người nghỉ ngơi, thực hiện các bổn phận, lễ nghi tôn giáo. Đồng thời là dịp để con người du ngoạn nâng cao trình độ văn hóa, tìm về với cội nguồn dân tộc, giao lưu, giao tiếp cộng cảm, để con người trở lên tốt đẹp hơn, hiền dịu hơn và thánh thiện hơn. Ngày Tết cổ truyền là ngày Tết đoàn viên của gia đình người Việt. Mọi người đoàn tụ, giúp đỡ lẫn nhau, yêu thương chia sẻ cùng nhau.

Xét dưới góc độ kinh tế thì du lịch là một ngành dịch vụ mà sản phẩm của nó dựa trên và bao gồm các sản phẩm có chất lượng cao của nhiều ngành kinh tế khác nhau. Nền kinh tế tác động trực tiếp và nhiều mặt đến hoạt động du lịch. Kinh tế phát triển, người dân có cuộc sống ổn định, mức sống được cải thiện và nâng cao. Tiền dư thừa và người ta bắt đầu nghĩ đến việc đi du lịch để nghỉ ngơi giải trí, khám phá những miền đất mới. Kinh tế phát triển tạo môi trường thuận lợi cho việc đáp ứng nhu cầu của du khách. Nhu cầu của du khách trong tiêu dùng du lịch là những nhu cầu đặc biệt: nhu cầu nâng cao kiến thức, học hỏi, văn cảnh, thư giãn, nghỉ ngơi...

Đối với người Việt cả năm vất vả làm ăn để khi Tết đến xuân về mọi người lại nô nức chuẩn bị cho một cái Tết thật sung túc. Nước ta là một nước có nền kinh tế nông nghiệp, thời xưa mọi người quanh năm lo việc đồng áng sao cho có được một mùa màng bội thu, có một cái Tết no đủ “đói quanh năm, no ba ngày Tết” chứ người ta chưa nghĩ đến việc đi chơi, thăm thú “Ngày xuân chấp nhật đông dài – Mua vui cũng chỉ một vài trống canh”. Hết ba ngày Tết là mọi người lại kéo nhau ra đồng chuẩn bị cho một mùa vụ mới, trò vui ngày Tết cũng chỉ diễn ra qua một vài trống canh. Nhưng trong thời đại kinh tế thị trường hiện nay thì quan niệm đó không còn đúng nữa. Mọi người đã chuyển từ “ăn Tết” sang “chơi Tết”, Tết là dịp để người ta nghỉ ngơi giải trí, du xuân văn cảnh chùa “tháng giêng là tháng ăn chơi”. Vì vậy mà trong dịp này có rất nhiều lễ hội diễn ra để phục vụ nhu cầu ăn chơi, lễ hội của con người. Chơi Tết không chỉ là đi chơi đơn thuần, mà đi chơi là để thẩm nhận và cảm nhận về các giá trị văn hóa của Tết cổ truyền của dân tộc, tìm về với những phong tục tập quán xa xưa của dân tộc, để đánh thức con cháu nhớ về cội nguồn dân tộc, để mỗi cá nhân tự đổi mới và hoàn thiện bản thân mình.

Nhu cầu là trạng thái thiếu hụt một hoặc một vài sự hài lòng cơ bản. Nhu cầu đi du lịch của con người cũng chính là người ta cảm thấy thiếu hụt điều gì đó. Họ muốn đi du lịch là để nâng cao sự hiểu biết, để thỏa mãn các nhu cầu cá nhân, để được giao lưu kết bạn. Đến với lễ hội du khách được hòa mình vào trong không gian văn hóa đặc sắc, cô đọng, thâm nhận các giá trị văn hóa của mỗi địa phương. Đồng thời du lịch cũng sẽ trở thành đối tượng làm thay đổi một phần diện mạo của lễ hội, tăng tính thu hút hấp dẫn của lễ hội, góp phần xóa đi sự nhàm chán, đơn điệu của lễ hội.

Vào dịp Tết Nguyên Đán nhu cầu đi du lịch của người dân tăng đột biến. Không chỉ có người Việt tham gia du lịch Tết , mà còn có cả khách nước ngoài đến Việt Nam du lịch Tết, họ muốn cùng người dân Việt Nam đón Tết cổ truyền mà ở đất nước họ không có được.

Có câu thì ắt sẽ có cung. Vào dịp Tết lượng khách đi du lịch tăng đột biến, họ dành nhiều thời gian và tiền bạc để đi du lịch. Trong những vài thế kỉ gần đây nền kinh tế thế giới phát triển nhu cầu đi du lịch của con người ngày càng tăng cao, nhu cầu vui chơi giải trí của con người không ngừng được đáp ứng. Đặc biệt là vào dịp Tết cổ truyền của người Việt du khách thập phương đến rất đông. Các công ty du lịch luôn nhộn nhịp khách đến đăng ký tour du lịch và tăng lượng khách lên qua các dịp Tết. Tết Nguyên Đán năm 2008 tăng từ 20% đến 30%, trong năm 2009 tuy chịu ảnh hưởng của khủng hoảng kinh tế thế giới nên lượng khách có giảm đôi chút. Song đối với các điểm đến du lịch, các khu vui chơi giải trí vẫn đông nghịt người.

Tết Nguyên Đán đóng vai trò là nguồn cung du lịch, còn khách du lịch đóng vai trò là cầu du lịch. Những nhà kinh doanh du lịch đóng vai trò trung gian là cây cầu nối giữa cung và cầu du lịch. Khi cung và cầu gặp nhau thì tài Nguyên Đán thực sự trở thành một nguồn tài nguyên quý giá.

2.1.2. Nguồn khách trong nước:

Trong quá trình phát triển kinh tế, người dân Việt Nam ngày càng có điều kiện về thời gian, kinh tế, nhu cầu vui chơi giải trí , thâm nhận các giá trị văn hóa không ngừng nâng cao. Đây là đối tượng khách quan trọng mà du lịch Việt Nam cần quan tâm và có chiến lược kinh doanh phù hợp, hiệu quả. Bên cạnh đó cần có một chiến lược lâu dài hơn trong tổ chức kinh doanh du lịch nhằm vào đối tượng khách quốc tế, một đối tượng quan trọng không thể

thiếu của ngành du lịch Việt Nam.

Đối với nguồn khách này đi du lịch trong dịp Tết được hình thành theo hai dòng:

► Đi du lịch trong nước để hưởng không khí Tết ở mọi miền trong cả nước bên cạnh việc nghỉ ngơi tham quan, đi lễ hội, thăm thân...

► Đi du lịch ra nước ngoài mà đa số là tới các nước láng giềng hay trong khu vực Đông Nam Á: Thái Lan, Singapore, Malaysia, Trung Quốc, Hàn Quốc... là những nước có nền văn hóa gần giống với Việt Nam, họ cũng có truyền thống đón Tết cổ truyền như Việt Nam. Trong các dịp Tết Nguyên Đán nguồn khách trong nước cũng không ngừng tăng lên. Nguyên nhân chủ yếu làm cho lượng khách trong nước đi du lịch trong dịp Tết Nguyên Đán tăng lên là do thu nhập của người dân ngày càng tăng. Người ta có xu hướng chuyển dần từ “ăn Tết” sang “chơi Tết”. Khách trong nước đi du lịch trong dịp Tết thường đi theo từng nhóm gia đình, do đó đòi hỏi chất lượng tour phải cao, phục vụ theo yêu cầu của khách.

2.1.3. Nguồn khách nước ngoài:

Trong dịp Tết Nguyên Đán của người Việt nguồn khách Việt Kiều tới Việt Nam thường là mục đích về quê ăn Tết, thăm quê hương kết hợp với du lịch nguồn khách này cũng chiếm số lượng đáng kể trong tổng số khách của các đơn vị kinh doanh du lịch vào Tết Nguyên Đán. Tết Kỷ Sửu năm 2009 số lượng Việt Kiều tăng lên rõ nét chiếm 50% số khách du lịch đi các tour nội địa. Nhìn chung đa số Việt Kiều đi du lịch trong dịp này cũng đòi hỏi những dịch vụ có chất lượng cao.

Ngoài nguồn khách trong nước và Việt Kiều thì một nguồn khách có vai trò quan trọng không kém trong sự phát triển của hoạt động du lịch trong dịp Tết Nguyên Đán đó là nguồn khách quốc tế. Nguồn khách này gia tăng đáng kể trong các dịp Tết cổ truyền. Một số thị trường chủ yếu của khách quốc tế là: Trung Quốc, Hàn Quốc, Mỹ, Nhật Bản, Đài Loan, Thái Lan, Úc.

Từ ngày mùng một đến ngày mùng bốn Tết Kỷ Sửu có hơn hai mươi nghìn lượt khách thăm Vịnh Hạ Long. Đây có thể coi là một tín hiệu đáng mừng cho một mùa du lịch trong mùa du lịch mới năm 2009.

Sự gia tăng nguồn khách quốc tế trong dịp Tết Nguyên Đán đã chứng tỏ các phong tục truyền thống và các hoạt động vui xuân đón Tết cổ truyền của

dân tộc ngày càng hấp dẫn du khách quốc tế. **Bảng 1: Bảng thống kê lượng Khách quốc tế đến Việt Nam tháng 1 năm 2009**

	Tháng 12/2008	Ước tính tháng 1/2009	Tháng1/2009 so với tháng trước (%)	So với cùng kỳ năm 2008 (%)
Tổng số	1.074.140	1.110.000	102,4	88,1
Theo phương tiện				
Đường không	290.995	301.000	103,4	96,5
Đường biển	8.453	9.000	106,5	49,8
Đường bộ	58.599	60.000	102,4	66,8
Theo mục đích				
Du lịch, nghỉ ngơi	223.560	231.542	103,6	89,5
Đi công việc	66.794	65.000	97,3	82,4
Thăm thân nhân	49.082	55.000	112,1	98,8
Các mục đích khác	18.610	18.458	99,2	69,3
Theo một số thị trường lớn				
Trung Quốc	52.403	60.723	115,9	87,9
Nhật	34.880	34.721	99,5	98,5
Mỹ	36.057	33.379	92,6	81,9
Hàn Quốc	32.533	32.997	101,4	69,9
Đài Loan (TQ)	21.506	21.239	98,8	80,7
Úc	23.746	20.680	87,1	72,4
Pháp	16.585	19.308	116,4	151,1
Malaysia	20.400	18.989	93,1	123,2
Singapore	21.618	18.295	84,6	126,6
Thái Lan	13.368	16.446	123,0	95,6
Các thị trường khác	84.951	93.223	109,7	82,5

Nguồn : Tổng cục thống kê

Sự gia tăng nguồn khách quốc tế trong dịp Tết Nguyên Đán đã chứng tỏ các phong tục truyền thống và các hoạt động vui xuân đón Tết cổ truyền của dân tộc ngày càng hấp dẫn du khách quốc tế.

2.2. Hiện trạng khai thác.

2.2.1. Đánh giá thực trạng tài nguyên.

Tết Nguyên Đán của người Việt là lễ hội lớn nhất, quan trọng nhất với không khí tung bừng náo nhiệt và nhộn nhịp nhất trong hệ thống lễ hội truyền thống Việt Nam từ bao đời nay. Nó chứa đựng nhiều ý nghĩa sâu sắc đối với người Việt, nó được ăn to hơn tất cả các Tết khác và được chú trọng nhiều nhất. Đây là lễ hội có phạm vi rộng lớn trải dài trên khắp lãnh thổ Việt Nam với một nếp sống văn hóa điển hình của người Việt . Nó chứa đựng hàng số văn hóa, đó là giá trị “cố kết cộng đồng”. Nó chứa đựng giá trị văn hóa tâm linh của gia đình người Việt, từ việc mọi người nô nức đi chợ, chung nhau nôi bánh chưng, chung nhau giết lợn, cùng nhau ăn bữa cơm tất niên, cùng nhau đón Giao Thừa, Tết đến tất cả được thêm một tuổi, con cháu chúc Tết ông bà cha mẹ, người già thì tổ chức mừng thọ, trẻ nhỏ được mừng tuổi....

Tết cổ truyền bao gồm nhiều phong tục đẹp, đó là những thuần phong mỹ tục mà từ người già đến trẻ nhỏ đều biết như năm mới chúc tuổi nhau, chúc nhau những điều tốt đẹp trong năm mới, mọi người đều bỏ qua mọi hiềm khích của năm cũ, cùng nhau cầu chúc cho một năm mới an lành, may mắn... Đây là những mỹ tục giản dị bộc lộ rõ bản sắc văn hóa Việt Nam trong ngày Tết cổ truyền. Ngoài những phong tục tốt đẹp đó Tết Nguyên Đán còn có nhiều thú chơi độc đáo như: chơi tranh dân gian, chơi thư pháp, chơi hoa kiểng, rồi các trò chơi dân gian.... Tất cả đều đặc trưng cho một nền văn hóa nông nghiệp có từ bao đời. Ngày Tết thì ẩm thực là rất quan trọng, các món ăn cũng đặc trưng cho một nền văn hóa nông nghiệp, đặc trưng của “sông nước thực vật” như: bánh chưng, bánh tét, mứt, chè, rượu, các loại hoa quả, các loại thủy hải sản.... Tất cả nói lên một nghệ thuật ẩm thực đặc sắc và mang phong cách của người Việt.

Có thể nói Tết Nguyên Đán của người Việt với các phong tục, tập quán, các thú chơi, ẩm thực cổ truyền ngày Tết là một trong nhiều nét đẹp độc đáo trong đời sống văn hóa đậm đà bản sắc người Việt. Trong mối quan hệ giữa truyền thống và hiện đại thì Tết Nguyên Đán của người Việt là một phần trong kho tàng di sản văn hóa của dân tộc Việt Nam, và nó thực sự là một nguồn tài nguyên quý giá trong hệ thống tài nguyên du lịch Việt Nam.

Trong những năm gần đây Tết cổ truyền của người Việt đã được đưa

vào khai thác phục vụ du lịch. Đây là nguồn tài nguyên du lịch nhân văn phong phú to lớn hấp dẫn nhiều du khách với những mục đích khác nhau như du khách đi du xuân, du khách đi lễ chùa, du khách đi ăn Tết, du khách trở về thăm quê hương, du khách đi đón Tết kết hợp với vui chơi, giải trí.... Ngoài ra vào dịp này còn có nhiều thuận lợi để phát triển du lịch như số ngày nghỉ tập trung và dài ngày có thể thu hút được một lượng khách lớn. Tuy nhiên các công ty du lịch, các hãng lữ hành, các khách sạn nhà hàng, các điểm vui chơi giải trí vẫn chưa khai thác hết tiềm năng mà nó vốn có, gây lãng phí tài nguyên.

Mặc dù đây là nguồn tài nguyên du lịch nhân văn có mặt trên khắp mọi miền tổ quốc, nhưng chỉ có một số thành phố lớn tham gia khai thác nguồn tài nguyên này như Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh và một số tỉnh phía Nam. Chính điều này đã dẫn đến sự lãng phí tài nguyên. Qua khảo sát hiện trạng khai thác tài nguyên Tết ở các công ty du lịch, các khách sạn, nhà hàng cho thấy việc khai thác Tết Nguyên Đán phục vụ du lịch đã có những hiệu quả nhất định, thu hút được một lượng khách đông đảo, phần nào đáp ứng được nhu cầu vui chơi giải trí và du lịch của du khách.

2.2.2. Đối với các công ty du lịch:

Trong các dịp Tết Nguyên Đán các công ty du lịch tập trung khai thác nguồn tài nguyên này để phục vụ kinh doanh du lịch. Đây là dịp thu hút được nhiều du khách nhất. Bởi vào dịp Tết mọi người được nghỉ với thời gian dài nhất, là dịp mà mọi người đi du xuân cầu lộc tài.

Tour du lịch nước ngoài:

Trong các dịp Tết Nguyên Đán một bộ phận khách trong nước thường là những khách thượng lưu có nhu cầu ra nước ngoài để hưởng không khí Tết ở nước ngoài hoặc đi tham quan, giải trí.

Đi du lịch nước ngoài ăn Tết đang là một mới của các gia đình khá giả nhất là ở thành phố Hồ Chí Minh. Các điểm đến được lựa chọn nhiều nhất vẫn là các nước lân cận có Tết truyền thống gần với Việt Nam như Trung Quốc, Thái Lan, Hàn Quốc, Nhật Bản.... Đây là những nước có nền văn hóa gần giống với Việt Nam ra nước ngoài họ vẫn có thể hưởng không khí Tết cổ truyền. Để phục vụ cho nhu cầu du lịch của khách các công ty du lịch thường tổ chức các tour du lịch ra nước ngoài tới các nước láng giềng hay các nước cùng khu vực: Thái lan, Singapore, Malaysia, Trung quốc, Hàn

quốc.... Thái Lan là điểm đến được nhiều người Việt Nam yêu thích. Năm 2009 Hồng Kông đã nổi lên là một điểm yêu thích với điểm nhấn và công viên Disneyland.

Các tour đi nước ngoài thường kéo dài từ 5 - 8 ngày đêm với mức giá không hề rẻ như:

* Công ty du lịch Carnival chào giá tour Tokyo - Núi Phú Sĩ - Hakone - Honolulu 9 ngày giá 3.080 USD/khách...

*Trung tâm du lịch Thanh niên Xung Phong có tour: Seoul - đảo Cheju 8 ngày giá 1.292 USD.

*Công ty du lịch Vietravel có tour:

▶ Nhật - Mỹ 8 ngày giá 2.489 USD.

▶ Địa Trung Hải xinh đẹp (10 ngày) giá 3.299 USD...

▶ Côn Minh - Cửu Hương - Thạch Lâm 4 ngày giá 419 USD

▶ Quảng Châu - Hàng Châu - Thượng Hải - Bắc Kinh 8 ngày giá 699 USD

▶ Đi đường bộ Thái Lan - Campuchia 8 ngày giá 580 USD...

Theo các công ty du lịch, những tuyến được đông khách lựa chọn là:

▶ Thái Lan 6 ngày giá 349 USD.

▶ Hồng Kông - Macao 5 ngày giá 595 USD.

▶ Singapore 4 ngày giá 395 USD.

▶ Kuala Lumpur - Genting Highland (Malaysia) 4 ngày 3 đêm giá 328 USD.

Các tour này thường được các công ty du lịch có uy tín như Vietravel, Fiditourist, Saigontourist chào bán nên khách hàng hoàn toàn có thể tin tưởng và đến thời điểm trước Tết một tháng, hầu hết các tour được dự đoán đất khách đã kín chỗ.

Ngoài ra, Saigontourist còn tổ chức chương trình du lịch đón Tết ở nước ngoài để thu hút khách như: Hà Nội- Hàn Quốc (7 ngày, 1.299 USD) khởi hành đúng Mùng 1 Tết Kỷ Sửu để du khách cùng người dân Hàn Quốc thưởng thức Tết cổ truyền châu Á. Các chương trình cao cấp du xuân Kỷ Sửu tới châu Âu, Mỹ, Úc... cũng được Saigontourist triển khai đa dạng như: Pháp- Ý Xuân Kỷ Sửu; Đón Tết ở Canberra- Sydney- Melbourne; Pháp- Ý- Bỉ- Đức- Hà Lan; Đón Tết ở Mỹ (với hành trình New York- Philadelphia- Washington DC- Los Angeles- Las Vegas trong 11 ngày...

Các tour đi Trung Quốc và các nước Đông Nam Á là những tour bán chạy nhất và được đông đảo khách hàng đăng ký. Theo cán bộ điều hành tour của một công ty du lịch thì một trong những yếu tố thu hút đông khách đi tour Trung Quốc, Singapore bởi ở đây có sự gần gũi, tương đồng về văn hóa và du khách sẽ được hưởng một cái Tết theo phong cách hiện đại xen lẫn cổ truyền. Ngoài ra miền đất mang đậm màu sắc văn hóa nam đảo Malaysia với Năm du lịch Malaysia được quảng bá rầm rộ cùng các chương trình mua sắm khuyến mại trong khu vực cũng là một lựa chọn của nhiều du khách.

Thống kê sơ bộ từ các công ty du lịch lớn trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh chỉ trong dịp Tết, các công ty này đưa khoảng 10.000 người Việt Nam đi du lịch nước ngoài. Trong đó Vietravel có khoảng trên 1.500 khách đặt chỗ đi nước ngoài trong vòng tuần đầu tiên của năm mới. Công ty Dịch vụ lữ hành Saigontourist cũng có khoảng 1.500 khách, Fiditourist 1.100 khách chọn Thái Lan là điểm đến trong dịp Tết âm lịch. Với giá cả tăng thêm 20 -> 100 USD/khách cho đi du lịch trong dịp Tết tùy theo tour nhưng các công ty du lịch vẫn đông khách. Điều đó cho thấy du lịch và ăn Tết ở nước ngoài đang được nhiều người Việt Nam lựa chọn và tất nhiên phải là những người nhiều tiền.

Tuy nhiên, theo các công ty du lịch, đa số khách đi du lịch Tết nước ngoài đều đã có sự chuẩn bị rất sớm cả về hành lý và tiền bạc cũng như các thủ tục cần thiết.

Các tour du lịch này thường được khởi hành từ 28 đến mùng 3 Tết để du khách có thể kịp đón giao thừa và hưởng không khí Tết ở nơi đến. Các công ty du lịch dựa trên hương vị Tết cổ truyền ở quê nhà góp phần tác động tới xu hướng chọn tour du lịch nước ngoài của nguồn khách trong nước để từ đó xây dựng phần lớn các tour du lịch nước ngoài của mình trong dịp Tết Nguyên Đán.

Tour du lịch nội địa:

Các công ty du lịch tập trung khai thác bầu không khí nhộn nhịp, vui vẻ ngày Tết để xây dựng các tour du lịch đưa khách đi hưởng không khí Tết và đón Tết kết hợp với vui chơi giải trí, tham quan thắng cảnh trên khắp mọi miền đất nước với những tên gọi mang đậm sắc xuân như: “ xuân về trên đất cổ đô” đưa du khách thưởng thức xuân ở xứ Huế, Đà Nẵng, Bà Nà, “mùa

xuân trên đảo cực nam” đưa du khách du xuân ở đảo Phú Quốc, “xuân trên phố hoa, đưa du khách du xuân ở Đà Lạt ”, “rộn ràng sắc hoa – nhành đào hoa ban” đưa du khách đi hưởng bầu không khí Tết ở Sa Pa...

Nhiều công ty du lịch lại đề cao yếu tố văn hóa Việt ngày Tết, bên cạnh việc tham quan thắng cảnh nơi đến trong các tour du lịch Tết của mình để hấp dẫn du khách. Các tour du lịch mang nội dung này chủ yếu là thu hút những du khách thích tìm hiểu về các phong tục lễ Tết Nguyên Đán. Như các tour du lịch “ Tây ăn Tết ta” đưa du khách đến nhà dân, tham gia các nghi thức đón Tết cổ truyền, thưởng thức các món ăn ngày Tết của Việt Nam, cùng người dân cầu chúc may mắn và hạnh phúc. Hay với những tour như “hành trình xuyên Việt kéo dài 15 ngày” gồm: “Hà Nội – Hạ Long – Quảng Bình- Huế - Đà Nẵng – Hội An – Nha Trang – Quy Nhơn- Thành phố Hồ Chí Minh” dành cho du khách thích khám phá phong tục Tết Cổ Truyền của người dân trên khắp mọi miền tổ quốc từ Nam ra Bắc.

Ngoài ra các công ty du lịch còn tổ chức các tour “đón giao thừa trên đảo Phú Quốc” đưa du khách tham gia chương trình đón giao thừa chúc mừng năm mới và bánh chưng với lá mật, các món ăn nổi tiếng cùng nhiều trò chơi...hay các tour lễ hội đưa du khách đi hái lộc đầu xuân như: Hải Phòng- Hà Nội thăm chùa Tam Đảo, chùa Trấn Quốc, Đền Kim Ngưu. Tuyên Nam Định- Ninh Bình thăm chùa Phổ Minh, đền Trần, đền vua Đinh vua Lê, chùa Bái Đính....

Nhìn chung các công ty du lịch đều dựa trên các giá trị truyền thống, bản sắc văn hóa, các yếu tố cơ bản của tài nguyên Tết cổ truyền để xây dựng các tour du lịch để phục vụ nhu cầu du lịch của du khách.

Hầu hết vào các dịp Tết cổ truyền lượng khách du lịch đều tăng mạnh và tăng qua từng dịp Tết của mỗi năm. Theo số lượng thống kê của các công ty du lịch cho thấy:

● Tết Bính Tuất năm 2006: Theo công ty Sài Gòn Tourist Tết Nguyên Đán 2006 lượng khách du lịch trong nước và nước ngoài đều tăng. Từ mùng 2 đến mùng 8 Tết âm lịch công ty đã phục vụ hơn 2500 khách lẻ trong đó khách Việt Kiều chiếm hơn 50% , tăng 10% so với cùng kỳ Tết Ất Dậu 2005. Công ty chủ yếu tổ chức các tour đi Nha Trang, Đà Lạt, Phan Thiết, Phú Quốc. Các tour khởi hành vào ngày mùng 2 Tết đã bán hết 90%.

Từ ngày mùng 1 đến ngày 13/1/2006 công ty phục vụ 1000 khách du

lịch MICE trong nước tại Vũng Tàu, Phan Thiết, Hà Nội, Phú Quốc và Campuchia. Mặc dù giá cả tăng từ 1-> 10% nhưng số lượng khách đi tour trong dịp tết tăng mạnh hơn năm 2005 đạt 1400 khách tăng 15%. Khách quốc tế đạt 2000 khách trong tổng số 4000 khách quốc tế của tháng 1 năm 2006.

Sở Du lịch Hà Nội cũng cho biết, những tuần đầu năm 2006 lượng khách quốc tế đến thủ đô không ngừng tăng mạnh, thành phố đã đón hơn 15.200 khách quốc tế, trong đó nhiều nhất là khách đến từ Hàn Quốc, Nhật Bản và Australia... trong đó chủ yếu là khách đến Việt Nam du lịch nhân dịp Tết cổ truyền. Công ty du lịch lữ hành quốc tế tại Việt Nam luôn bận rộn với việc đón khách trong dịp Tết, ngay trong ngày mùng 1 Tết có khoảng 2.000 lượt khách đến Việt Nam bằng đường hàng không, đường biển, đường bộ. Các điểm đến bằng đường biển như Đà Nẵng, thành phố Hồ Chí Minh, Hạ Long đều đón được hàng trăm khách du lịch bằng tàu cao cấp đến từ Nhật, Mỹ trong những ngày Tết. Thống kê của các công ty du lịch cho thấy có ít nhất hơn 10.000 khách nước ngoài đã mua tour du lịch Việt Nam trong dịp Tết Nguyên Đán. Các công ty du lịch tham gia khai thác Tết Nguyên Đán trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh luôn nhộn nhịp khách đến đăng ký tour Tết. Lượng khách đến đăng ký tour Tết Bình Tuất cao hơn so với Tết Ất Dậu từ 30->40%.

Bảng 2 : Số lượng khách của một số công ty du lịch thành phố Hồ Chí Minh

Tên công ty	Khách nội địa (lượt)	Khách quốc tế (lượt)
Fiditourist	3.680	800
Du lịch Thanh Niên Xung Phong	1.230	600
Du lịch Apex	1000	800

Nguồn: Báo du lịch

● Tết Đinh Hợi 2007: Theo tổng cục du lịch trong tháng 1 năm 2007 lượng khách quốc tế đến Việt Nam đạt 396.017 lượt tăng 9.5% so với cùng kỳ năm 2006. Rất nhiều tour khách du lịch quốc tế từ Trung Quốc, Mỹ, Nhật Bản, Nga đều thích đón không khí Tết Nguyên Đán tại các thành phố lớn như Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh.

Tết Đinh Hợi 2007, du khách có nhiều hướng để lựa chọn bởi sự đa dạng, phong phú của các tour du lịch Tết. Từ đầu tháng 1-2007, các đơn vị lữ hành đồng loạt tung ra nhiều tour du lịch trong nước và ngoài nước để quảng bá, thu hút khách với nhiều ưu đãi, khuyến mại. Đến thời điểm này, các đơn vị lữ hành lớn có uy tín đã phải “khóa sổ” không nhận khách ở một số tour du lịch vì không đáp ứng được nhu cầu đăng ký mua tour quá cao.

Theo các công ty du lịch lữ hành, tour du lịch Tết Nguyên Đán năm 2007 bắt đầu sớm và kết thúc muộn hơn so với thông lệ hàng năm (từ 24 tháng Chạp đến Rằm tháng Giêng). Đặc biệt, lượng du khách đi tour trong và ngoài nước năm nay cũng tăng mạnh từ 20 - 25% so với cùng kỳ năm ngoái.

Các tour hành hương từ Nam ra Bắc được nhiều du khách quan tâm. Mặc dù giá tour tăng nhưng các công ty du lịch vẫn đắt hàng .

Công ty Dịch vụ Lữ hành Saigontourist cho hay, tính đến thời điểm trước Tết Nguyên Đán một tháng lượng khách đăng kí đi tour Tết đã tăng trưởng khả quan, vượt dự kiến với trên 12.000 du khách đi du lịch trong nước, trong đó lượng khách Việt kiều chiếm khoảng 40%, tăng 20% so với cùng kỳ năm 2006. Còn đối với tour đi nước ngoài trong dịp Tết này đã tăng khoảng 15% với các tour Châu Âu, Trung Quốc, Malaysia, Singapore, Hồng Kông...

Tương tự, các công ty Lữ Việt, Fiditour, Viettravel cũng cho hay, xu hướng người Việt dùng đợt nghỉ Tết để đi du lịch ngày càng tăng, không chỉ tăng về số lượng khách hàng và chất lượng tour cũng được chú ý hơn. Năm 2007 nhìn chung giá tour cao hơn năm 2006 khoảng 15%, nhất là các tour cao cấp (đi về bằng máy bay) giá có thể tăng từ 20 - 30% nhưng du khách vẫn chọn đi. Theo ước tính của ngành du lịch, năm 2007 du lịch Việt Nam phục vụ khoảng 17 triệu lượt khách trong nước, trong đó có khoảng 400.000 lượt khách là người Việt đăng kí đi tour ra nước ngoài.

Trong dịp Tết không chỉ có du khách Việt Nam chọn đi tham quan trong và ngoài nước mà cả khách Tây cũng đang rộn ràng chờ đón Tết tại Việt Nam. Theo thống kê của Saigontourist, trong dịp Tết Nguyên Đán này công ty chào đón hơn 9.000 du khách quốc tế, trong đó, riêng khách du lịch tàu biển chiếm khoảng 40%. Tính luôn lượng khách trong 2 tháng đầu năm 2007 thì công ty phục vụ khoảng 19.600 khách quốc tế, tăng 35% so với

cùng kỳ năm ngoái.

Để phục vụ du khách trong và ngoài nước trong dịp Tết này các công ty du lịch đã triển khai nhiều chương trình mang đậm bản sắc Tết dân tộc như “Tây ăn Tết Ta” tại Sài Gòn và Mỹ Tho, “Tết với quê hương”, “Sắc xuân hội nhập”... Hiện các tour du lịch trong nước đông khách nhất là Phú Quốc, Nha Trang, Nha Trang - Đà Lạt, Huế - Đà Nẵng và Hà Nội.

Theo Saigontourist, nếu như trong dịp hè khách Việt kiều thường đi các tour du lịch định kỳ với thân nhân tại Việt Nam thì trong dịp Tết Nguyên Đán, loại tour dài ngày (từ miền Nam ra miền Trung và xuyên Việt) thiết kế riêng theo yêu cầu của khách với dịch vụ khách sạn từ 3 sao trở lên chiếm hơn 60%. Tuyến điểm được ưa chuộng là liên tuyến Phan Thiết - Nha Trang - Đà Lạt, Đà Nẵng - Huế - Hội An, chùm tour Hà Nội - Hạ Long và Hà Nội - Sa Pa.

Trong chùm tour dài ngày có một số tour được thiết kế công phu, đến nhiều điểm tham quan có ý nghĩa như tour “Từ Sài Gòn đến Vĩ tuyến 17” (8 ngày 7 đêm) đến những bãi biển đẹp nhất miền Trung như Biển Cam Ranh, Nha Trang, Biển Cà Ná (bãi biển đẹp của khu vực miền Trung biển), biển Dốc Lết (một trong những bãi biển nổi tiếng của Khánh Hòa), biển Sa Huỳnh (bãi biển hoang sơ nhất tại miền Trung), biển Non Nước, biển Mỹ Khê và biển Lăng Cô... Điểm nhấn của tour là trở lại Quảng Trị, đến Sông Bến Hải tại vĩ tuyến 17 và cầu Hiền Lương đã đi vào lịch sử.

Bên cạnh đó, người Việt Nam còn có thói quen đi hành hương đầu năm, du lịch hành hương ngoài mục đích tôn giáo, còn mang ý nghĩa của tín ngưỡng dân gian (thờ Mẫu Thần và sản xuất nông nghiệp). Do phật giáo được truyền bá lâu đời, có những thời kỳ là Quốc đạo (thời Lý, Trần) nên hoạt động hành hương tại Việt Nam mang màu sắc phật giáo rất đậm nét.

Có các điểm hành hương nổi tiếng từ Bắc vào Nam gắn liền với những ngôi chùa hoặc thiên phái trong quá trình phát triển Phật giáo tại Việt Nam như Yên Tử, Hương Tích, Non nước (Đà Nẵng), Thiên Mục (Huế), Tà Kóu (Bình Thuận), Núi Bà Đen (Tây Ninh), Chùa Bà Bình Dương, Miếu bà Chúa Xứ (Châu Đốc)... Ngoài những yếu tố trên, du lịch hành hương tại Việt Nam còn gắn với các lễ hội dân gian được tổ chức định kỳ hàng năm theo âm lịch.

Trong dịp Tết Đinh Hợi hầu hết các hãng du lịch lữ hành đều khai thác mảng du lịch hành hương, một số tour thu hút được sự chú ý của du khách

như “Hà Nội - Đền Hùng - Đền Gióng - Yên Tử - Hạ Long”, “Trẩy hội Chùa Hương”, “Đất thiêng Châu Đốc”...

So với Tết Âm lịch năm 2006, Tết Đinh Hợi năm 2007 lượng khách đi các tour du lịch trong nước tăng rõ rệt, nhiều công ty tăng hơn 30%. Theo anh Nguyễn Tiến Đạt, Trưởng phòng tiếp thị Công ty du lịch TransViet, lượng khách Hà Nội đặt tour du xuân tránh rét phương Bắc để đón Tết phương Nam ảm áp trong dịp này khá đông .

☉ Tết Mậu Tý 2008: Mặc dù giá cả không tăng nhưng các tour Tết vẫn thưa thớt. Trong năm nay các công ty du lịch đều áp dụng chính sách đưa ra các mức giá tương đương với ngày thường và còn giảm giá trên một số đường tour trong nước và nước ngoài để thu hút khách.

Công ty du lịch Haitourist tiến hành giảm giá 15% cho những khách đăng ký trước 15 ngày so với thời điểm khởi hành. Năm nay công ty chỉ lên kế hoạch đón 1.500 khách du lịch trong nước, giảm 50% so với năm 2007.

☉ Tết Kỷ Sửu 2009: Bất chấp những khó khăn do suy thoái kinh tế toàn cầu tiếp tục ảnh hưởng đến Việt Nam trong năm 2009, Tết Kỷ Sửu lượng khách đi du lịch trong và ngoài nước vẫn không hề sụt giảm, cho đến thời điểm 9/1/2009 một số tour hot đã khóa sổ.

Năm nay thời điểm giữa Tết Dương lịch và Tết Nguyên Đán khá gần, cùng với số ngày nghỉ Tết kéo dài nên lượng khách tour nội địa và quốc tế đều tăng.

Ngay từ trước Tết hầu hết các công ty lữ hành đều đưa ra các chương trình tour phong phú với nhiều điểm đến và nhất là đưa ra các chương trình khuyến mãi hấp dẫn. Các công ty du lịch luôn nhộn nhịp, khách tập nập đến đăng ký đi tour Tết. Lượng khách đăng ký tăng 40% so với bình thường

Điểm đến của khách năm nay cũng rất phong phú và khác nhau. Một số chọn thị trường Singapore, Trung Quốc để có dịp thưởng thức không khí đón giao thừa ở nước ngoài. Một số thì chọn Thái Lan, Hồng Kông, Hàn Quốc, Malaysia.... Thị trường tập trung đông nhất vẫn là Thái Lan tăng đến 40->50% so với năm 2008.

Bảng 3: Bảng thống kê lượng khách của các công ty du lịch năm 2009.

Tên công ty	Khách quốc tế (lượt)	Khách nội địa (lượt)	Tỷ lệ gia tăng so với năm 2008
Saigontourist	3.100	2.000	7%
Bến Thành tourist	1.850	1.350	10%
Viettravel	4.000	5.000	15%

Nguồn: Tổng cục du lịch.

Giá cả các tour tăng cao so với ngày thường với mức tăng trung bình từ 100->150 USD:

- Tour Hà Nội - Phố Minh - Cổ Lũy - Đền Trần - Hà Nội giá 280.000/người/ngày
- Tour Hà Nội - Văn Miếu - Mao Điền - Côn Sơn - Kiếp Bạc giá 280.000/người/ngày
- Tour Hà Nội - Cửa Ông - Tuần Châu - Yên Tử(2 ngày 1 đêm) giá 535.000/ người
- Trẩy hội chùa Hương 5 ngày giá 280.000/người/ngày.

Trong mùa lễ hội năm nay các công ty du lịch đã quyết định kinh doanh mở, ngay từ những ngày đầu tiên đáp ứng nhu cầu đi lễ hội đầu năm của du khách. Kết hợp giữa các tour ngắn ngày với các tour dài ngày đến các di tích, lễ hội nổi tiếng như: Yên Tử, chùa Hương, Chùa Thầy, Đền Bà chúa Kho, Côn Sơn, Kiếp Bạc, Đền Trần, Phủ Giầy, Đền vua Đinh, vua Lê.....

Ngay từ trước Tết Nguyên Đán cả tháng, các Công ty du lịch, lữ hành đã giới thiệu nhiều chương trình tour du xuân, lễ bái như chùa Hương, Yên Tử, đền Cửa Ông, chùa Tam Thanh, Mẫu Sơn (Lạng Sơn), Côn Sơn - Kiếp Bạc (Hải Dương), Tây Thiên - Thiền Viện Trúc Lâm (Vĩnh Phúc), Sa Pa (Lào Cai)... cũng được nhiều du khách đặt tour rất sớm.

Theo các công ty du lịch lượng khách đi du lịch lễ hội năm 2009 tăng so với năm 2008:

- Công ty Viettravel tổ chức cho 1.200 khách đi tour du lịch kết hợp với hành hương tăng 15% so với cùng kỳ năm trước.

- Công ty du lịch Bưu Điện từ mừng 2-> mừng 7 Tổ chức cho 2000 khách đi lễ hội

- Theo sự tổng kết của các công ty du lịch Hà Nội cho rằng mặc dù kinh tế gặp nhiều khó khăn nhưng lượng khách đăng ký tour lễ hội vẫn tăng cao so với năm 2008 là 10%.

Vào dịp Tết cổ truyền hầu hết các công ty du lịch đều tiến hành đa dạng dịch vụ. Tết cổ truyền là một trong những cơ hội “kiếm ăn” lớn nhất trong năm của các đơn vị lữ hành, thế nên hầu hết các hãng lớn đều đầu tư khá công phu cho đợt kinh doanh dịp Tết. Tuy nhiên, do ảnh hưởng chung của tình hình kinh tế bị suy giảm, hầu hết các đơn vị lữ hành đều không tăng giá tour dịp Tết so với ngày thường như những năm trước, đồng thời tung ra nhiều dịch vụ đa dạng và các chiêu khuyến mãi hấp dẫn để hút khách.

Để chuẩn bị cho Tết Nguyên Đán, Saigontourist đã thiết kế 100 tour trong nước dịp Tết Kỷ Sửu khởi hành trên toàn quốc với chủ đề trải hội tháng Giêng hoặc thư giãn đầu năm tại các thiên đường nghỉ dưỡng... Du khách khởi hành từ Hà Nội có nhiều lựa chọn để tham gia các lễ hội đầu xuân trong các chương trình mới như: Về du xuân với chợ Viềng- Phủ Giầy- chùa Cổ Lễ- đền Trần, khám phá vòng cung Đông Tây Bắc... Du khách khởi hành từ phương Nam sẽ có những ngày đón Tết thư giãn kết hợp viếng chùa đầu năm cùng các tour mới của công ty:

- Thành phố Hồ Chí Minh- Xuân về miền sơn cước (Ninh Chữ) 3 ngày, từ 1.645.000 đ/khách, khởi hành Mừng 2, 4 Tết;

- Thành phố Hồ Chí Minh - Rạch Giá- Phú Quốc 4 ngày, từ 2.935.000 đ/khách, khởi hành Mừng 1, 2, 3, 5 Tết...

Dịp này, Saigontourist đặc biệt triển khai nhiều chương trình nghỉ dưỡng ở Nha Trang, Phan Thiết, Đà Lạt cũng như các tour du xuân xuyên Việt, liên tuyến đa dạng, độc đáo khác.

Tuy nhiên, việc gia tăng lượng khách đăng ký mua tour du lịch ngày Tết đã khiến hầu hết các đơn vị lữ hành tăng giá, nhất là với các tour du lịch đi ra nước ngoài. Có đơn vị tăng giá gần 30%. Theo giải thích thì việc tăng giá này là vì giá vé máy bay tăng do nhu cầu tăng của khách. Một chuyển biến tích cực đáng ghi nhận là nhiều đơn vị lữ hành đã thiết kế riêng các trang thông tin điện tử giới thiệu về chương trình du lịch Tết của mình một

cách hấp dẫn và sinh động, giới thiệu khá đầy đủ về các tour du lịch, từ giá cả đến các tiêu chí đi kèm để du khách tham khảo, lựa chọn.

Trưởng Phòng Du lịch nội địa của Saigontourist Hà Nội cho biết giá tour du lịch Tết cổ truyền của Saigontourist năm nay không tăng. Khác với mọi năm khách thường chọn hình thức đi du lịch xa và dài ngày, khách nội địa năm nay có xu hướng đi du lịch ngắn ngày, chọn đến những điểm du lịch mang tính chất tâm linh để cầu may đầu năm như Yên Tử, Đền Cửa Ông, Đền Trần, Đền Mẫu, Hạ Long... hoặc một số điểm du lịch trong thành phố Hồ Chí Minh, như Chùa Vĩnh Nghiêm, Chùa Dơi, Đền Vinh...Thậm chí, có nhiều du khách ở gần Hà Nội thì chọn tour du lịch quanh Hà Nội trong dịp Tết Nguyên Đán.

Năm nay, Vietran Tour xây dựng chương trình du lịch dịp Tết Nguyên Đán rất phong phú, đa dạng, phù hợp với từng đối tượng. Các tour trong nước được quan tâm nhiều là: Nha Trang – Vinpearl, Cần Thơ, Phan Thiết – Mũi Né... Đặc biệt, Vietran Tour còn đưa ra chương trình khám phá đồng bằng sông Cửu Long cho du khách phía Bắc sau khi Vietnam Airline mở đường bay thẳng tới Cần Thơ và thực hiện chương trình khuyến mại giảm 50USD cho nhóm du khách 3 người mua tour. Phụ trách kinh doanh của Vietran Tour cho hay, giá tour năm nay không tăng so với ngày thường, chỉ có một số tour cao cấp tăng không đáng kể, chỉ từ 10 đến 20 USD như Bắc Kinh - Thượng Hải, Malaysia - Singapore. Lý do là vì tình hình kinh tế chung bị suy giảm, giá xăng dầu giảm... Đại diện của Vietran Tour cho hay, cũng như mọi năm, các tour đi du lịch quốc tế của Vietran Tour thường được chú ý nhiều hơn, chủ yếu là những khách hạng sang đi Bắc Kinh - Thượng Hải, Quảng Châu – Thâm Quyển, Singapore - Hồng Kông, Campuchia... Đặc biệt, Vietran Tour là đơn vị lữ hành duy nhất trong nước có tổ chức tour đi Dubai vào ngày mùng 3 Tết. Đây cũng là một chiêu hút khách mới của Vietran Tour vì hầu hết các đơn vị lữ hành đều kết thúc các tour vào ngày mùng 2 Tết. Ngoài ra, tour đi Thái Lan 5 ngày do Vietran Tour tổ chức với giá tour khuyến mại 369USD, khởi hành vào ngày mùng 2 và mùng 4 Tết Nguyên Đán cũng thu hút đông du khách.

Theo lệ thường, dịp lễ Tết là một trong các cơ hội làm ăn lớn nhất trong năm của các đơn vị lữ hành trong nước với lượng khách đi du lịch tăng gấp 2-3 lần ngày thường. Tuy nhiên, năm nay ngành du lịch đã bị ảnh hưởng của

tình hình kinh tế chung trên thế giới, hoạt động kinh doanh trong đợt Tết này của các đại lý có phần giảm sút hơn so với cùng kỳ, các tour du lịch trong và ngoài nước bớt sôi động hẳn. Mặc dù tung ra nhiều chiêu khuyến mãi, làm mới các tour du lịch đón Tết Nguyên Đán, nhưng hầu hết các đại lý đều xác định tâm lý là sẽ bị giảm lượng khách trong dịp này so với cùng kỳ. Theo ghi nhận của hầu hết các đơn vị lữ hành, khách đi du lịch năm nay cũng có xu hướng thực dụng hơn, thắt chặt hầu bao hơn. Một số đối tượng khách hạng sang thì có yêu cầu cao cấp hơn hẳn. Nếu như các năm trước du khách thường chọn những tour du lịch lan man hơn, dài ngày và thậm chí có thể yêu cầu nghỉ thêm 1 – 2 đêm, nhưng năm nay hầu hết đều có xu hướng đi du lịch thực dụng hơn, tiết kiệm hơn, gói gọn trong thời gian ngắn

So với mọi năm thì năm nay có sự thuyên giảm các đoàn khách nhưng giảm không nhiều do nhu cầu đi du lịch của người dân vẫn cao. Tuy nhiên, chủ yếu đối tượng khách đi du lịch dịp Tết năm nay là những cá nhân, gia đình có thu nhập cao và thường chọn tour ngắn ngày nhưng cao cấp hơn hẳn so với năm trước. Mục tiêu chủ yếu của họ là nghỉ ngơi, vui chơi giải trí, nhưng không kéo dài. Trong khi đó, đối tượng khách là tập thể, công ty thì giảm rõ rệt so với các năm trước.

Bằng kinh nghiệm phục vụ du khách nước ngoài, các công ty du lịch rất chú trọng vào việc làm sao để du khách được chứng kiến trực tiếp và tham gia vào các hoạt động tại các điểm đến. Vì thế, rất nhiều công ty du lịch đã linh hoạt sáng tạo ra các hình thức tham quan, du lịch sống động như: đưa du khách tham gia một số sinh hoạt với gia đình người dân trong dịp Tết, tham gia vào các hoạt động lễ hội Tết...

2.2.3. Tại các khách sạn:

Tết Nguyên Đán là dịp mà ngành kinh doanh khách sạn thu hút được lượng khách khá lớn, thậm chí nhiều khách sạn lớn đã phải từ chối nhận khách trong dịp này.

Tại thành phố Hồ Chí Minh đa số khách sử dụng phòng khách sạn trong dịp Tết là khách Việt Kiều và khách nước ngoài. Những khách sạn lớn ở khu vực trung tâm như khách sạn Majestic, cụm khách sạn Bông Sen, cụm khách sạn Quê Hương... thường là khách nước ngoài.

Tại Hà Nội trong các dịp Tết cổ truyền cũng đón được nhiều khách nước ngoài và một số ít là khách Việt Kiều. Ví dụ như khách sạn Sofitel

Metropole Hà Nội đón được đa số khách nước ngoài mang quốc tịch Châu Âu, Mỹ, Canada, khách sạn Melia Hà Nội đón được phần lớn là khách Châu Âu và khách Nhật, khách sạn Thủy Tiên đón được phần lớn là khách đến từ Châu Á Đặc biệt là khách Trung Quốc, Singapore...

Về giá phòng thì Tổng cục Du lịch Việt Nam cho biết, nhiều khách sạn ở Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, resort ở Đà Lạt, Phan Thiết, Nha Trang, Đà Nẵng, Phú Quốc... đã “cháy” phòng trong khoảng thời gian diễn ra các hoạt động Tết. Các phòng nghỉ tại đây đều được đặt trước cả tháng mặc dù có nơi giá cao hơn ngày thường đến 40% vì đang là mùa cao điểm khách đến từ các thị trường du lịch nước ngoài. Giá phòng nhiều khách sạn nhỏ 2-3 sao trong khoảng thời gian này đã tăng khoảng 30% so với giá ngày bình thường và mức giá này sẽ kéo dài đến hết mùng 7 Tết mới có thể trở lại bình thường.

Bảng 4: Bảng thống kê công suất sử dụng buồng phòng của một số khách sạn trong dịp Tết Nguyên Đán năm 2009

Khách sạn	Công suất sử dụng buồng phòng(%).
Khách sạn Majestic	80
Cụm khách sạn Bông Sen	85
Cụm khách sạn Quê Hương	75-80
Khách sạn Caravell	70
Khách sạn Đệ Nhất	75
Khách sạn Sofitel Metropole Hà Nội	80
Khách sạn Harbourview Hải Phòng	65
Khách sạn Thăng Lợi	78
Khách sạn Rex TP. Hồ Chí Minh	85

Nguồn: Tổng cục du lịch

Vào dịp Tết Cổ Truyền lượng khách tham gia du lịch đông đảo không chỉ có du khách trong nước mà cả nước ngoài với nhiều mục đích khác nhau như: đi hưởng không khí Tết, đi khám phá phong tục Tết Cổ Truyền, đi cho biết đó đây, đi lễ hội....Điều này đã làm cho việc kinh doanh lưu trú tại khách sạn đạt hiệu quả cao. Các khách sạn trong dịp này đều đạt được công suất sử dụng buồng phòng cao.

2.2.4. Tại các điểm du lịch, các khu vui chơi giải trí.

Bên cạnh các công ty du lịch, các khách sạn, các điểm du lịch, các khu vui chơi giải trí cũng tham gia khai thác Tết Nguyên Đán. Một số khu vui chơi giải trí đưa yếu tố văn hóa ngày Tết vào khu vui chơi giải trí bên cạnh việc đưa ra các chương trình giải trí, vui chơi của mình.

Tại thành phố Hồ Chí Minh hiện nay vào dịp Tết Nguyên Đán năm 2009 tại các khu vui chơi, giải trí đã nâng cấp, cải tạo cơ sở vật chất để thu hút mọi người đến vui chơi:

Để phục vụ du khách trong năm mới, khu du lịch Suối Tiên đã khánh thành nhiều công trình mới trước thềm Xuân Kỷ Sửu. Công trình Đại cung phụng hoàng tiên được ứng dụng theo công nghệ giải trí mới, tái hiện những thời khắc hồng hoang của lịch sử. Ban lãnh đạo Khu du lịch cũng đã chi ra 80 tỷ đồng để làm mới các công trình, đưa ra những loại hình mới để phục vụ du khách trong dịp Tết khu du lịch Suối Tiên khung cảnh được bài trí rất Tết như có cây Nêu , có bánh tét treo lơ lửng. Ngoài du xuân, hưởng không khí Tết của khu du lịch du khách còn được tận hưởng hồ nước mặn duy nhất trong công viên nước ở Việt Nam. Tới Suối Tiên du khách còn có thể tham gia chương trình Long Hoa Thiên Bảo, Bí mật kho báu cổ, xiếc ô tô bay, mô tô bay...Đại diện Khu du lịch Suối Tiên cho rằng: Trước tình hình kinh tế khó khăn của năm 2009, nhiều người dân không có điều kiện để đi chơi xa vì thế họ đã cố gắng tạo ra càng nhiều cái mới lạ để phục vụ khách đến du xuân càng tốt.Năm nay Khu du lịch Suối Tiên trở thành một Thành Vương Di Lạc rực rỡ màu sắc, nguy nga lộng lẫy. Ngoài ra còn có những công trình: đại cung Phụng Hoàng Tiên, bí mật Càn Không Vũ Trụ 4D... rất đẹp mắt.

Còn tại Công viên văn hóa Đầm Sen, Tết cổ truyền 2009, lãnh đạo công viên cũng tập trung vào các hoạt động dành cho đối tượng chính là thiếu nhi. Đến đây các em được chơi tại khu chơi điện tử, Sân khấu cổ tích, Lâu đài cổ tích... Ngoài ra còn được thưởng thức một chương trình sân khấu “Xứ sở thần tiên”, mô phỏng theo mô hình các show diễn của Công viên nước Disneyland trên thế giới lần đầu tiên được thực hiện. Ngoài ra tại đây còn tổ chức triển lãm hoa đăng thuần Việt do nghệ nhân Việt Nam thực hiện đặc sắc với chủ đề “lung linh nét Việt” với tác phẩm hoa đăng gắn liền với hình ảnh ngày Tết.

Thời gian nghỉ Tết Nguyên Đán dài hơn nên nhu cầu đi du lịch của

người dân ngày càng tăng. Nhiều gia đình đã chọn đón Tết tại các điểm du lịch. Du khách có thể đăng ký mua tour du lịch của các hãng lữ hành hoặc tự tổ chức một chương trình theo sở thích .

Cùng với các chi nhánh Công ty dịch vụ lữ hành Saigontourist, Fidotourist, Bến Thành Tourist, Viettravel và Công ty du lịch TransViet đã đưa vào khai thác tour du lịch “Khám phá đất phương Nam” đưa du khách phía bắc đến với miệt vườn sông nước miền Tây Nam Bộ, hòa mình vào thiên nhiên, văn hóa và con người nơi đây, thưởng thức các đặc sản miền tây, thăm chợ nổi và nghe đờn ca tài tử trên sông. Nếu muốn, du khách có thể nối tour xuống miệt vườn Kiên Giang và vượt biển đến đảo Phú Quốc để được vùng vẫy trên bãi biển quanh năm chan hòa ánh nắng.

Trên hành trình về phương Nam, có một số tour du lịch đưa khách đến “Con đường di sản miền Trung” thăm cố đô Huế, khu di tích Mỹ Sơn và đô thị cổ Hội An ở Quảng Nam.

Tết cổ truyền năm nay du khách có xu hướng tìm về với đỉnh thiêng Yên Tử “Linh Sơn Yên Tử - Non sông một thuở vững âu vàng” du khách sẽ lên đón Tết trên đỉnh Yên Tử và thăm Thiền viện Trúc Lâm Yên Tử. Du khách có thể được đón giao thừa trên chùa Hoa Yên trong tiếng chuông ngân vang giữa thình không tĩnh lặng và cảm nhận khoảnh khắc chuyển giao linh thiêng giữa năm cũ và năm mới, nhận lời chúc phúc đầu năm của nhà chùa.

Một điểm đến cũng góp phần lôi cuốn đông du khách đó là Quảng Ninh với cầu treo Bãi Cháy vừa được đưa vào sử dụng từ năm 2007. Cây cầu có thiết kế đẹp, điểm tô cho phong cảnh hữu tình của vịnh Hạ Long và là nhịp cầu đưa du khách đến với các khu du lịch Móng Cái, Vân Đồn.

Một xu hướng du lịch Tết khác là thưởng ngoạn biển mùa đông trong những khu “resort” ven biển ở miền Trung, ở Cát Bà (Hải Phòng), Tuần Châu, Bái Tử Long (Quảng Ninh) hoặc gần hơn là tìm cảm giác hòa đồng với thiên nhiên trong những khu du lịch sinh thái cao cấp dưới chân núi Ba Vì (Hà Tây).

Từ khi hệ thống cáp treo chùa Hương được đưa vào vận hành, phục vụ khách chuyên nghiệp và ổn định, thì khách du lịch đến với lễ hội chùa Hương ngày càng đông hơn. Mùa lễ hội của chùa cũng được diễn ra sớm hơn với sự khởi đầu của các tour du lịch ngay từ trước Tết Nguyên Đán. Và đi du lịch lễ hội chùa Hương vào dịp Tết cũng đã trở thành một xu hướng

phổ biến trong đầu năm mới

Nhiều người Việt Nam, nhất là người dân ở các thành phố lớn. Các tour du lịch cũng rất phong phú để đáp ứng nhu cầu mức sống tăng cao và đi du lịch vào dịp Tết Nguyên Đán đang trở thành một thói quen của khách lựa chọn; đi nội địa có điểm các vùng danh thắng và các lễ hội; người đi nước ngoài thì các điểm đến gần ngày yêu thích ở Hồng Kông, Singapore, Thái Lan... Không chỉ tổ chức cho người Việt Nam ra nước ngoài ăn Tết mà các công ty du lịch cũng đang rất bận rộn cho việc đón khách nước ngoài vào đón Tết dân tộc tại Việt Nam.

Một số khu vui chơi giải trí lại tổ chức hội hoa xuân để thu hút du khách như công viên Tao Đàn tổ chức hội hoa xuân gồm nhiều loại hoa khác nhau của hơn 400 nghệ nhân. Ngoài ra còn có màn trình diễn lân- sư- rồng, ca nhạc, thi cắm hoa, viết thư pháp...hay công viên Thống Nhất Hà Nội tổ chức hội hoa xuân với các loại cây cảnh, các loài hoa có từ khắp đất nước mang về đây tụ họp, du khách có thể vừa thưởng thức hội hoa xuân ngày Tết, vừa thư giãn tinh thần trong khung cảnh thiên nhiên, thiếu nhi có thể tham gia chơi đu quay, đu tiên Thảo Cầm Viên Sài Gòn có nhiều chương trình phục vụ tết Kỷ Sửu năm 2009. Bên cạnh đoàn lân Sư Rồng Phước Hưng Điền, chương trình ca nhạc, xiếc tạp kỹ như voi thổi kèn, voi đá banh, chụp hình chung với các loài kết rục rở màu sắc, chú đười ươi vui nhộn và có một khu vườn bướm đặc sắc với khoảng 2.000 con các loại phục vụ du khách và các em thiếu nhi, Thảo Cầm Viên Sài Gòn kết hợp với Hội dân tộc học thành phố Hồ Chí Minh, tỉnh Gia Lai KonTum xây dựng lễ hội Tây Nguyên khai mạc vào chiều mừng 1 tết Kỷ Sửu với lễ hội cầu mong sức khỏe, bỏ mả, đâm trâu mừng chiến thắng và lễ mừng lúa mới do 40 người dân tộc và nghệ nhân Tây Nguyên tổ chức, trình diễn để du khách hiểu thêm bản sắc văn hoá dân tộc Tây Nguyên. Phó giám đốc Thảo Cầm Viên Sài Gòn Phạm Quốc Hưng cho đây là nét mới và rất có ý nghĩa của chương trình phục vụ du khách.

2.3. Những thuận lợi và khó khăn của việc đưa Tết Nguyên Đán vào kinh doanh du lịch.

2.3.1. Những khó khăn:

Khó khăn lớn nhất của việc khai thác Tết Nguyên Đán trong kinh doanh du lịch là Tết Nguyên Đán chỉ diễn ra trong thời gian ngắn. Do đó nó có thời

vụ du lịch ngắn. Điều đó làm cho nhu cầu du lịch tập trung lớn vào thời điểm này, nhất là 29 Tết đến Mùng 3 Tết gây ra sự quá tải các điểm du lịch trong nước, tại các công ty du lịch nhất là tại các công ty lữ hành có uy tín lượng khách du lịch đông khiến cho các công ty không đáp ứng nổi đã phải từ chối nhận thêm khách gây lãng phí nguồn khách du lịch. Do sự tập trung lớn vào thời điểm này khiến cho các công ty phải tăng công suất sử dụng phương tiện như ô tô lên cao hơn mức bình thường mà vẫn không đáp ứng nổi. Đối với khách du lịch sự tập trung đông khách còn làm giảm tiện nghi hay tại các khu vui chơi giải trí, diện tích dành cho du khách bị giảm... Điều đó dẫn tới giảm chất lượng du lịch. Mặt khác sự tập trung đông khách cũng làm cho các đơn vị kinh doanh du lịch khó có thể đảm bảo tốt được chất lượng phục vụ.

Vào dịp Tết Nguyên Đán khách tham gia du lịch thuộc nhiều ngành nghề và lứa tuổi khác nhau do đó có những sở thích và nhu cầu khác nhau, đa dạng nên khó có thể đáp ứng tốt các nhu cầu của tất cả các khách du lịch.

Vào dịp Tết đặc biệt trong những năm gần đây giá thực phẩm, giá xăng dầu... thường tăng cao. Điều đó dẫn đến giá tour du lịch cũng tăng cao đã làm ảnh hưởng tới lượng khách du lịch tham gia vào các tour. Mặt khác giá tour du lịch nội địa Tết tăng cao làm cho khả năng cạnh tranh với các tour du lịch của các nước khác trong khu vực thấp. Từ đó dẫn đến lượng khách nước ngoài vào Việt Nam giảm.

Mặt khác không phải ai cũng hiểu được Tết Nguyên Đán là một tài nguyên có giá trị. Và không phải ai cũng hiểu hết được giá trị truyền thống của Tết Nguyên Đán để mà đi sâu tìm hiểu và khám phá nó. Điều đó đã gây lãng phí nguồn tài nguyên quý báu này.

Bên cạnh những hiệu quả đạt được thì việc khai thác tài nguyên Tết Nguyên Đán vào phục vụ nhu cầu du lịch còn nhiều hạn chế như:

- Chưa khai thác hết tiềm năng của Tết Nguyên Đán mặc dù đây là nguồn tài nguyên du lịch nhân văn phong phú và to lớn. Mặc dù các sản phẩm văn hóa như: tranh dân gian, câu đối, những bức thư pháp có thể đưa vào bày bán để làm quà lưu niệm cho du khách nhưng hầu như lại không được bày bán tại các điểm du lịch, các khách sạn, các trò chơi dân gian trong dịp Tết cũng ít được đưa vào trong các tour du lịch Tết, các phiên chợ Tết

chưa đáp ứng được nhu cầu tìm hiểu nét sinh hoạt văn hóa của du khách. Bên cạnh đó nhiều khu vui chơi giải trí vẫn chưa đưa các yếu tố văn hóa ngày Tết vào việc khai thác phục vụ du lịch... Các công ty du lịch cũng chưa thực sự đưa yếu tố văn hóa Tết vào các chương trình du lịch của mình, chưa xây dựng được các tour du lịch ăn Tết cùng người dân.

- Các chương trình quảng cáo về Tết Nguyên Đán của người Việt chưa sâu đậm, chủ yếu các công ty du lịch chỉ đưa ra các tour du lịch khuyến mại trong dịp Tết, các khách sạn thì quảng cáo về ẩm thực ngày Tết và tiện nghi, các khu vui chơi giải trí, các điểm đến du lịch mới chỉ đưa ra các chương trình hoạt động ngày Tết. Nhưng chưa chú trọng quảng bá giá trị văn hóa, các phong tục tập quán ngày Tết cổ truyền

- Tình trạng quá tải tại các công ty du lịch, các khách sạn, các điểm đến du lịch, đặc biệt là các tỉnh phía Nam luôn diễn ra trong các dịp Tết . Điều đó làm cho chất lượng phục vụ không đảm bảo, không đáp ứng được nhu cầu của khách du lịch. Lượng khách tập trung quá đông trong dịp Tết khiến cho các công ty du lịch không đáp ứng được phải từ chối đơn đặt hàng của khách gây lãng phí nguồn khách. Tại các khách sạn, nhà hàng do lượng khách quá đông đã không đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm, không đảm bảo được an ninh cho du khách.

- Các công ty du lịch, các khách sạn nhà hàng chưa chủ động được mức giá, làm cho giá cả tăng lên. Giá các tour nội địa lên cao đã làm cho lượng khách tham gia các tour du lịch không cao, đặc biệt là lượng khách quốc tế .

- Thời gian Tết không kéo dài, thời vụ khai thác Tết Nguyên Đán trong kinh doanh du lịch ngắn. Các công ty du lịch, các khách sạn, các nhà hàng, các điểm đến du lịch chỉ tập trung khai thác từ 28 đến mùng bốn Tết. Điều này gây lãng phí tài nguyên và là một trong những nguyên nhân gây ra tình trạng quá tải trong dịp Tết, làm giảm chất lượng phục vụ.

- Vì lợi ích kinh tế mà các chương trình hoạt động Tết đã bị thương mại hóa, các hoạt động văn hóa truyền thống ngày Tết được trình diễn một cách thiếu tự nhiên, gây nên sự nhàm chán cho du khách. Các giá trị truyền thống dần bị lu mờ do bị lạm dụng bởi mục đích kinh tế. Nhiều điểm đến du lịch do lượng khách quá đông trong dịp Tết đã xảy ra tình trạng bắt chẹt khách, an ninh không được đảm bảo, hàng nhái, hàng giả được bày bán khắp

nơi mà không ai quản lý...

2.3.2. Những thuận lợi:

Nhờ có Lễ Tết cổ truyền mà du lịch có thêm những sản phẩm du lịch rất độc đáo. Đồng thời du lịch Việt Nam hiện nay xét về bản chất nó là một loại hình du lịch văn hóa. Vì vậy cần phải biết khai thác, sử dụng các giá trị của văn hóa truyền thống để phát triển du lịch . Đây là một tiềm năng vô cùng to lớn và là một thế mạnh của du lịch Việt Nam, bởi không một nước nào có nhiều lễ hội cổ truyền như ở Việt Nam và không có một nước nào mang dấu ấn bản sắc văn hóa sâu sắc như lễ hội Việt Nam.

Vào dịp Tết Nguyên Đán người dân được nghỉ Tết dài ngày và tập trung, đây là điều kiện tất yếu cần phải có để tham gia vào hoạt động du lịch. Ngoài ra, trong thời gian gần đây xuất hiện không chỉ ở người trẻ tuổi mà còn ở cả người lớn tuổi có xu hướng chuyển từ “ ăn Tết” sang “chơi Tết”. Do trong năm bận rộn không có điều kiện đi du lịch cùng gia đình nên họ tranh thủ nghỉ Tết dài ngày để cùng gia đình đi du lịch. Tất cả những điều kiện trên đã thúc đẩy hoạt động du lịch Tết phát triển.

Vào dịp Tết Nguyên Đán có nhiều điều kiện để phát triển nhiều loại hình du lịch để làm nguồn tài nguyên Tết Nguyên Đán của người Việt thêm phong phú, hấp dẫn, ví dụ như khách du lịch đi tìm hiểu nét sinh hoạt văn hóa ngày Tết của người Việt ở chợ Tết kết hợp với du lịch mua sắm ở đây. Việt Kiều trong dịp này trở về nước hay một bộ phận khách từ miền Nam ra miền Bắc hay ngược lại. Tết là dịp nghỉ ngơi giải trí của đại bộ phận người dân bên cạnh đó du khách nước ngoài vào Việt Nam tham dự Tết cũng muốn tham gia vui chơi giải trí nên phát triển loại hình vui chơi giải trí. Nhiều lễ hội được tổ chức vào dịp Tết đến Xuân về nên phát triển loại hình du lịch lễ hội, đường phố vào dịp Tết tung bừng nhộn nhịp trang hoàng lộng lẫy. Đặc biệt vào dịp Tết một số cửa hàng siêu thị giảm giá, khuyến mại có thể phát triển loại hình du lịch City tour ngày Tết kết hợp với du lịch mua sắm.

Tết Nguyên Đán của người Việt là lễ hội lớn nhất diễn ra trên mọi miền của đất nước do đó tỉnh, thành phố nào cũng có nguồn tài nguyên này thuận lợi cho việc xây dựng nhiều tour du lịch tới các tỉnh, vùng miền khác nhau làm cho sự lựa chọn tour của khách thêm phong phú. Từ đó đáp ứng được nhu cầu của du khách.

Ngoài ra Tết Nguyên Đán là nguồn tài nguyên du lịch phong phú nó

bao gồm nhiều yếu tố khác nhau như: chợ hoa ngày Tết, chợ Tết , ẩm thực, các nghi lễ, phong tục ngày Tết, các hoạt động vui Xuân của nhân dân, cách người chuẩn bị Tết và ăn Tết như thế nào. Do đó dựa trên cơ sở nguồn tài nguyên này có thể xây dựng ra rất nhiều sản phẩm du lịch Tết đáp ứng được nhiều mục đích cho nhiều đối tượng khách như khách đi thưởng hoa thì xây dựng các tour gắn với chợ hoa, du khách đi hưởng bầu không khí Tết thì xây dựng các tour du lịch tới các miền của đất nước....

2.4. Tiểu kết

Tết Nguyên Đán của người Việt- Nguồn tài nguyên nhân văn hấp dẫn, mở ra cho ngành du lịch một cơ hội kinh doanh đầy hứa hẹn. Trong những năm gần đây nguồn tài nguyên này đã không ngừng được đưa vào khai thác phục vụ nhu cầu du lịch của nhân dân. Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh là hai thành phố có hoạt động khai thác Tết cổ truyền của dân tộc khá sôi nổi, nhất là các công ty lữ hành, các khách sạn và các điểm đến du lịch với số lượng khách tham gia đông đảo cả trong nước và quốc tế.

Nắm bắt được nhu cầu của du khách, các công ty du lịch, các hãng lữ hành đã tung ra thị trường những sản phẩm du lịch độc đáo mang đậm hương vị ngày Tết cổ truyền để cho du khách lựa chọn.

Trong quá trình khai thác tài nguyên Tết Nguyên Đán phục vụ du lịch, bên cạnh thuận lợi như ngày nghỉ tập trung, thời gian nghỉ dài ngày, lượng khách tham gia đông đảo... thì cũng gặp nhiều khó khăn như, giá cả tăng cao, lượng khách tập trung quá lớn, chất lượng dịch vụ không đảm bảo, thời vụ du lịch ngắn..... Trước thực trạng trên cần phải đề ra các biện pháp nhằm nâng cao hơn nữa những mặt thuận lợi, khắc phục khó khăn, để Tết cổ truyền của người Việt thực sự trở thành một nguồn tài nguyên quý giá không chỉ cho ngành du lịch mà cho toàn xã hội.

CHƯƠNG 3.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐỂ KHAI THÁC TÀI NGUYÊN TẾT NGUYÊN ĐÁN TRONG KINH DOANH DU LỊCH.

3.1. Khai thác tài nguyên tĩnh.

3.1.1. Không gian lễ hội Tết Nguyên Đán.

Lễ hội Tết Nguyên Đán là một sinh hoạt văn hoá tổng hợp bao gồm các mặt tinh thần và vật chất, tôn giáo tín ngưỡng và văn hoá nghệ thuật, linh thiêng và đời thường. Lễ hội còn là một hình thức sinh hoạt văn hoá cộng đồng đặc biệt, có sức hấp dẫn và lôi cuốn các tầng lớp xã hội đã trở thành một nhu cầu, một khát vọng của nhân dân trong nhiều thế kỉ qua. Với tư cách là một hiện tượng văn hoá dân gian tổng thể lễ hội cổ truyền, lễ hội Tết cổ truyền đã ngấm sâu vào trong đời sống vật chất và tinh thần của con người và trở thành một nhu cầu, một món ăn tinh thần không thể thiếu trong đời sống văn hoá xã hội của loài người.

Du lịch Việt Nam xét về bản chất là du lịch văn hoá gắn với tài nguyên du lịch nhân văn, mà Tết Nguyên Đán chính là một tài nguyên du lịch nhân văn. Đối với du lịch văn hoá, các giá trị văn hoá vật thể và phi vật thể, trong đó có lễ hội Tết Nguyên Đán nói riêng và lễ hội nói chung là cơ sở quan trọng để hình thành các chương trình du lịch. Chính vì vậy giữa văn hoá và du lịch có quan hệ gắn bó chặt chẽ và tác động chi phối lẫn nhau. Lễ hội Việt Nam phong phú về số lượng, đa dạng về chủng loại, dày đặc về mật độ, là tiềm năng to lớn để xây dựng các sản phẩm du lịch đặc sắc. Cả nước ta có 8902 lễ hội trong đó có 7005 lễ hội dân gian truyền thống. Đặc biệt là lễ hội Tết Nguyên Đán- là lễ hội lớn nhất trong năm, hàng năm thu hút được một lượng du khách rất lớn trong và ngoài nước tham gia. Đây là tiền đề quan trọng góp phần đa dạng hoá sản phẩm du lịch Việt Nam. Tết Nguyên Đán là một tài sản quý giá không chỉ riêng cho du lịch mà cả các hoạt động phát triển kinh tế -xã hội của đất nước.

Lễ hội Tết Nguyên Đán không giống như các lễ hội truyền thống khác. Nó không gắn với một địa phương hay một địa điểm cụ thể nào, mà nó diễn ra trên khắp cả nước, trên mọi miền tổ quốc và mang tính quần thể cao. Nhưng mỗi vùng miền, mỗi một địa phương lại có một cách đón Tết khác

nhau, càng làm tăng sự đa dạng và hấp dẫn của tài nguyên. Lễ hội Tết được tổ chức trước hết dành cho nhân dân địa phương thẩm nhận và hưởng thụ những giá trị và lợi ích do lễ hội đem lại sau đó mới dành cho du khách thập phương.

Không gian văn hóa lễ hội Tết Nguyên Đán mang giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc. Một không gian văn hóa linh thiêng và độc đáo. Sau Tết là việc tổ chức lễ hội cổ truyền hay còn gọi là lễ hội làng ngày xuân. Hội làng là biểu tượng của các làng Việt cổ, đây được coi là thời điểm cuốn hút nhất, tưng bừng nhất với những nghi thức tôn nghiêm, thuần Việt nổi đời và mang tính cộng đồng sâu sắc cùng nhau đoàn kết vì một ước nguyện chung cho sự phồn vinh của làng xã.

Với không gian văn hóa rộng lớn ấy của Tết cổ truyền dân tộc, ngành du lịch phải có kế hoạch khai thác hợp lý nhằm phát huy hết giá trị của nó. Cần có kế hoạch đưa ra chiến lược Marketing hợp lý và chương trình quảng bá trên khắp mọi miền đất nước. Đây là một công việc quan trọng và thông qua việc quảng bá giới thiệu về Tết Cổ truyền của người Việt du khách sẽ có những hiểu biết rõ nét về những nét văn hóa đặc sắc của ngày Tết. Thông qua đó du khách sẽ có cái nhìn tích cực về nguồn tài nguyên này và mong muốn được tham gia du lịch để tìm hiểu về ngày Tết ở Việt Nam. Quảng cáo chính là một công cụ để du lịch Tết của Việt Nam cạnh tranh và xây dựng hình ảnh của mình trong tâm trí du khách đặc biệt là du khách nước ngoài. Vì vào thời điểm này một số nước cũng diễn ra Tết Nguyên Đán như Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc...

Cần sử dụng các phương tiện quảng cáo như: tờ gấp, báo chí, tạp chí và một công cụ hiệu quả nhất là Internet. Cần giới thiệu về tết Nguyên Đán của người Việt một cách chi tiết cụ thể làm nổi rõ những nét độc đáo và đặc sắc nhất của ngày Tết để tạo ra ấn tượng sâu đậm cho du khách đặc biệt là khách nước ngoài

Một phương tiện quảng bá hữu hiệu đó là chính bản thân mỗi du khách, bởi họ là những người trực tiếp tham gia du lịch thì họ có cảm nhận sâu sắc nhất và sự giới thiệu của họ sẽ đem lại nhiều niềm tin cho người khác

Các công ty du lịch, các khách sạn nhà hàng, các điểm vui chơi giải trí tham gia khai thác Tết Nguyên Đán nên tập trung phối hợp lại dưới sự chỉ

đạo của ngành du lịch mà cụ thể là ngành du lịch để tổ chức các chương trình quảng bá về du lịch Tết của người Việt.

Không gian phần “Lễ” với ý nghĩa văn hóa tâm linh truyền thống, không gian phần hội để mọi người được tham gia, vui chơi, giải trí, thưởng thức các di sản văn hóa dân gian kể cả ẩm thực.

- *Không gian linh thiêng của phần lễ* : bao gồm một loạt các nghi thức như: lễ cúng ông công ông Táo, lễ cúng tất niên, lễ tảo mộ, tống cựu nghênh tân, lễ cúng giao thừa,... Không gian linh thiêng của phần lễ Tết diễn ra ở mọi gia đình, ở đình, đền, chùa - ở các thành phố lớn, các trung tâm đô thị, trung tâm hành chính văn hóa.... Với mục đích hướng về cội nguồn thể hiện tấm lòng tri ân đối với ông bà tổ tiên. Phần lễ giữ vai trò quan trọng, là hạt nhân của lễ hội, được tổ chức long trọng cầu kì.

Không gian linh thiêng của phần Lễ diễn ra theo một tôn ty trật tự trang nghiêm tôn kính. Du lịch cần phải giới thiệu một cách tỉ mỉ, đưa du khách về tham gia các nghi lễ đón Tết của người dân. Như thế mới tạo ra sự hấp dẫn đặc biệt cho du khách, thông qua sự giới thiệu của hướng dẫn viên du khách sẽ hiểu hơn và cảm thấy thích thú hơn.

Đối với lễ hội Tết Nguyên Đán phần Lễ giữ vai trò quan trọng và kéo dài từ 23 tháng chạp đến mùng 7 tháng giêng. Chỉ riêng phần lễ cũng đủ làm nên sức hấp dẫn cho du khách, nên xây dựng các chương trình đưa du khách, đặc biệt là khách nước ngoài cùng tham gia nghi thức đón Tết cùng gia đình người Việt. Để cho khách trực tiếp chứng kiến các nghi lễ đón Tết cổ truyền thì họ mới cảm thấy được cái không khí thực sự của ngày Tết như đưa du khách cùng tham gia nghi thức đón giao thừa. Đây là nghi thức quan trọng và được chuẩn bị rất kỹ lưỡng trong giờ phút thiêng liêng chuyển giao giữa năm cũ và năm mới. Giao Thừa - là giây phút thiêng liêng nhất, là đúng 12 giờ đêm của ngày cuối cùng trong năm. Khi màn đêm buông xuống, mọi con mắt đều chốc chốc lại hướng nhìn về phía đồng hồ để chờ đợi giao thừa. Chuông nhà thờ đổ dồn ã, tiếng chuông đại hồng bên chùa ngân vang, tiếng trống đình làng vang vọng, tất cả nhộn nhịp báo tin năm mới vừa đến. “Giao” có nghĩa là “cho”, “Thừa” có nghĩa là “nhận”. Giây phút này năm cũ trao ủy nhiệm cuộc sống qua năm mới. Tặng phẩm đất trời được trao truyền sang thế hệ mới.

Trước khi trời tối, bàn thờ cúng trời đất để sẵn ngoài lộ thiên và bàn thờ

cúng tổ tiên ở trong nhà đã được bày biện sẵn. Phút giao thừa, người gia chủ mặc quần áo tề chỉnh, thắp hương, hai tay chắp trước ngực khẩn lễ mời hương linh ông bà, tổ tiên về ăn Tết với gia đình và phù hộ cho gia đình con cháu gặp mọi điều tốt đẹp, may mắn trong năm mới.

Tiếng pháo giao thừa nổ ran mọi nơi, trẻ con reo hò, tiếng nhạc mừng xuân vang lừng báo hiệu phút giây thiêng liêng màu nhiệm đã đến với tràn trề niềm vui thịnh vượng.

Nhiều gia đình đi chùa lễ Phật đêm giao thừa, theo truyền thống họ thường hái lộc, mang về nhà những nhánh cây có lá non nụ mới, như xin Phật được sự tươi mát cùng phước lành mang về nhà.

Ngoài không gian linh thiêng trong phần lễ của Tết Cổ Truyền thì trong tháng giêng âm lịch Việt Nam còn có nhiều lễ hội khác mà phần lễ cũng khá quan trọng và được du khách lựa chọn để xuất hành đầu năm cầu phước lộc cho gia đình như:

Lễ hội khai ấn tại đền Trần Nam Định:

Hàng năm cứ vào ngày 14 tháng giêng Đền lại làm lễ khai Ấn Trần Triều tại đền thiên Trường – đền Cổ Trạch. Lễ này được làm vào giờ Tý(11 giờ đêm đến 1 giờ sáng) cuốn hút hàng ngàn người đến dự lễ, xin dấu Ấn Trần triều lấy may. Mỗi một lần tổ chức khai ấn thì đều có 14 chiếc ấn được đưa ra tượng trưng cho 14 triều đại của nhà Trần. Người ta nói rằng nếu ai may mắn lấy được một trong 14 chiếc ấn đó thì năm đó người ấy cực kỳ may mắn. Thủ tục khai ấn có làm lễ rước ấn từ đền Cổ Trạch thờ Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn sang đền đức vua- nơi thờ 14 vị hoàng đế triều Trần, rồi làm lễ khai ấn xin phép các vị hoàng đế đóng ấn và ban phát cho dân, nên tuy giữa đêm mà khách hành hương tấp nập, túc trực đợi chờ phút thiêng liêng, quý hiếm này.

Hàng năm cứ vào dịp mở hội đền Trần lại thu hút được một lượng lớn khách thập phương đến đây. Không chỉ vào dịp mở hội mới đông khách mà ngay sau dịp Tết du khách đã bắt đầu trở về đây cầu phước lộc, may mắn. Và đây là một trong những điểm đến được du khách lựa chọn nhiều trong dịp lễ hội đầu xuân.

Lễ hội Yên Tử:

Trăm năm tích đức tu hành.

Chưa về Yên Tử chưa đành lòng tu.

Lễ hội Yên Tử cũng là một trong những điểm nóng được du khách chọn là hướng xuất hành đầu năm. Bởi đây là một lễ hội có quy mô hoành tráng đưa du khách trở về với mảnh đất thiêng liêng của Đức Phật. Lễ hội được tổ chức bắt đầu từ mùng 10 tháng giêng và kéo dài cho đến tháng 3 âm lịch hàng năm. Du khách trải hội Yên Tử để được tách mình khỏi thế giới trần tục, thực hiện cuộc hành hương tôn giáo giữa thiên nhiên hùng vĩ. Một thú vui như hội của du khách khi đến với lễ hội Yên Tử đó là leo núi, leo lên đến đỉnh cao 1068m, nơi có ngôi chùa Đồng linh thiêng. Trên đường đi chốc chốc lại gặp một ngôi chùa, ngọn tháp, con suối, một câu chuyện cổ tích sâu lắng tình người kể về quá trình tu luyện của vua Trần Nhân Tông – vị tổ thứ nhất của phái thiền Trúc Lâm. Lên đến đỉnh thiêng Yên Tử sau khi thấp nén nhang ai nấy đều cảm thấy mình như đang đứng giữa lòng trời, cảm giác như chạm vào mây trắng bao phủ, lòng cảm thấy lâng lâng thoát tục. Khi trời quang mây tạnh có thể phóng tầm mắt dõi nhìn ra xa một miền núi non trùng điệp ở vùng Đông Bắc tổ quốc.

Mặc dù đường lên đỉnh chùa Đồng gập ghềnh, hiểm trở nhưng khi đến với Yên Tử không một du khách nào lại từ chối việc leo núi. Ai cũng muốn được tận tay chạm vào ngôi chùa Đồng linh thiêng. Mọi người đến với Yên Tử với tất cả lòng thành hướng về Phật vì vậy mà không cảm thấy mệt, leo lên đến đỉnh lòng người cảm thấy nhẹ nhõm như thoát khỏi cõi tục. Du khách không chỉ đến một lần mà người ta còn đến nhiều lần.

Vào dịp lễ hội, trong dòng người thập phương đổ về Yên Tử, có nhiều người hành hương tìm đến cõi Phật để thể hiện đức tin, cầu lộc, cầu tài. Có những người đến Yên Tử để ngưỡng cảm ý chí thông tuệ và đức độ thanh cao của các bậc cha ông. Có người về Yên Tử để du xuân, văn cảnh, thưởng ngoạn không khí thanh bình. Nam nữ thanh niên đi Yên Tử để khám phá, chinh phục. Nhiều Việt kiều về nước tìm đến Yên Tử đắm mình trong những giá trị nhân văn, tinh hoa dân tộc. Rất nhiều khách nước ngoài đã biết đến Yên Tử như một điểm hấp dẫn du lịch tôn giáo, lịch sử, văn hóa và sinh thái.

Bất kỳ ai đến với lễ hội Yên Tử, nhất là đến được chùa Đồng đều cảm thấy choáng ngợp bởi sự kỳ vĩ của thiên nhiên. Những giá trị tinh thần, văn hoá của tổ tiên; sự dâng hiến tinh khiết, trong hoa lá...Đâu phải vô tình mà Yên Tử làm nơi hành đạo.

Một điều đặc biệt là lễ hội diễn ra khá dài và ngay sau dịp Tết Nguyên

Đán nên đã đáp ứng được nhu cầu đi lễ chùa đầu năm của du khách. Đây là một yếu tố rất thuận lợi cho phát triển du lịch. Hàng năm lễ hội thu hút được hơn 40.000 khách hành hương. Đây là cơ hội tốt mà các công ty du lịch cần tập trung khai thác để làm mới các chương trình của mình.

Lễ hội Phủ Giầy:

Lễ hội Phủ Giầy hay còn gọi là hội Thánh Mẫu Vân Hương. Hàng năm hội được tổ chức từ ngày mùng một đến mùng 10 tháng ba âm lịch. Chính hội vào ngày mùng 6 với lễ rước thánh Mẫu Liễu Hạnh long trọng. Chúa Liễu Hạnh trong tâm thức người Việt là vị thánh Mẫu oai linh. Mẫu Liễu không xuất thân từ nhiên thân như Mẫu Thượng Ngàn, cũng không xuất thân từ nhân thân như Thánh Mẫu ý Lan mà mẫu là nhân vật huyền thoại. mỗi lần mẫu hiển linh là người lành được phúc, kẻ ác gặp tai vạ. Người dân thấy mẫu linh thiêng nên lập đền thờ và tôn bà làm Thánh Mẫu và hàng năm mở hội để tưởng nhớ công lao của Mẫu. Đây là lễ hội Thánh Mẫu có quy mô lớn nhất ở nước ta diễn ra trên chính quê hương của mẫu Liễu Hạnh.

Nghi thức lễ tế được tổ chức vào ngày mùng 1, mùng 2, mùng 3.

- ❖ Mùng một là nghi lễ nhập hội(lễ mở cửa phủ).
- ❖ Mùng hai là lễ mộc dục(lễ tắm cho tượng Mẫu Liễu Hạnh).
- ❖ Mùng ba làm giỗ mẫu. Các ngày tiếp theo là lễ rước thỉnh kinh.
- ❖ Mùng sáu là lễ rước thánh Mẫu. Đây là lễ rước to nhất. Người ta tổ chức lễ rước thánh Mẫu từ phủ chính Tiên Hương lên đền chùa Gôi (lễ rước được coi là quá trình quy y phật của mẫu). Đám rước kéo dài trên chặng đường 3km. Du khách tham dự lễ hội có thể hòa mình vào đoàn người rước lễ.

Phủ Giầy có thể được coi là một điểm đến hấp dẫn, và là một điểm quan trọng trong tuyến hành trình về với miền đất “địa linh nhân kiệt”. Tham gia cùng đoàn người rước lễ du khách sẽ thấy được người dân tái hiện lại cuộc đời của mẫu từ lúc mẫu là người trần cho đến khi hết hạn nơi trần gian phải trở về trời, và lại quay trở lại trần gian giúp đỡ nhân dân, cuối cùng trở thành Phật. Phủ Giầy được coi là nơi phát tích của tín ngưỡng thờ Mẫu của người Việt.

Hội Phủ Giầy có nhiều nghi thức riêng của mình so với các lễ hội khác như hội Hoa Trượng, hầu bóng, hát chèo, hát chầu văn, hát xẩm... nhiều

cuộc thi tài như: đấu vật, kéo co, chọi gà, cờ tướng,... du khách đến với lễ hội có thể cùng tham gia các trò chơi. Trong phần hội đáng chú ý nhất là hội Hoa Trượng. Đó là hội kéo chữ hay hội diễn trình Thánh Mẫu tiêu biểu cho lễ hội Phủ Giầy, hội được tổ chức vào ngày mùng 7, 8, 9. Khi tổ chức hội kéo chữ người ta phải chọn chữ mỗi năm là một câu chữ khác nhau, chữ được chọn phải là chữ Hán và thường là 4 chữ với ý nghĩa ca ngợi, tôn vinh công lao và đức hạnh của Mẫu Liễu Hạnh như: Mẫu Nghi Thiên Hạ, Thiên Bản Nhất Kỳ, Tiên Hương Vạn Thế, Quốc Thái Dân An, Phúc Đức Tại Mẫu...

Mỗi lần mở hội là một lần họp chợ. Nhân dân trong vùng mang đến những sản phẩm của địa phương như: giường, tủ gỗ, đồ khảm trai, hoành phi, câu đối, nông cụ... Đặc biệt tại đây còn có các món đặc sản như thịt bò thui, tương gừng, cây cảnh... khách phương xa trải hội vừa có thể mua hàng để cầu may. Du khách đến với lễ hội Phủ Giầy khách chủ yếu là đến cầu may và để hiểu hơn về vai trò của người mẹ trong tín ngưỡng thờ Mẫu của người Việt.

Lễ hội Tây Sơn Bình Định:

Ngày xuân nhớ về thăm miền đất võ Bình Định để thấy được truyền thống đấu tranh chống giặc ngoại xâm, và mảnh đất với tinh thần thượng võ của người anh hùng “áo vải cờ đào”, để được trở lại với khí thế hào hùng của nghĩa quân Tây Sơn những thế kỷ trước.

Lễ hội Tây sơn được tổ chức vào ngày mùng 5 tháng giêng âm lịch hàng năm(chính hội), bắt đầu được tổ chức từ ngày mùng 4 và kéo dài đến vài ngày sau tại xã Bình Nghi huyện Tây Sơn để tưởng nhớ các thủ lĩnh của phong trào Tây Sơn. Đặc biệt là người anh hùng áo vải Quang Trung và kỷ niệm chiến thắng Ngọc Hồi Đống Đa vào ngày mùng 5 tết Kỷ Dậu 1789 đánh thắng 29 vạn quân Thanh.

Năm 2009 Bình Định tổ chức lễ hội Kỷ niệm 220 năm Chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa diễn ra tại thị trấn Phú Phong, huyện Tây Sơn, trong hai ngày mùng 4 và mùng 5 Tết Kỷ Sửu (29 và 30.1.2009). Với nhiều hoạt động đặc sắc, lễ hội được tổ chức nhằm tôn vinh những giá trị văn hóa truyền thống, tạo nên một không khí tung bừng sắc xuân, trên quê hương người anh hùng áo vải Quang Trung - Nguyễn Huệ...

Hai hoạt động chính trong chương trình lễ hội là Lễ dâng hương -

Dâng hoa và Lễ hội Kỷ niệm 220 năm Chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa. Đây là một hoạt động tâm linh quan trọng trong lễ hội. Để tạo sự trang nghiêm và mới lạ, Lễ Dâng hương - Dâng hoa được tổ chức theo trình thức nghi lễ truyền thống, kết hợp với nghệ thuật sắp đặt. Ban tổ chức đã chuẩn bị 100 chiếc trống được sắp thành hai hàng dài từ cầu cảnh đến đền thờ Tây Sơn tam kiệt. Cạnh mỗi trống là một vệ binh Tây Sơn. Đại biểu và du khách tiến vào dâng hương, dâng hoa sẽ được chào đón bằng tiếng trống hòa với tiếng cồng chiêng và bài văn tế hào sảng. Tất cả sẽ tạo cảm xúc về khí thiêng sông núi, tri ân công ơn của tiền nhân.

Lễ hội Kỷ niệm 220 năm Chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa sẽ chính thức diễn ra vào sáng mùng 5 Tết (từ 7 giờ đến 9 giờ), tại sân khấu chính trước Bảo tàng Quang Trung. Mở đầu chương trình là lễ thượng cờ Quang Trung và cờ Tổ quốc. Nghi thức này được dàn dựng trang trọng, nhằm tạo nên một sự kiện độc đáo, vừa mang tính chính trị, vừa mang tính tâm linh và nghệ thuật cao.

Nội dung lễ hội gồm có 8 phần: Lễ thượng cờ Quang Trung - cờ Tổ quốc, Xích Long khai hội, trống trận Tây Sơn, lễ xuất quân, hoạt cảnh tái hiện những trận đánh lịch sử, giao hưởng chiến thắng, Bình Định vươn tới tương lai..., đã tái hiện khí thế bách chiến bách thắng của Quang Trung - Nguyễn Huệ và nghĩa quân Tây Sơn

Phần hội là chương trình nghệ thuật tổng hợp đặc sắc, với phần biểu diễn trống trận Tây Sơn, múa cờ “Nghĩa khí Tây Sơn”, múa võ “Quang Trung hành binh thần tốc”... Chương trình sẽ có sự kết hợp giữa nghệ thuật sắp đặt và biểu diễn, tạo hiệu ứng kết nối toàn thể khán giả thông qua cấu trúc sân khấu mở.

Ngoài các hoạt động chính diễn ra tại Bảo tàng Quang Trung, Trung tâm Văn hóa - Thông tin và Thể thao huyện Tây Sơn hợp đồng với Công ty Trách nhiệm hữu hạn Hoàng Ngọc (Long An) tổ chức chương trình ca múa nhạc tổng hợp vào tối ngày mùng 3 Tết; đồng thời, tổ chức thi đấu Giải Võ cổ truyền Liên tỉnh vào các đêm mùng 4, 5 và 6 Tết tại Sân vận động huyện Tây Sơn.

Lễ hội thêm rộn ràng với ba hoạt động hưởng ứng. Trong đó, từ mùng 4 đến mùng 5 Tết, tại nhà Rông trong khuôn viên Bảo tàng Quang Trung, diễn ra chương trình diễn tấu cồng chiêng và múa dân gian Bana. Tối mùng 4 Tết,

tại sân khấu chính trước Bảo tàng Quang Trung, là chương trình ca múa nhạc “Mùa xuân chiến thắng - Khát vọng ngày mới” với nhiều tiết mục nghệ thuật tổng hợp đặc sắc. Kết thúc chương trình này sẽ là màn pháo hoa rực rỡ.

Một hoạt động khác, rất mới mà lại mang đậm ý nghĩa tâm linh, là chương trình nghệ thuật sắp đặt “Cội nguồn” diễn ra vào ngày mùng 5 Tết (từ 10 giờ đến 12 giờ), tại khu vực cây me cổ thụ và giếng nước cổ trong Bảo tàng Quang Trung. Mỗi người đến điện thờ Tây Sơn tam kiệt trong thời gian này dạo một vòng quanh gốc me cổ thụ, lấy một hạt me để làm giống và uống ngụm nước giếng mấy trăm năm như hương “lộc” từ tổ tiên, từ nơi chôn nhau cắt rốn của Tây Sơn tam kiệt...

Phân hội là chương trình nghệ thuật tổng hợp đặc sắc, với phần biểu diễn trống trận Tây Sơn, múa cờ “Nghĩa khí Tây Sơn”, múa võ “Quang Trung hành binh thần tốc”... Chương trình sẽ có sự kết hợp giữa nghệ thuật sắp đặt và biểu diễn, tạo hiệu ứng kết nối toàn thể khán giả thông qua cấu trúc sân khấu mở.

Ngoài các hoạt động chính diễn ra tại Bảo tàng Quang Trung, Trung tâm Văn hóa - Thông tin và Thể thao huyện Tây Sơn hợp đồng với Công ty Trách nhiệm hữu hạn Hoàng Ngọc (Long An) tổ chức chương trình ca múa nhạc tổng hợp vào tối ngày mùng 3 Tết; đồng thời, tổ chức thi đấu Giải Võ cổ truyền Liên tỉnh vào các đêm mùng 4, 5 và 6 Tết tại Sân vận động huyện Tây Sơn.

Lễ hội thêm rộn ràng với ba hoạt động hưởng ứng. Trong đó, từ mùng 4 đến mùng 5 Tết, tại nhà Rông trong khuôn viên Bảo tàng Quang Trung, diễn ra chương trình diễn tấu công chiêng và múa dân gian Bana. Tối mùng 4 Tết, tại sân khấu chính trước Bảo tàng Quang Trung, là chương trình ca múa nhạc “Mùa xuân chiến thắng - Khát vọng ngày mới” với nhiều tiết mục nghệ thuật tổng hợp đặc sắc. Kết thúc chương trình này là màn pháo hoa rực rỡ.

Một hoạt động khác, rất mới mà lại mang đậm ý nghĩa tâm linh, là chương trình nghệ thuật sắp đặt “Cội nguồn” diễn ra vào ngày mùng 5 Tết (từ 10 giờ đến 12 giờ), tại khu vực cây me cổ thụ và giếng nước cổ trong Bảo tàng Quang Trung. Mỗi người đến điện thờ Tây Sơn tam kiệt trong thời gian này dạo một vòng quanh gốc me cổ thụ, lấy một hạt me để làm giống và uống ngụm nước giếng mấy trăm năm như hương “lộc” từ tổ tiên, từ nơi chôn nhau cắt rốn của Tây Sơn tam kiệt...

Lễ hội năm nay hàng chục ngàn du khách đã đổ về Tây Sơn - Bình Định tham gia lễ hội kỷ niệm 220 năm chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa, nhằm tưởng nhớ công đức của Hoàng đế Quang Trung cùng quân thần trong sự nghiệp dựng nước, giữ nước của dân tộc.

• **Không gian nhộn nhịp của phân hội:** Phân hội tổ chức vui chơi giải trí, biểu diễn văn hóa nghệ thuật. Yếu tố nuôi dưỡng lễ hội là kinh tế- xã hội và tự nhiên, nội dung của phân hội không chỉ giữ nguyên những giá trị văn hóa truyền thống mà luôn có xu hướng bổ sung thêm những thành tố văn hóa mới. Phân hội với các trò chơi dân gian hấp dẫn du khách tham gia rất nhiệt tình như: Đánh đu, đấu vật, chọi gà, cờ người, thi nấu ăn, thi sắp mâm ngũ quả, bắt chạch trong chum... Trong dịp này nhiều lễ hội truyền thống cũng được tổ chức để phục vụ nhu cầu vui chơi giải trí của du khách

Tại lễ hội Tây Sơn Bình Định phân hội được tổ chức rất quy mô và có nhiều hoạt động văn hóa phục vụ nhu cầu vui chơi của du khách khi về lễ hội.

Phân hội là chương trình nghệ thuật tổng hợp đặc sắc, với phần biểu diễn trống trận Tây Sơn, múa cờ “Nghĩa khí Tây Sơn”, múa võ “Quang Trung hành binh thần tốc”... Chương trình sẽ có sự kết hợp giữa nghệ thuật sắp đặt và biểu diễn, tạo hiệu ứng kết nối toàn thể khán giả thông qua cấu trúc sân khấu mở.

Ngoài các hoạt động chính diễn ra tại Bảo tàng Quang Trung, Trung tâm Văn hóa - Thông tin và Thể thao huyện Tây Sơn hợp đồng với Công ty Trách nhiệm hữu hạn Hoàng Ngọc (Long An) tổ chức chương trình ca múa nhạc tổng hợp vào tối ngày mùng 3 Tết; đồng thời, tổ chức thi đấu Giải Võ cổ truyền Liên tỉnh vào các đêm mùng 4, 5 và 6 Tết tại Sân vận động huyện Tây Sơn.

Lễ hội thêm rộn ràng với ba hoạt động hưởng ứng. Trong đó, từ mùng 4 đến mùng 5 Tết, tại nhà Rông trong khuôn viên Bảo tàng Quang Trung, diễn ra chương trình diễn tấu cồng chiêng và múa dân gian Bana. Tối mùng 4 Tết, tại sân khấu chính trước Bảo tàng Quang Trung, là chương trình ca múa nhạc “Mùa xuân chiến thắng - Khát vọng ngày mới” với nhiều tiết mục nghệ thuật tổng hợp đặc sắc. Kết thúc chương trình này sẽ là màn pháo hoa rực rỡ.

Một hoạt động khác, rất mới mà lại mang đậm ý nghĩa tâm linh, là chương trình nghệ thuật sắp đặt “Cội nguồn” diễn ra vào ngày mùng 5 Tết

(từ 10 giờ đến 12 giờ), tại khu vực cây me cổ thụ và giếng nước cổ trong Bảo tàng Quang Trung. Mỗi người đến điện thờ Tây Sơn tam kiệt trong thời gian này dạo một vòng quanh gốc me cổ thụ, lấy một hạt me để làm giống và uống ngụm nước giếng mấy trăm năm như hương “lộc” từ tổ tiên, từ nơi chôn nhau cắt rốn của Tây Sơn tam kiệt...

Hàng chục ngàn du khách đã đổ về Tây Sơn - Bình Định để tham gia lễ hội kỷ niệm 220 năm chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa, nhằm tưởng nhớ công đức của Hoàng đế Quang Trung cùng quần thần trong sự nghiệp dựng nước, giữ nước của dân tộc

Hội Vật làng Sinh:

Hội vật truyền thống làng Sinh ở xã Phú Mậu (huyện Phú Vang, tỉnh Thừa Thiên - Huế) được diễn ra mùng 10 tháng Giêng âm lịch ở thôn Lại Ân. Đây là một hoạt động văn hóa - thể thao truyền thống có lịch sử hơn 400 năm của miền đất cố đô, thu hút hàng nghìn người xem hội vật và tham gia các hoạt động văn hóa của lễ hội. Hội vật năm nay có hơn 100 đô vật tham gia là thanh, thiếu niên ở các huyện Phú Vang, Hương Trà, Quảng Điền và thành phố Huế. Bất kỳ khán giả nào cũng có thể đăng ký lên sới thi đấu. Các đô vật được chia thành hai lứa tuổi thanh niên và thiếu niên. Người thắng cuộc phải vật ngã ngựa đối phương, làm cho lưng chạm đất. Một đô vật phải hạ liên tiếp ba đối thủ mới được vào vòng bán kết, chung kết. Giải thưởng truyền thống dành cho người thắng hội vật là mâm trầu cau và rượu của các bô lão làng Lại Ân trao tặng.

Ngoài ra trên khắp đất nước Việt Nam còn có nhiều các hội vật khác. Hằng năm, mùa xuân - mùa lễ hội, người người khắp mọi miền đất nước đổ về xem hội vật - võ và tham gia các hoạt động văn hóa của lễ hội. Các hội vật, võ không chỉ tiếp nối truyền thống cha ông từ ngàn xưa mà còn là một nét văn hóa đặc sắc.

Tết này trải hội Tịch Điền Đọi Sơn:

Lễ hội Tịch Điền Đọi Sơn được tổ chức bắt đầu từ ngày mùng 5 đến ngày mùng 7 tháng Giêng âm lịch. Trong hai ngày 6-7 Tết, Lễ hội Tịch Điền Đọi Sơn diễn ra sôi nổi với các nghi lễ, diễn xướng, trong một không gian rộng (từ trung tâm là chùa Đọi đến làng Đọi Tam ra bến sông). Ngoài ra, các nghi lễ mở cửa đền, tắm tượng Phật, rước nước, lễ rước vua và rước chân nhang vua Lê từ đền thờ vua Lê Đại Hành (Trương Yên, Hoa Lư, Ninh

Bình) về chùa Đọi cùng các hoạt động văn hóa, thể thao đặc sắc như: bơi thuyền, đấu vật, múa rồng, hát đối, hát chầu văn và đặc biệt là hội thi vẽ, trang trí trâu, đã thu hút đông đảo người dân địa phương và du khách thập phương đến tham gia, thưởng ngoạn.

Ngay từ những ngày giáp tết này, người dân Đọi Sơn đang chuẩn bị chào đón lễ hội, 30 chú trâu đã được 30 họa sĩ vẽ với những đề tài rất đa dạng, từ các hoa văn cổ, thư pháp chữ Hán, thư pháp quốc ngữ đến tranh phong cảnh... Nhiều du khách, trong đó có cả du khách nước ngoài đã rất ngạc nhiên, thích thú và chụp ảnh lưu niệm với cảnh tượng đàn trâu tuyệt đẹp.

Lễ hội Tịch điền Đọi Sơn được tái hiện sau nhiều trăm năm thất truyền có ý nghĩa còn hơn cả việc khuyến nông, đó là sự trở lại cội nguồn của một nét văn hóa đẹp...

Đây là lần đầu tiên lễ hội Tịch điền Đọi Sơn được tổ chức trang trọng, tạo tiền đề cho việc tổ chức thường xuyên vào các năm kế tiếp. Tái hiện lại Lễ Tịch điền nhằm giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, bên cạnh đó việc tổ chức lễ hội này sẽ góp phần thúc đẩy kinh tế và du lịch của huyện Duy Tiên, nơi có nhiều danh thắng đẹp, có chùa Long Đọi Sơn xây dựng từ thời Lý.

Ngày xuân chơi hội Lim:

Hội Lim được tổ chức vào ngày 13 tháng giêng hàng năm, đó là hội hàng tổng gồm các làng Nội Duệ, Nội Duệ Khánh, Nội Duệ Nam, Lũng Giang (tức Cầu Lom và Xuân Ó). Tổng Nội Duệ huyện Tiên Du (nay là Tiên Sơn) trải dài trên đôi bờ sông Tiêu Tương, ôm ấp ngọn núi Hồng Vân (còn gọi là núi Lim), trên có ngôi chùa thờ phật. Hội Lim là nét kết tinh độc đáo của vùng văn hoá Kinh Bắc.

Như các lễ hội khác, hội Lim cũng có đủ các phần từ lễ rước, lễ tế đến các trò chơi như đấu võ, đấu vật, đấu cờ, đu tiên, thi dệt cửi, nấu cơm... nhưng phần hội lại chiếm vị trí quan trọng hơn phần lễ. Phần hội căn bản nhất của Hội Lim là hát. Từ hát mời trâu, hát gọi đò đến con sáo sang sông, con nhện giăng mừng... Cả một trời âm thanh, thơ và nhạc náo nức không gian, xao xuyến lòng người. Những áo mớ bảy mớ ba, nón ba tầm, quai thao, dải yếm lụa sồi, những ô lục soạn, khăn đóng, áo cặp the hoa gấm... như ẩn chứa cả sức sống mùa xuân của con người và tạo vật.

Cách chơi hội của người quan họ vùng Lim cũng là cách chơi độc đáo. Dường như mỗi cử chỉ giao tiếp đã mang trong nó một sắc thái văn hoá cao. Hội Lim xưa để lại trong lòng người đi hội một cái gì đẹp lắm. Người vùng Lim, nhất là các cụ già không ai nghĩ về thời thơ ấu và các ngày hội của mình như nghĩ về một quá khứ buồn, trái lại mọi người đều như nhớ về tuổi xuân, mùa xuân và cội nguồn, gốc gác. Hội Lim bây giờ vẫn bảo tồn cốt cách của hội Lim xưa, nhưng đã xen phần dấu ấn của văn hoá đương đại.

Chỉ cách Hà Nội 18km nên Hội Lim không chỉ mở riêng cho tổng Nội Duệ xưa mà trai thanh gái lịch thủ đô và các vùng lân cận cũng náo nức mong chờ. Người Lim vẫn hát quan họ trên đồi Lim và dưới thuyền, nhưng phải hát bằng micro qua máy phóng thanh. Vậy là người Lim không còn hát giao duyên trong một không gian hạn hẹp mà hát cho cả thiên hạ, cả đất trời và mùa xuân cùng nghe.

Tuy nhiên, những ai sành thưởng thức và lọc lõi dân ca quan họ thường đi lang thang trong các làng vào ngày hội, để nghe các cụ vùng quan họ hát thâu đêm. Lời ca quan họ và tiếng trống hội làng như len lõi trong tâm khảm làm thức dậy trong mỗi người những gì thiêng liêng và cao quý nhất.

Hội Lim mở vào ngày 13 tháng Giêng âm lịch hàng năm. Khách kéo về dự hội Lim rất đông để được xem hát quan họ giữa các “liền anh”, “liền chị”, hát sau chùa, hát trên đồi, hát đối đáp từng cặp đôi, hát trên thuyền... với đủ các làn điệu quan họ khác nhau. Ngoài ra, trẩy hội Lim còn được xem các cuộc thi dệt của các cô gái Nội Duệ, vừa dệt thi vừa hát quan họ.

Lễ hội Phố Hoa - không gian đẹp cho Tết Hà Nội

Ban tổ chức Lễ hội Phố Hoa đã chuẩn bị chu đáo cho việc ra mắt người dân thủ đô và du khách một không gian độc đáo thông qua nghệ thuật sắp đặt hoa và các sản phẩm thủ công truyền thống trong 5 ngày, từ 31/12 đến 4/1/2009.

Lễ hội được tổ chức tại khu vực tượng đài Lý Công Uẩn, đường Đinh Tiên Hoàng, đền Ngọc Sơn và tượng đài vua Lê Thái Tổ. Bên cạnh các hạng mục ban đầu gồm tiểu cảnh hồ nước, nón và hoa, sưu tập áo dài hoa từ chất liệu thiên nhiên, phố gốm..., một số tiểu cảnh đã được khai thác thêm như Song phụng, hoa mai nhân tạo, lồng chim, chuông gió... do các nghệ sĩ từ thành phố Hồ Chí Minh ra góp vui. Tuy lượng hoa thành phố bị ảnh hưởng lớn vì trận mưa lụt lịch sử vừa qua, nhưng cơ sở hoa dùng trong lễ hội đã

được đảm bảo nhờ nguồn hỗ trợ từ Đà Lạt và thành phố Hồ Chí Minh

Ngoài ra, Ban tổ chức lễ hội cũng đã làm việc với các cơ quan chức năng triển khai phương án đảm bảo an toàn về trật tự, phân luồng giao thông, vệ sinh môi trường, chăm sóc bảo dưỡng hoa, phương án thả hoa đăng trên hồ, và lên kế hoạch hoàn chỉnh cho lễ khai mạc chương trình.

Khai mạc Phố Hoa năm nay diễn ra vào 20 giờ ngày 31/12 tại tượng đài Lý Công Uẩn với sự góp mặt của dàn nhạc giao hưởng và các nghệ sĩ Quang Thọ, Đăng Dương, Anh Tuấn với những bài hát về Hà Nội, màn múa Hoa xuân của sinh viên Đại học Sân khấu Điện ảnh, trình diễn trang phục xưa và nay kết hợp với trình diễn hoa và lễ trao giải cho các tác phẩm tham dự.

Tại lễ khai mạc, 999 tác phẩm hoa đăng tượng trưng cho tuổi của Hà Nội sẽ được thả trên mặt Hồ Gươm, 99 đèn kéo quân truyền thống và màn pháo nghệ thuật sẽ được sử dụng phục vụ nghi lễ khai mạc.

Chính nhờ không gian phong phú của Lễ hội Tết Nguyên Đán mà ngành du lịch có thể khai thác theo nhiều hướng khác nhau để phục vụ mọi nhu cầu của khách du lịch trong dịp vui xuân đón Tết. Tại những nơi diễn ra các hoạt động lễ hội cần có kế hoạch quảng bá, giới thiệu để du khách được biết, đưa ra các chương trình quảng bá để thu hút du khách. Các ngành kinh tế cần phối kết hợp tổ chức các chương trình lễ hội một cách có quy mô, đảm bảo sự an toàn cho du khách đồng thời cần cung cấp kinh phí để bảo tồn các giá trị của lễ hội, tăng thu nhập cho người dân bản địa. Có như vậy thì mới có thể bảo tồn được các lễ hội truyền thống đảm bảo nguồn cung du lịch trong dịp Tết.

Đối với những địa phương tổ chức các hoạt động lễ hội Tết thì các ngành quản lý văn hoá, ngành du lịch cần có sự phối hợp chặt chẽ, lên kế hoạch và chương trình hoạt động cụ thể để đón tiếp du khách một cách chu đáo. Cần có sự điều tra đánh giá hiệu quả kinh tế từ việc khai thác lễ hội phục vụ kinh doanh du lịch. Việc tổ chức các hoạt động lễ hội đó vừa là để phục vụ nhân dân trong thời gian nhàn rỗi, vừa là để phục vụ nhu cầu tham quan, tìm hiểu lễ hội của du khách. Đồng thời nó sẽ làm tăng thu nhập từ du lịch, tạo công ăn việc làm cho người dân, làm thay đổi cán cân thanh toán, tăng trưởng kinh tế địa phương, lưu chuyển nguồn vốn kích thích sự tăng trưởng kinh tế của những vùng sâu, vùng xa.

Trong thời đại ngày nay phát triển du lịch được coi là một lối thoát lý

tương để giải quyết nạn thất nghiệp cho người dân địa phương, nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân địa phương

Việc đưa các hoạt động lễ hội Tết Nguyên Đán vào kinh doanh du lịch sẽ kích thích mạnh mẽ các ngành kinh tế có liên quan. Đặc biệt là nông nghiệp và công nghiệp. Nó sẽ giúp xuất khẩu tại chỗ nhiều mặt hàng của địa phương mà không phải qua nhiều khâu vận chuyển nên tiết kiệm được lao động mà giá cả lại không quá cao.

Việc khai thác các hoạt động lễ hội Tết Nguyên Đán tại các địa phương cho kinh doanh du lịch sẽ góp phần phục hồi và phát triển văn hoá truyền thống dân tộc. Chính nhu cầu nhận thức văn hoá trong chuyến đi du lịch đã thúc đẩy nhà cung ứng chú ý, yểm trợ cho việc khôi phục, duy trì các hoạt động lễ hội.

Kinh doanh du lịch hiệu quả sẽ hỗ trợ cho việc phục hồi các giá trị truyền thống. Nó đóng góp một phần kinh phí cho việc tu bổ và phục hồi các hoạt động lễ hội truyền thống. Mặt khác nó đem lại nguồn sống cho người dân địa phương từ đó người dân sẽ cảm thấy lợi ích từ hoạt động lễ hội và họ ngày càng có ý thức hơn trong việc bảo tồn và phát triển văn hoá truyền thống.

Du lịch lễ hội Tết Nguyên Đán nói riêng và du lịch lễ hội nói chung thường diễn ra trong một không gian và thời gian nhất định, nên người làm du lịch phải nắm chắc thời gian và không gian của lễ hội, cùng với các nội dung hoạt động của lễ hội đó để khai thác phù hợp, đúng hướng và có hiệu quả nhằm phát triển kinh tế cho ngành du lịch, đồng thời phát triển kinh tế của địa phương nơi diễn ra các hoạt động lễ hội.

3.1.2. Khai thác không gian chợ Tết.

Tết là dịp để mọi người nghỉ ngơi, vui chơi. Một trong những thú chơi ngày Tết của người Việt là đi chợ Tết. Người người nhà nhà đua nhau đi chợ sắm Tết. Người ta đi chợ Tết để xem người, xem cảnh sinh hoạt Tết, xem hoa quả cây cảnh, hưởng không khí Tết, họ mua vài vật kỷ niệm tặng bạn bè. Có thể nói rằng chợ Tết đã trở thành một thú vui ngày xuân.

Chợ Tết có không khí khác hẳn với những phiên chợ thường ngày trong năm. Mua sắm chuẩn bị cho ba ngày Tết thường không phải để “có cái ăn” mà đó là thói quen, là dậy lên không khí ngày lễ hội. Chợ Tết được bố trí ở những bãi đất rộng, có thể chợ được thành lập ngay nơi chợ thường

ngày vẫn diễn ra chuyện bán mua. Nhưng trong chợ Tết, gần như tất cả “món ngon vật lạ” đều được bày bán.

Không gian chợ Tết trải dài trên khắp mọi miền tổ quốc. Chợ Tết không chỉ là nơi dành riêng cho người dân địa phương sinh hoạt mua bán trong dịp Tết mà nó còn là nơi để du khách thập phương đến chơi, thăm thú, mua sắm và tìm hiểu nét sinh hoạt văn hóa của người dân bản địa trong ngày Tết.

Không khí chợ Tết khác với với những phiên chợ ngày thường, mọi người nô nức đi chợ, tấp nập mua hàng. Nhà nhà ngày Tết từ người già đến trẻ nhỏ đều háo hức đi chợ sắm Tết, người lớn thì đi mua sắm đồ đạc phục vụ cho nhu cầu ăn Tết, có khi đi chơi ngắm hoa Tết, trẻ con thì đi chơi Tết. Mua sắm chuẩn bị cho ba ngày Tết thường không phải để “ có cái ăn” mà đó là thói quen làm dậy lên không khí ngày hội. Ngày nay đi chợ Tết như là đi chơi hội, mọi người giao lưu, gặp gỡ, trò chuyện cùng nhau. Chợ ngày Tết bán đầy đủ mọi thứ hàng hóa phục vụ nhu cầu của nhân dân, du khách đi chợ Tết có thể mua về cho gia đình hoặc mua tặng bạn bè.

Chợ Tết là nơi diễn ra các hoạt động thương mại du lịch, trao đổi hàng hóa của người dân với du khách và của người dân địa phương với nhau. Một điều quan trọng hơn là các hoạt động trao đổi buôn bán ấy không chỉ đơn thuần là hàng hóa vật chất thông thường mà ở đó còn diễn ra sự trao đổi, giao lưu văn hóa, là nơi mà du khách có thể tìm hiểu nét sinh hoạt văn hóa truyền thống của người dân bản địa. Đó là những thứ hàng hóa vô giá nhưng du khách không phải bỏ tiền để mua chúng về. Chính điều đó đã làm lên sự hấp dẫn cho du khách

Việc đưa yếu tố chợ Tết vào kinh doanh du lịch không chỉ đem lại rất nhiều lợi ích về kinh tế mà cho cả xã hội. Vừa bổ sung được nguồn sản phẩm mới cho du lịch, lại đem lại nhiều lợi ích kinh tế cho người dân địa phương góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống, đồng thời lại bảo tồn và lưu giữ được các giá trị truyền thống của không gian chợ Tết.

Không gian chợ Tết đã trở thành một sản phẩm du lịch độc đáo. Ở đó chứa đựng các yếu tố sinh hoạt văn hóa ngày Tết của người Việt, nó đáp ứng được nhu cầu khám phá tìm hiểu của du khách. Đặc biệt một trong những nhu cầu thiết yếu của con người khi đi du lịch đó là nhu cầu mua sắm, không ai đi du lịch mà lại không mua một thứ gì mang về và chợ Tết đã đáp ứng được nhu cầu đó của du khách. Đây là một yếu tố hấp dẫn các công ty du

lịch cần tập trung khai thác để làm mới các chương trình du lịch của mình.

Cả nước ta có khoảng hơn 10 phiên chợ Tết độc đáo có thể khai thác phục vụ du lịch Tết mà ngành du lịch cần chú ý để đưa vào khai thác như: chợ Đồng(Bình Lục- Hà Nam); chợ xuân Gia lạc(Huế); chợ Cưới(Bình Xuyên- Vĩnh Phúc); chợ Gà(chợ Sáu) –Tiên Sơn- Bắc Ninh; chợ Mực Đồng (Vĩnh Lạc- Vĩnh Phúc); chợ Bến(Đồng Hới); chợ Cồn- chợ Thịt Heo(Vĩnh Lộc- Huế), Chợ Viêng (Vụ Bản- Nam Định), Chợ Âm Dương(Bắc Ninh).

Đầu xuân trẩy hội chợ Viêng:

Đến hẹn lại lên, ngày mùng 8 tháng Giêng âm lịch hàng năm là dịp đi trẩy hội Phủ Giầy - một trong những Phủ thờ Bà Chúa Liễu Hạnh trong “tứ bất tử” ở Việt Nam. Chợ Viêng cũng nhộn nhịp, đông đúc từ đêm ngày mùng 7 với những sản phẩm được bày bán chính là cây cảnh, các vật dụng sản xuất nhà nông, các sản phẩm thủ công, đồ dùng sinh hoạt, đồ tế lễ thờ tự, trang sức... Và một món không thể thiếu với bất kỳ người dân nào khi chen chân được vào hội Chợ Viêng là mua cho mình ít thịt bê thui – món đặc sản của Chợ Viêng mang về như lộc đầu năm.

Trẩy hội du xuân Chợ Viêng không chỉ có những người dân bản địa Nam Định mà trở thành nơi du xuân của rất nhiều người dân trong Nam, ngoài Bắc đi cầu may đầu năm. Người dân quan niệm đi chợ Viêng là đi chợ “âm phủ”, mua hàng vào lúc đêm hoặc rạng sáng ngày mùng 8 tháng Giêng để mong các vị thần linh phù hộ.

Chơi chợ Viêng lấy phước đầu năm. Ngay từ 10h tối mùng 7 âm lịch, người dân vùng đồng bằng Bắc bộ đã nườm nượp xe pháo đổ dồn về Nam Định chơi chợ Viêng lấy phước đầu năm.

Ít người biết rõ ở Nam Định có đến 4 chợ Viêng mà chợ nào mỗi năm cũng chỉ họp một phiên duy nhất vào đêm mùng 7 tới mờ sáng mùng 8 tết ta: Chợ Viêng Nam Trục thờ Từ Đạo Hạnh nằm cạnh chùa Bi; chợ Viêng Liễu Đề trong khu vực đền thờ Triệu Quang Phục; chợ Viêng Mỹ Lộc cạnh đền Trần và chợ Viêng Vụ Bản liền kề với phủ Giầy.

Đông vui và được người tứ xứ chen chân đến nhiều nhất là chợ Viêng phủ Giầy. Những người tò mò thường dạo qua các ngõ phố từ 2 giờ sáng để xem dân sở tại mổ bò, thui bê vận chuyển ra chợ sớm. Các món bò, bê ở chợ này được coi là đặc sản cầu lộc. Dân chúng không những chén thịt bò, thịt bê tại chỗ mà còn mua về nhà coi như lộc đầu năm. Giá bán rất rẻ so với các

nơi: 80.000 đồng/kg thịt đùi, dọi quế: 50.000 đồng/ kg.

Thú mua sắm đồ cổ ở chợ Viềng nay đã giảm nhiều. Do kinh tế ngày một khấm khá và do tốc độ mua sắm thời hiện đại nên người ta chỉ đồ tiền ra mua những cặp lộc bình gốm, đỉnh đồng...như một món đồ chơi sang trong ngôi nhà tiện nghi chứ không đổ công sức truy tìm những món đồ cổ chính hiệu như chĩnh, vại, chum, lọ, đồ uống trà, chén, bát, ông bình vôi...như trước đây nữa.

Các món đồ đặc trưng như đồ tre Tử Vinh, đồ sắt Tống Xá, bảo Ngũ, đồ gỗ Lê Xá, La Xuyên, cây giống Nam Trục, Nam Điền vv...cũng được bày bán với giá rẻ. Đặc biệt rẻ là cây giống, cây hoa: Một cây sung hạt khá sum giá chỉ 30.000 đồng, một khóm hoa Mộc chỉ có 5.000 đồng. Người bán cầu bán được hàng, người mua sung sướng vì mua được với giá hời, coi như cả năm buôn may bán tốt.

Tất nhiên, đi chơi chợ cầu may, cầu tài lộc nên ít cò kè bớt một thêm hai vì người ta tin rằng không nên mặc cả sát sạt để bồng ông lộc về nhà mình. Mua sắm nông cụ Tầm độ 6h sáng, theo cổ lệ, người dân sở tại mới lục tục mang đồ truyền

Hàng năm, cứ vào dịp đầu xuân, người dân trên cả nước lại nô nức bước vào một mùa lễ hội để cầu sức khỏe và an lành cho cả năm mới. Cũng đã thành thông lệ, lễ hội chợ Viềng, một trong những lễ hội mang đậm nét văn hóa dân gian từ bao đời nay tại tỉnh Nam Định đã diễn ra vào đêm mùng 7 rạng sáng ngày 8 Tết, thu hút một lượng lớn du khách thập phương từ mọi miền đất nước.

Vốn nổi tiếng là phiên chợ cầu may, lễ hội chợ Viềng một năm chỉ họp có một lần duy nhất nên phiên chợ Viềng mang nặng một ý thức tâm linh mà bất cứ ai tham gia đều có thể cảm nhận được. Theo tư liệu dân gian, chợ Viềng xưa không có địa điểm cố định và được họp tại 4 địa điểm khác nhau trên địa bàn tỉnh Nam Định nhưng từ nhiều năm trở lại đây, do nhu cầu tín ngưỡng ngày càng rộng của nhân dân nên chợ Viềng chính được đặt cạnh Phủ Giày thuộc huyện Vụ Bản. Trong phủ thờ bà chúa Liễu Hạnh, một trong tứ bất tử, Thần chủ Đạo Mẫu Việt Nam. Thế nên khi về đây, ai cũng vào Phủ thành kính thắp nén nhang để cầu phúc lộc đầu xuân trước khi đi dạo chợ. Đến với chợ Viềng, ai cũng muốn mình sẽ mua được ít nhất một món đồ, chủ yếu là đồ cổ, cây cảnh để làm kỷ niệm và cũng bao hàm ý nghĩa cầu

may đầu năm mới. Ngoài ra, thịt bê thui cũng là một món đặc sản không thể thiếu khi tham gia lễ hội. Dẫu chợ Viềng ngày nay đã mất dần những nét cổ xưa nhưng trên hết, mỗi người dân khi tham gia lễ hội đều cảm thấy vui vẻ và thanh thản khi ra về, đó cũng chính là ý nghĩa tinh thần quý báu mà lễ hội mang lại.

Hàng năm, cứ mỗi độ Tết đến Xuân về, người dân Thành Nam (Nam Định) lại truyền đọc cho nhau bài ca dao cổ về xứ mình: “Mồng một ăn Tết ở nhà Mồng hai chơi điếm, mồng ba chơi đình. Mồng bốn chơi chợ Quả Linh. Mồng năm chợ Trinh, mồng sáu chợ Gôi Nghi ngày mồng bảy mà thôi. Đến ngày mồng tám đi chơi chợ Viềng .Chợ Viềng năm có một phiên. Cái nón em đội cũng tiền anh mua. Chợ Viềng năm họp 1 ngày, sản phẩm được bày bán là đặc trưng của nhiều miền quê như đồ tre của Tử Vinh – Thanh Hóa, đồ sắt của Bảo Ngũ, Tống Xá, đồ gỗ của La Xuyên, con giống của Nam Trực..., giá các sản vật, đồ vật đều phải chẵn, người bán không nói thách, người mua không vật nài, nhất chỉ mong là lấy may. Chính nét độc đáo đó mà đã khiến khắp nơi nơi, dù đi đâu về đâu, mọi người cũng cố gắng về dự ngày khai chợ, lễ Phủ thỉnh lộc đầu xuân.

Chương trình du lịch: du xuân với Chợ Viềng – Phủ Giầy – chùa Cổ Lễ – Đền Trần.

Chợ xuân Gia Lạc- Huế:

Trong ba ngày Tết tất cả các vùng quê hay thành thị khác các chợ đều ngừng mua bán để mọi người nghỉ tết. Thế nhưng lại có một chợ lại mở vào những ngày này và chỉ họp trong ba ngày Tết mà thôi. Đó là chợ Xuân Gia Lạc Huế . Theo nghĩa Hán, Gia Lạc có nghĩa là “ nhà nhà vui tươi” hoặc “thêm vui”. Chợ này lập ra để tăng thêm nguồn vui cho mọi người. Lúc đầu chợ chỉ là nơi vui chơi, trao đổi mua bán của hoàng tộc. Sau thấy vui nhân dân quanh vùng đến mua bán rồi bày ra các trò chơi dân gian. Do vậy mà Gia Lạc đã trở thành một hình thức hội chợ vui xuân, chợ phiên ngày Tết.

Chợ cách trung tâm thành phố Huế chừng 3km, cách bờ sông Hương khoảng 300m. Hàng hóa ở chợ rất phong phú, từ những đồ chơi cho trẻ đến đồ ăn thức uống... đa phần là sản vật địa phương như: Cau Nam Phổ vỏ mỏng, nhỏ tơi, ruột trong, trầu chợ Dinh nổi tiếng và gọi là trầu hương. Đồ chơi cho trẻ là chim, cá, trái cây, con giông... tất cả đều được làm từ chất liệu dân gian: bột sắn, bột gạo nhuộm màu hay đất sét. Thức ăn thì có rất

nhieu thứ nhưng một món mà không bao giờ thiếu được trong ba ngày Tết đó là thịt bò thui.

Chợ Gia Lạc còn là điểm tập trung vui chơi trong ba ngày Tết với các trò chơi dân gian như: bài chòi, bài ghè, hò giã gạo, bài thai, bài vự, bầu cua cá.

Trang phục của những người đi chợ Xuân Gia Lạc rất đẹp. Y phục nữ theo lối cổ truyền áo mớ ba mớ bảy. Mọi người đến đây đều tỏ ra dễ tính, nói năng nhẹ nhàng, ứng xử lịch sự. Riêng ở hàng hoa người ta kiêng nói những từ “ mua, bán” mà thay vào đó là những lời “biếu, tặng”. Tuyệt nhiên ở chợ không có những tiếng cãi cộ nhau.

Chợ Gia Lạc là một sinh hoạt văn hóa mang đậm phong cách Huế. Đây là một trong những điểm du lịch hấp dẫn du khách khi đến với Huế trong những ngày đón Tết cổ truyền. Du khách đến với xứ Huế đừng quên ghé chơi chợ Xuân Gia Lạc.

Chương trình du lịch: chùa thiên Mụ- kinh thành Huế- chợ xuân Gia Lạc.

Ngoài việc khai thác không gian chợ Tết các công ty du lịch cần tập trung khai thác các hoạt động hội chợ ngày Tết. Hàng năm cứ vào dịp chuẩn bị đón Tết Nguyên Đán khắp mọi nơi trên cả nước hầu như đều tổ chức hội chợ trưng bày sản phẩm phục vụ nhu cầu sắm Tết của nhân dân và du khách thập phương. Nhiều du khách có sở thích tham quan hội chợ ngày Tết. Bởi ở đó trưng bày tất cả các mặt hàng và đặc biệt là chỉ trong dịp Tết mới có như: tranh tết, câu đối ngày Tết, ẩm thực ngày Tết...Hội chợ thu hút đông đảo người xem nhất đó hội chợ hoa Tết. Một trong những điểm nóng của hội chợ ngày Tết là Hà Nội , thành phố Hồ Chí Minh và một số thành phố khác:

Hà Nội tổ chức hội chợ hoa ngày Tết:

Vườn hoa Hàng Đậu và các tuyến phố Hàng Lược, Yên Phụ, Quang Trung, Cao Thắng được quy hoạch thành chợ hoa xuân truyền thống. Tổng cộng có 19 điểm chợ hoa và 2 chợ nông sản được tổ chức .

- Công viên Bách Thảo diễn ra hội chợ, triển lãm phong lan và các loại hoa cảnh cao cấp.

- Hội chợ Xuân tại Trung tâm Triển lãm Giảng Võ (15-22.1) với trên 900 gian hàng bánh kẹo, lương thực, thực phẩm chế biến, đồ uống, mỹ phẩm... Nhiều mặt hàng đặc sản địa phương cũng sẽ có mặt tại đây như rượu

cần Hòa Bình, bưởi Năm Roi, cam Bồ Hạ...

- Triển lãm, hội chợ câu đối, hoa và rượu Tết diễn ra từ 17 – 24.1.2009 tại Trung tâm Triển lãm văn hóa nghệ thuật Việt Nam .

Triển lãm thư pháp chữ Nôm với tên gọi Hồn thu thảo lần lượt được tổ chức tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám, Hoàng Thành Thăng Long, Viện Goethe và Việt Art Centre.

Tại thành phố Hồ Chí Minh tổ chức hội Hoa xuân ở Công viên Tao Đàn diễn ra từ 16 giờ 30 ngày 25 tháng chạp đến hết ngày mùng 8 Tết trưng bày 7.000 hiện vật cá cảnh, cây kiểng, cây khô, đá mỹ thuật của các nghệ nhân trong và ngoài nước, các loại bướm có màu sắc kỳ lạ, tiểu cảnh mai - lan - cúc - trúc. Ngoài ra còn có hội thi vẽ tranh, nặn tượng dành cho thiếu nhi; các chương trình biểu diễn nghệ thuật, ca múa nhạc tạp kỹ, hài kịch; chương trình biểu diễn lân - sư - rồng, các chương trình lễ hội đường phố, biểu diễn kèn đồng, biểu diễn thư pháp, trà đạo...

3.2. Khai thác tài nguyên động:

Vào ngày đầu xuân người ta thường đi chơi nhiều hơn mức bình thường, kẻ đi xa, người đi gần, trang phục lộng lẫy, hân hoan phấn khởi làm cho không khí đầu xuân thêm rạo rực. Có lẽ ai cũng muốn dành ít thời gian để ngắm cảnh thiên nhiên đất trời, tận hưởng không khí trong lành với mùa xuân tươi đẹp. Đây là dịp các công ty du lịch, các điểm vui chơi giải trí, các khách sạn nhà hàng thu hút được một lượng lớn khách du lịch trong và ngoài nước. Vào dịp Tết mọi người được nghỉ thời gian dài, vì thế mà người ta dành nhiều thời gian cho việc đi chơi.

3.2.1. Khách du lịch- tài nguyên sống của ngành du lịch.

Khách trong nước: Đây là nguồn khách chủ yếu của các công ty du lịch , đối với nguồn khách này đi du lịch trong dịp Tết được hình thành theo hai dòng:

► Đi du lịch trong nước để hưởng không khí Tết ở mọi miền trong cả nước bên cạnh việc nghỉ ngơi tham quan, đi lễ hội...

► Đi du lịch ra nước ngoài mà đa số là tới các nước láng giềng hay trong khu vực Đông Nam Á: Thái Lan, Singapore, Malaysia, Trung Quốc, Hàn Quốc...là những nước có nền văn hóa gần giống với Việt Nam, họ cũng có truyền thống đón Tết cổ truyền như Việt Nam. Trong các dịp Tết Nguyên Đán nguồn khách trong nước cũng không ngừng tăng lên. Nguyên nhân chủ

yếu làm cho lượng khách trong nước đi du lịch trong dịp Tết Nguyên Đán tăng lên là do thu nhập của người dân ngày càng tăng. Người ta có xu hướng chuyển dần từ “ăn Tết” sang “chơi Tết”. Khách trong nước đi du lịch trong dịp Tết thường đi theo từng nhóm gia đình do đó đòi hỏi chất lượng tour phải cao, phục vụ theo yêu cầu của khách.

Khách nước ngoài: Trong dịp Tết Nguyên Đán của người Việt nguồn khách Việt Kiều tới Việt Nam thường làm mục đích về quê ăn Tết, thăm quê hương kết hợp với du lịch nguồn khách này cũng chiếm số lượng đáng kể và chủ yếu trong tổng số khách của các đơn vị kinh doanh du lịch vào Tết Nguyên Đán . Ngoài nguồn khách trong nước và Việt Kiều thì một nguồn khách có vai trò quan trọng không kém trong sự phát triển của hoạt động du lịch trong dịp Tết Nguyên Đán đó là nguồn khách quốc tế. Nguồn khách này gia tăng đáng kể trong các dịp Tết cổ truyền. Một số thị trường chủ yếu của khách quốc tế là: Trung Quốc, Hàn Quốc, Mỹ, Nhật Bản, Đài Loan, Thái Lan, Úc.

Đầu xuân khách du lịch thường chọn các tour du lịch lễ hội. Họ đến với các di tích lịch sử, danh thắng, đền, chùa để tham dự lễ hội truyền thống với các điểm đến như: hội Đống Đa, hội Đền An Dương Vương, hội đền Cửa Suốt, hội Chùa Hương, hội Đền Trần...hội chùa Yên Tử, tham gia lễ hội của đồng bào dân tộc thiểu số như: hội sắc bùa của người Mông, hội mừng năm mới của người Khơ Me...

Khách thanh niên: Đối với giới trẻ thì thích xê dịch đều chọn cho mình cách “ xách ba lô và lên đường” để thưởng thức một cái Tết theo phong cách riêng. Họ đi khắp ngang cùng, ngõ hẻm của mảnh đất hình chữ S, hay chứng kiến nhiều khoảnh khắc với khẩu hiệu “đi để thấy mình không cũ kỹ” . Họ thường chọn các tour nội địa như Nha Trang-Đà Lạt, Phan Thiết, Phú Quốc . Giới trẻ xu hướng đi du lịch “bụi” để tự khám phá , nó đang trở thành trào lưu trong giới trẻ. Để tiết kiệm hầu bao và cũng để trải nghiệm những cảm giác mới lạ, nhiều bạn trẻ đã tự tổ chức đi du lịch theo nhóm. Chi phí cho các chuyến du lịch “bụi” thường rẻ hơn rất nhiều so với giá do các đại lý du lịch đưa ra. Các nhóm bạn cùng sở thích đi du lịch thường tự tập trung thành một đội để chia sẻ chi phí ăn ở, tự mang đồ ăn, thuê xe và nhà nghỉ cũng như tự khám phá các điểm đến qua hướng dẫn, kinh nghiệm của những người đi

trước. Theo các bạn trẻ “Đi du lịch bụi với bạn bè có thể tiết kiệm được đến một nửa chi phí so với việc thuê các đại lý du lịch. Hơn nữa cảm giác tự tìm hiểu, tự chinh phục nơi mình sẽ đến rất thú vị. Họ thích lang thang cùng nhóm bạn đi chụp ảnh, vui chơi, chứ không muốn gò bó theo các chương trình của các công ty du lịch.”

Với trẻ em : Thì thường thích đến các khu vui chơi, các công viên, được chơi các trò chơi.

Người cao tuổi : Họ có xu hướng chọn loại hình du lịch truyền thống. Đối với họ các tour tham quan lễ hội truyền thống, ngoài phần tham quan lễ hội mùa xuân vui tươi ấm áp, họ còn muốn tổ chức thêm buổi tiệc sum vầy - Gala Night. Đó là sự gặp mặt những người thân, bạn bè mới quen, cùng nhau thưởng thức hương vị ngày Tết cổ truyền với những món ăn cổ truyền đậm dấu ấn Việt...

Đối với khách du lịch là phụ nữ, các nhà buôn bán: Họ thường thích đi lễ chùa đầu năm để cầu bình an , may mắn, cầu một năm mới phát tài phát lộc. Vì vậy mà họ thường chọn các tour du lịch lễ hội. Đây là nguồn khách chủ yếu của các công ty du lịch thường khai thác vào dịp lễ hội đầu năm. Họ thường chọn các tour như: Hà nội- Bắc Ninh- Nam Định- Ninh Bình-Con đường di sản miền Trung.

3.2.2. Khai thác các hoạt động lễ hội Tết Nguyên Đán.

Trong dịp Tết diễn ra một loạt các hoạt động hấp dẫn du khách tham gia, và nó là một nguồn tài nguyên quý giá cần phải khai thác một cách triệt để như: hoạt động vui chơi giải trí, hoạt động chuẩn bị Tết, hoạt động lễ hội đầu năm, hoạt động mừng Đảng, mừng Xuân... Tất cả đều thu hút một lượng khách tham gia đông đảo.

Tết là dịp khắp mọi nơi trên cả nước đều tổ chức các hoạt động văn hóa chào mừng ngày lễ cổ truyền của dân tộc, vừa là để mừng Đảng, mừng xuân. Đây là một khía cạnh không nhỏ của nguồn tài nguyên Tết Nguyên Đán. Mỗi một địa phương đều có sự chuẩn bị kỹ lưỡng các chương trình hoạt động của mình, Đảng và nhà nước ta rất khuyến khích việc tổ chức các hoạt động văn hóa trong ngày Tết. Nó vừa góp phần đáp ứng nhu cầu vui chơi của người dân địa phương vừa góp phần phát triển kinh tế bởi vào dịp Tết nhu cầu vui chơi giải trí của người dân tăng đột biến, hầu hết các hoạt động văn hóa đều được đông đảo du khách tham gia. Các hoạt động văn hóa giống

như các hoạt động lễ hội nó diễn ra với quy mô hoành tráng và được chuẩn bị rất kỹ lưỡng.

Các đối tượng văn hóa được coi là tài nguyên du lịch đặc biệt hấp dẫn và đặc biệt hơn nó lại được đưa vào khai thác trong dịp Tết cổ truyền của dân tộc thì nó lại có sức hấp dẫn cao hơn. Nó là cơ sở để tạo nên các chương trình du lịch phong phú, mặt khác nhận thức về văn hóa còn là động cơ thúc đẩy nhu cầu đi du lịch của con người. Xét dưới góc độ kinh tế thì nó vừa là yếu tố cung vừa góp phần hình thành yếu tố cầu.

Nắm bắt được những yếu tố thuận lợi mà tài nguyên Tết cổ truyền đem lại các địa phương đã tập trung khai thác một cách triệt để yếu tố văn hóa ngày tết vào các hoạt động văn hóa của địa phương mình nhằm phát triển kinh tế du lịch.

Tết Mậu Tý 2008 tỉnh Bình Dương đã tổ chức nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ hướng về nông thôn, công nhân trong dịp Tết Mậu Tý. Trước hết, đó là lễ hội đón giao thừa chào năm mới Mậu Tý 2008 tại sân vận động tỉnh với nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ đặc sắc mang đậm bản sắc văn hóa truyền thống dân tộc như trình diễn múa Lân Sư Rồng, hòa tấu nhạc kèn, ca nhạc nghệ thuật dân gian, hiện đại; nghi thức lễ hội đón giao thừa với lễ rước quốc kỳ, hát quốc ca, khai chiêng khai trống, làm lễ dâng hương cầu bình an, cầu cho năm mới mưa thuận gió hòa, nhà nhà làm ăn phát đạt, người người được ấm no, hạnh phúc. Bên cạnh đó, xuyên suốt trong 3 ngày Tết là các hoạt động văn hóa, thể thao như Hội hoa xuân, Hội báo xuân, Liên hoan Lân Sư Rồng...

Để phục vụ nhu cầu vui chơi giải trí của nhân dân địa phương và khách du lịch, các tỉnh, thành phố trong cả nước tổ chức các hoạt động lễ hội sôi động như: Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch thành phố Đà Nẵng vừa công bố chương trình hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao mừng Đảng, đón Xuân Kỷ Sửu 2009. Tổng cộng có trên 40 chương trình, sự kiện lớn nhỏ trong lĩnh vực văn hóa, du lịch diễn ra trên địa bàn Đà Nẵng, bắt đầu từ ngày 20-12 âm lịch và kết thúc vào mùng 10 Tết Nguyên Đán. Ủy Ban Nhân Dân thành phố, ngoài kế hoạch tổ chức Hội hoa xuân, bắn pháo hoa đêm giao thừa, năm nay chỉ chủ trương có thêm một sự kiện văn hóa lớn nữa, là đêm diễn văn nghệ đặc biệt chào Xuân do Bộ Văn Hóa -Thể Thao- Du Lịch chủ

triển diễn ra tại Nhà biểu diễn Đà Nẵng vào 2 đêm mùng 3 và 4 Tết.

Riêng đối với các khu dân cư có đông công nhân sinh sống như Dĩ An, Thuận An, Trung tâm Phát hành phim và chiếu bóng tỉnh đã lên kế hoạch tổ chức 10 đêm (từ mùng 1 đến mùng 10 tết), chiếu phim lưu động tại các khu có đông công nhân. Song song đó, Đoàn văn công tỉnh cũng đã có lịch biểu diễn văn nghệ tại Khu công nghiệp Sóng Thần, Đồng An, VSIP, Công ty Shang Hung Cheng, Công ty liên doanh Chí Hùng... phục vụ công nhân xa quê không có điều kiện về quê ăn tết.

Tại Thanh Hoá từ ngày 26 tháng Chạp đến mùng 6 Tết, tại Nhà Văn hoá Thiếu nhi, Nhà thi đấu thể dục - thể thao đã tổ chức chương trình văn nghệ mừng Đảng mừng Xuân; biểu diễn thi đấu võ thuật, các trò chơi dân tộc như chọi gà, cờ tướng, cờ người... và bóng bàn, cầu lông, bóng đá, bóng chuyền, tennis giao hữu giữa các phường, xã, các câu lạc bộ. Trong đêm giao thừa tại Quảng trường Lam Sơn, Trung tâm thương mại VINACONEX sẽ tổ chức ca múa nhạc và bắn pháo hoa. Tại trung tâm Triển lãm Hội chợ Quảng cáo tổ chức Hội hoa xuân (từ 26 tháng Chạp đến mùng 4 tháng Giêng)...

Ngoài ra, tại một số địa điểm khác trên địa bàn thành phố như Công viên Hồ Thành, Công viên Thanh Quảng, Hồ Kim Qui còn tổ chức nhiều trò chơi hấp dẫn nhằm đáp ứng nhu cầu vui chơi của nhân dân thành phố và các vùng phụ cận.

Tại Hà Nội cũng tổ chức nhiều hoạt động văn hóa như:

Tại Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam: Từ ngày 4 – 7 Tết Kỷ Sửu (tức ngày 29/1- 1/2) có Hội vui xuân Tết Kỷ Sửu 2009, với nhiều chương trình múa hát hấp dẫn; các trò chơi trong lễ hội dân gian của một số dân tộc ở Việt Nam.

Đặc biệt, lần đầu tiên sẽ biểu diễn phần hội trong Lễ hội Trò Trám nổi tiếng độc đáo, đậm tín ngưỡng phồn thực của người Việt. Ngoài ra còn có múa Thái, múa khèn, thổi kèn lá, đàn môi Mông, thư pháp, in tranh Đông Hồ, hướng dẫn làm đồ chơi dân gian và thưởng thức món ăn truyền thống của người Thái, do những nghệ nhân Thái chính gốc từ Sơn La về chế biến, phục vụ.

Tại Công viên Hồ Tây: Chương trình “Xuân thịnh vượng” diễn ra từ 27/1 - 1/2 (tức mùng 2 – 7 Tết) có chương trình Trống hội mừng xuân (với

múa lân sư và 12 con giáp cùng đón “bác” Trâu vàng). Chương trình còn có nhiều tiết mục ca nhạc tạp kỹ, ca múa nhạc dân tộc do các nghệ sĩ, ca sĩ tên tuổi biểu diễn. Du khách sẽ được tham gia các trò chơi mang tích truyện dân gian như: Lễ vật của Lang Liêu (gói bánh chưng, dâng bánh tiến vua, Bức tranh Tết, Khai bút đầu xuân)..., được phục vụ các món ngon Hà Nội truyền thống như: Phở bò, bánh cuốn.

Tại Thành cổ Hà Nội: Từ ngày 1/2 - 15/4 sẽ trưng bày nhiều cổ vật, sản phẩm làng nghề Hà Nội, Hà Tây (cũ). Từ ngày 27/1 - 7/2, còn có rất nhiều hoạt động vui xuân khác như thi cờ người ở Văn Miếu, xiếc chọn lọc tại sân khấu Đông Kinh Nghĩa Thực, võ thuật cổ truyền và múa rối nước Đào Thục tại vườn hoa Giám, triển lãm cây cảnh nghệ thuật Thăng Long tại vườn hoa Lý Thái Tổ...

Bên cạnh các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể thao, Hội Xuân Hoàng thành Thăng Long còn tổ chức song song các hoạt động trưng bày triển lãm như Văn hóa xứ Đoài, trưng bày đá kỳ thạch và gỗ lũa nghệ thuật, trưng bày trống đồng Đông Sơn, trưng bày sản phẩm long bào phục chế, các sản phẩm làng nghề truyền thống Thăng Long – Hà Nội. Cũng trong dịp này, trung tâm đã mở cửa để nhân dân và du khách tham quan hồ thám sát khảo cổ học tại di tích Đoran Môn, với phát hiện nền sân gạch thời Lê cùng nhiều hiện vật gốm thời Lý-Trần.

Chương trình văn nghệ kỷ niệm 220 năm ngày chiến thắng Đống Đa lịch sử được tổ chức tối mừng 5 Tết (30-1) và hoạt động biểu diễn cờ người cũng được tổ chức trong ngày này. “Hội tụ Thăng Long” là chủ đề của Lễ hội Xuân Hà Nội 2009 khai mạc chiều 29/1 (mùng 4 Tết) tại khu vực hồ Hoàn Kiếm- Hà Nội. Lễ hội thu hút sự tham gia của gần 5.000 người là các nghệ sĩ, diễn viên chuyên và không chuyên, cùng các nghệ nhân và nhân dân các phường, xã, làng nghề, phố nghề trên địa bàn:

Mở đầu lễ hội là lễ dâng hương trước tượng đài Lý Thái Tổ, tưởng nhớ vị vua có công khai sáng Kinh thành Thăng Long. Tiếp đến là chương trình nghệ thuật “Xuân hội tụ” vui tươi, sôi nổi, với sự hiện diện của đội múa rồng, đội chiêng trống, đội múa thiếu nhi nhí nhảnh vào vai đàn nghé, mang những chiếc sừng bé xíu trên đầu.

Đúng 15 giờ, đoàn rước dân gian với cờ ngũ sắc, tán lọng rực rỡ, kiệu

ngai trang nghiêm, bắt đầu khởi hành từ khu vực tượng đài Lý Thái Tổ, lần lượt đi qua khu vực hồ Hoàn Kiếm, dừng lại thắp hương tại tượng vua Lê.

Tiếp đó là hội rước các địa phương: Lễ hội Tản Viên (Sơn Tây), Lễ hội Hai Bà Trưng (Mê Linh), Lễ hội làng nghề Đa Sĩ (Hà Đông). Mỗi đoàn rước đều có phường bát âm, chiêng trống vừa rước vừa biểu diễn các điệu múa dân gian lễ hội.

Lễ hội Xuân Hà Nội 2009 tiếp tục diễn ra trong các ngày 30, 31/1 (mùng 5 và mùng 6 Tết Kỷ Sửu) tại nhiều địa điểm trong thành phố, với các lễ hội mang đậm bản sắc dân tộc như: hội vật truyền thống Sơn Tây (mùng 5 Tết) lễ hội kỷ niệm 220 năm chiến thắng Ngọc Hồi-Đống Đa tại công viên văn hoá Đống Đa (1789-2009), lễ hội kỷ niệm 1969 năm khởi nghĩa Hai Bà Trưng (40-2009) tại huyện Mê Linh, lễ hội Cỏ Loa tại Đông Anh, lễ hội Đền Sóc tại Sóc Sơn (mùng 6 Tết Kỷ Sửu)

Cũng khai mạc ngày 29-1 (mùng 4 Tết), chương trình vui Xuân với những trò chơi dân gian, ẩm thực, dân ca các dân tộc sẽ được Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam tổ chức đến ngày 1- 2 (mùng 7 Tết). Nét đặc sắc nhất của chương trình năm nay là lễ hội Bách nghệ khôi hài (hay còn gọi là Hội trình nghề Tứ dân chi nghiệp, phần hội trong lễ hội Trò Trám, mang đậm tín ngưỡng dân gian phồn thực của người Việt) lần đầu tiên trình diễn tại bảo tàng. Chương trình do những người dân đến từ xóm Cỏ Lãm, xã Tứ Xã, huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ thực hiện với những câu hát vui nhộn, hóm hỉnh, đồ về các nghề nghiệp trong xã hội. Cũng như mọi năm, múa rối nước là trò vui không thể thiếu trong chương trình đón Xuân, năm nay các tích trò sẽ do các nghệ nhân phường rối nước Hồng Phong, huyện Ninh Giang, Hải Dương thể hiện. Đặc biệt, sau mỗi màn rối, khán giả sẽ được trực tiếp thử điều khiển con rối trên sân khấu thu nhỏ. Tối mùng 4 Tết, trước buổi diễn múa rối, sẽ có bắn pháo bông.

Tại thành phố Hồ Chí Minh:

Trong không khí xuân mới rộn ràng, từ ngày 15-1 (20 Âm lịch) đến mùng 10 Tết Nguyên Đán, tại thành phố Hồ Chí Minh cũng diễn ra nhiều hoạt động văn hóa nghệ thuật đón chào năm mới, phục vụ nhu cầu giải trí trong những ngày xuân của công chúng và du khách thập phương đến du xuân đón Tết ở phương Nam.

Năm nay, Ban tổ chức những ngày lễ lớn thành phố Hồ Chí Minh đã tổ chức nhiều hoạt động phục vụ Tết Nguyên đán Kỷ Sửu, trong đó có lễ hội đón giao thừa, bắn pháo hoa nghệ thuật tại 6 địa điểm: Bảo tàng Hồ Chí Minh (quận 4), Công viên Bình Phú (quận 6), Dự án công viên văn hóa quận Gò Vấp, phường Bình Hưng Hòa – Tây Bắc Khu công nghiệp Tân Bình (quận Bình Tân), Đền tưởng niệm Bến Dược (huyện Củ Chi) và sân bóng đá huyện Cần Giờ.

Đặc biệt, các chương trình biểu diễn văn nghệ, các hoạt động văn hóa nghệ thuật chào năm mới đã diễn ra tại nhiều nơi như công viên 23-9, Công viên Gia Định 2, Khu công nghiệp huyện Bình Chánh, Trung tâm Văn hóa quận 12, Khu chế xuất Tân Thuận, Khu chế xuất Linh Trung 1 và 2... đáp ứng nhu cầu thưởng ngoạn, giải trí, vui chơi tết của người dân và du khách. Bên cạnh đó còn có các chương trình biểu diễn của các đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp phục vụ tại các đơn vị bộ đội, vùng căn cứ cũ, vùng sâu vùng xa, các trường trại...

Tại Cung Văn hóa Lao động thành phố Hồ Chí Minh cũng tổ chức nhiều hoạt động văn hóa nghệ thuật phục vụ khán giả và người lao động vui Tết Nguyên đán Kỷ Sửu. Phố ông đồ mừng Xuân được khai mạc sáng nay ngày 25-1 (30 Tết) tại mặt tiền Cung Văn hóa Lao động thành phố Hồ Chí Minh sẽ gồm có những hoạt động: Thi viết thư pháp, trưng bày hoa kiểng, lồng đèn...; lúc 8 giờ ngày mai 26-1 (mùng 1 Tết) biểu diễn múa lân; lúc 19 giờ ngày 27-1, tại sân khấu ngoài trời: Vòng chung kết phát giải Liên hoan Vũ điệu mừng Xuân với 36 đôi thí sinh tranh tài với nhiều vũ điệu quốc tế; lúc 8 giờ ngày 28-1 (mùng 3), hội thi vẽ tranh thiếu nhi Cánh cò mùa Xuân sẽ diễn ra tại hội trường B và cuộc Triển lãm tranh thiếu nhi đoạt giải năm 2008 cũng sẽ được tổ chức tại đây.

Ở nhiều địa điểm khác như Công viên Văn hóa Suối Tiên, Công viên Văn hóa Đầm Sen cũng tổ chức hàng loạt nhiều hoạt động vui chơi giải trí phục vụ công chúng du xuân. “Lễ hội mùa xuân Tết Kỷ Sửu 2009” ở Suối Tiên được tổ chức quy mô với nhiều chương trình, diễn ra liên tục trong những ngày Tết Âm lịch. Đó là show diễu hành “Ngọc ngà châu báu thần tiên hội”, với hơn 200 diễn viên biểu diễn hoạt cảnh Kim Ngưu vương; lễ hội lân sư rồng; chương trình sân khấu hóa “Sơn Tinh Thủy Tinh”; festival ca nhạc mùa xuân, gala cười; đêm hội đồng đăng với hàng ngàn ánh đèn sao

và pháo hoa; chiếu phim “Ngọn hải đăng huyền bí” ở Alta cinema 4D Max Suối Tiên... Mới lạ ở Suối Tiên năm nay là hai công trình vui chơi “Đại cung Phụng hoàng tiên” và “Đại cung Lạc cảnh tiên ngư”.

- Lễ hội đường hoa Nguyễn Huệ chào mừng Tết Kỷ Sửu 2009 tại các trục đường trung tâm Thành Phố Hồ Chí Minh. Đã thành thông lệ, mỗi độ xuân về, người dân thành phố Hồ Chí Minh lại chờ đón lễ khai hội xuân trên đường hoa Nguyễn Huệ (quận 1). Cũng như mọi năm, tối ngày (23-1, tức 28 tháng Chạp) đường hoa Nguyễn Huệ Kỷ Sửu – 2009 chính thức khai mạc với chủ đề: “Vững tin” nhằm tiếp nối tinh thần “Vượt sóng” của đường hoa 2008, chính thức phục vụ công chúng trong 6 ngày, bắt đầu từ lúc 19 giờ ngày 23-1 đến 22 giờ ngày 28-1-2009 (tức từ 28 tháng chạp đến mùng 3 Tết).

Điểm nhấn cho đường hoa Nguyễn Huệ là các chương trình biểu diễn của các nhóm nhạc Flamenco, nhạc cụ dân tộc, trò chơi múa sạp... diễn ra trên đường Lê Lợi. Đặc biệt, chương trình “Ngày hội bánh tét” với cuộc thi gói bánh tét toàn thành, sẽ diễn ra vào ngày 21-1-2009 (tức 26 tháng chạp) tại các quận, huyện. Tác phẩm bánh tét tham gia ngày hội được chuyển tặng đến các mái ấm, nhà mở trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh. Các cá nhân, tập thể đoạt giải sẽ được thực hiện mâm bánh tét trong lễ dâng cúng bánh tét tại đền thờ Hùng Vương, Bảo tàng Hồ Chí Minh, Bảo tàng Tôn Đức Thắng vào sáng 25-1. Bên cạnh đó, chương trình Phố tỏa sáng – thực hiện trang trí ánh sáng đèn trên các trục đường Nguyễn Huệ, Lê Lợi và Đồng Khởi – cũng được hoàn thành và phục vụ công chúng trong dịp Tết Nguyên Đán (từ ngày 18-1 đến 14-2-2009). Đường hoa Nguyễn Huệ là bức tranh hoa sống động kéo dài hơn 1km, đường hoa rực rỡ, hoành tráng với hơn 100.000 chậu hoa các loại, cùng nhiều hiện vật trưng bày theo ý tưởng nhằm vinh danh nghề nông, với thời gian trưng bày để du khách tham quan và kết thúc vào 22 giờ mùng 3 Tết (tức 28-1). Những hình ảnh đường hoa từ sáng, trưa, chiều và tối... luôn được thay đổi muôn hình, muôn vẻ làm du khách trong và ngoài nước thích thú, nhất là đối với những kiều bào sống xa quê hương trở về ăn cái Tết đoàn tụ với gia đình.

- Tết thường là dịp để mọi người cùng nhau đi lễ đầu xuân, vừa cầu mong cho gia đình an khang, thịnh vượng, vừa ngắm cảnh chùa để tâm hồn thư thái, chào đón một năm mới yên vui thái bình. Không khí xuân rộn ràng

với các chuyên trải hội chùa chiền có lẽ đậm nét nhất, kéo dài nhất là ở miền Bắc.

Miền Bắc có nhiều ngôi chùa nổi tiếng có thể kể đến như: Trúc Lâm Yên Tử, chùa Bút Tháp, chùa Dâu ở Bắc Ninh, chùa Hương, chùa Thầy, chùa Tây Phương ở Hà Tây (cũ), chùa Chuông, chùa Nôm ở Hưng Yên, chùa Trấn Quốc, Quán Sứ, Kim Liên, chùa Láng, chùa Kim Liên và vô số ngôi đền khác. Khách du lịch đều có thể ghé thăm

Xuôi về phương Nam, các ngôi chùa ở Sài Gòn cũng mang vẻ phong phú đa dạng như đời sống nhộn nhịp vốn có của nơi này. Chùa Giác Lâm, ngôi chùa cổ nhất Sài Gòn, cho đến nay vẫn còn giữ gần như nguyên vẹn kiến trúc cũng như các pho tượng, cổ vật. Chùa Vĩnh Nghiêm, ngôi chùa theo phái Đại Thừa, được nhiều du khách trong và ngoài nước thường xuyên ghé viếng. Chùa Xá Lợi, chùa Giác Viên, chùa Ngọc Hoàng, chùa Huyền Trang, chùa Nghệ Sĩ...

Và trong không khí se lạnh của những ngày đầu xuân, trong không gian thanh tĩnh của cảnh chùa, trong thời khắc đất trời giao hòa, cây cối đâm chồi nảy lộc... với tất cả những duyên may đó thì những chuyến du xuân đến thăm viếng cảnh chùa đều sẽ mang đến sự bình an trong tâm hồn, niềm an lạc trong cuộc sống cho mọi người... Chính vì vậy mà đã từ rất lâu, đi lễ chùa đầu xuân vẫn luôn là một trong những nét đẹp văn hóa truyền thống không hề phai nhòa trong một tâm hồn người Việt.

Xuân đến Tết về không chỉ là ngày, là mùa đón khí mới mà còn là dịp con người tri ân tổ tiên, nguồn cội, bày tỏ tình yêu thương với gia đình, người thân, bạn bè...

3.2.3 . Khai thác các hình thức kinh doanh du lịch.

- *Kinh doanh ấn tượng Tết.*

Trong kinh doanh du lịch việc tạo ra được ấn tượng cho khách du lịch là một điều rất quan trọng. Đặc biệt là trong dịp Tết cổ truyền khách du lịch đến Việt Nam là để tìm hiểu nét văn hóa độc đáo của ngày Tết và du khách cũng rất muốn được tham gia du lịch để tìm hiểu về ngày Tết ở Việt Nam. Để thu hút được khách du lịch đến với Việt Nam thì việc xây dựng hình ảnh của mình trong tâm trí du khách là một điều quyết định thành công của ngành du lịch.

Du khách tham gia du lịch Tết cổ truyền thông qua lời giới thiệu của

hướng dẫn viên sẽ có những hiểu biết về phong tục ngày Tết, họ được thưởng thức các món ăn ngày Tết, được tham gia các trò chơi dân gian vui nhộn ngày Tết. Đây là điều mà khách du lịch cảm thấy rất ấn tượng và thích thú.

Các công ty du lịch tham gia kinh doanh trong dịp Tết cần lập ra các chương trình hấp dẫn mang đặc trưng ngày Tết với những cái tên thật ấn tượng như: “sắc xuân hội ngộ”, “đảo ngọc Côn Sơn”, “Nha Trang biển gọi”, “Tết miệt vườn”, “Xuân về trên đất cổ đô”.....vì ngay cái tên cũng làm cho du khách cần phải chú ý. Các khách sạn cần đưa ra những món ăn ngày Tết được chế biến công phu đẹp mắt. Các khu vui chơi giải trí cần giới thiệu các chương trình đặc sắc đề cao yếu tố cổ truyền cùng các trò chơi hấp dẫn. Sau đó phối hợp quảng bá để tạo ra một chiến dịch quảng bá, tập hợp các sản phẩm du lịch Tết của các công ty du lịch, các khách sạn nhà hàng, các khu vui chơi giải trí để đưa lên giới thiệu trên trang web giới thiệu về Tết Nguyên Đán.

Ngành du lịch cần phải chú trọng tổ chức lễ khai trương mùa du lịch Tết có qui mô lớn, hoành tráng đẹp mắt được truyền hình trực tiếp, đưa lên các trang web để gây ấn tượng và thu hút sự chú ý của du khách. Lễ khai trương mùa du lịch Tết cần được tổ chức có kịch bản trong đó phần giới thiệu về các phong tục, các thú chơi, ẩm thực ngày Tết được minh họa qua các chương trình biểu diễn nghệ thuật như hát múa, tổ chức các chương trình nghệ thuật tái hiện lại khung cảnh ngày Tết như thi gói bánh chưng, thi nấu cơm, thi sắp mâm ngũ quả...

Cần tổ chức một chương trình lễ hội hoành tráng và ấn tượng mang tên “Tết xưa- Tết nay”. Với những chương trình tái hiện Tết xưa tổ chức liên tục: tái hiện Tết 3 miền Bắc - Trung - Nam thông qua chương trình ẩm thực truyền thống và bán hàng rong lưu động bằng gióng, thúng, đòn gánh; biểu diễn cờ người, múa sạp, đi cà kheo, biểu diễn võ thuật; luân phiên biểu diễn các loại hình hội trống mừng xuân, ca Huế, hát bội, hát cải lương; trưng bày các tác phẩm hoa, cây cảnh cổ thụ; các nghệ nhân viết thư pháp mừng xuân; hát sắc bùa mừng xuân...

Tết kỷ Sửu năm nay ngành du lịch đưa ra chương trình “kinh doanh ấn tượng Tết”. Tính riêng dịp Tết Nguyên đán Kỷ Sửu theo thống kê sơ bộ của một số doanh nghiệp, lữ hành lớn, lượng khách quốc tế đến Việt Nam dịp

Tết là khoảng 157.000 lượt trong đó 12.000 là khách Việt kiều.

Đây được coi là bước khởi đầu tương đối thuận lợi cho ngành du lịch Việt Nam sau khi nhiều doanh nghiệp lữ hành áp dụng chiến dịch khuyến mãi các tour trọn gói "Ấn tượng Việt Nam" trên phạm vi toàn quốc với 99 tour điển hình, giảm giá từ 30-50% áp dụng từ tháng 1-9/2009.

Trong dịp Tết lượng khách đến du lịch rất đông vì vậy cần phải nâng cao chất lượng phục vụ của nhân viên là một yếu tố quyết định lớn tới chất lượng phục vụ khách du lịch trong dịp Tết nguyên Đán.

Cần có một cơ quan đứng tâm để xây dựng hình ảnh quốc gia trong mắt bạn bè quốc tế để tiếp thị Du lịch cũng như các ngành kinh tế-văn hoá-xã hội khác. Người dân cần phải được giáo dục để làm du lịch, xây dựng hình ảnh thân thiện với khách du lịch quốc tế.

Các cơ sở dịch vụ thì cần có kế hoạch chuẩn bị đầy đủ sản phẩm du lịch có khả năng cạnh tranh tốt về giá cả và chất lượng với các nước bạn. Các hiệp hội với vai trò trung gian lại phải thể hiện được nhiệm vụ điều phối và thống nhất các hội viên của mình.

Cần phải gây dựng ấn tượng tốt ban đầu cho du khách. Ngay từ những khâu đầu tiên khi du khách bước chân đến Việt Nam như: Giải quyết nhanh gọn các thủ tục hành chính cho du khách để lấy visa, người Việt cần tạo không khí làm việc thân thiện, thái độ nhiệt tình giúp đỡ du khách trong quá trình làm thủ tục hành chính. Tại các sân bay, bến cảng cần làm tốt các khâu chuẩn bị ban đầu khi đón tiếp ngay từ khâu nhỏ nhất như khâu vệ sinh. Những điều ấy tuy nhỏ nhặt nhưng sẽ gây ấn tượng xấu cho khách Du lịch.

Người được giao nhiệm vụ đón khách cần phải có nghiệp vụ chuyên môn, có khả năng giao tiếp tạo được ấn tượng ngay từ phút ban đầu thông qua nụ cười tươi tắn trên môi.

- *Kinh doanh ẩm thực ngày Tết.*

Ngày Tết Âm thực là một mảng rất quan trọng làm nên hương vị ngày Tết. Tết là dịp để các nhà hàng, khách sạn giới thiệu những món ăn hấp dẫn và mang đậm hương vị ngày Tết cho du khách. Bên cạnh đó cần tổ chức các hoạt động lễ hội ẩm thực. Việt Nam là chiếc nôi ra đời nghề trồng lúa, người dân đã sớm đưa ẩm thực trở thành nét văn hoá trong đời sống mỗi gia đình và cộng đồng. Để giữ gìn truyền thống và ghi nhớ công ơn của tổ tiên, hàng

năm, người dân cần phải tổ chức lễ hội ẩm thực vừa để phục vụ nhân dân vừa là để phục vụ cho nhu cầu của khách tham quan. Trong ngày hội các cuộc thi nấu cơm, thi làm cỗ, thi làm bánh... là những trò chơi hấp dẫn du khách nhất bởi ngày thường không thể có . Tham gia trò chơi du khách sẽ thấy được những nét độc đáo trong bữa cơm của người nông dân Việt Nam. Đó là những sinh hoạt văn hoá hết sức có ý nghĩa.

Trong ngày hội ẩm thực phần lớn các trò chơi, trong đó có trò thi nấu cơm thì các tục lệ nấu cơm thi đều được gắn với truyền thuyết Hùng Vương và Tản Viên. Thi nấu cơm ở những điều kiện hết sức khó khăn như vừa đi vừa nấu, gánh nồi mà nấu, ăn mía lấy bã làm củi hay cọ sát các thanh giang vào nhau để lấy lửa... vậy mà người dự thi vẫn thổi được nồi cơm ngon. Thi nấu cơm - một hoạt động văn hoá trở thành ngày hội diễn ra ở nhiều nơi trên cả nước đặc biệt là tại Đất Tổ Hùng Vương(Phú Thọ).

Trong ngày hội ẩm thực thì không thể thiếu hội thi làm bánh chưng, bánh dày, thi bánh dày là được nhiều nơi tổ chức. Bánh dày bày vào mâm cỗ chay hay cỗ mặn đều được. Bánh chưng và bánh dày là hai thứ bánh “tiên chi” trong làng bánh Việt Nam nhưng bánh chưng chỉ làm lễ vật tế thần linh nên không thi, bánh dày cũng là bánh đầu vị tế lễ thần linh vừa được đem ra thi tài bấp núc. Để có được bánh ngon và dẻo, khâu đầu tiên là kén gạo, gạo được chọn làm bánh được tải ra mâm thau và được chọn từng hạt. Gạo được xôi chín đem giã, giã xong thì bắt bánh. Bánh được bắt bằng rọ và lòng đỏ trứng gà.

Ngoài ra cần tổ chức các chương trình giới thiệu món ăn ba miền như: tổ chức lễ hội văn hóa ẩm thực mang tên “ngày hội quê tôi” để cho du khách thập phương tham dự và tìm hiểu những nét sinh hoạt văn hóa của người dân Việt Nam. Tại thành phố Hồ Chí Minh đã tổ chức lễ hội ẩm thực với 100 món ăn ngon đặc trưng ba miền, có bổ sung một số món mới sưu tập được ở nhiều địa phương trong cả nước, như bún gói già Sóc Trăng, bún sùng Vũng Tàu, bánh canh Bến Có Trà Vinh, dê tái tương bần Ninh Bình... Ngoài ra còn một số món đặc sắc vùng Tây Bắc và Tây Nguyên như cơm lam, đọt mây, thắng cố, heo mọi nướng ống lồ ô, lợn quay kiểu Tây Bắc....

Một số làng nghề truyền thống cũng được tái hiện và du khách sẽ tận mắt xem quy trình sản xuất những sản phẩm nổi tiếng như: đan rổ, làm cần xé, làm thúng, dệt chiếu, dệt thổ cẩm, chằm nón lá, nấu rượu, làm... Bên

cạnh đó cũng sẽ chế biến tại chỗ các loại bánh kẹo như kẹo kéo, kẹo đậu phộng, kẹo dừa, mứt dừa... mà có lẽ nhiều người đã ăn qua nhưng không biết cách làm như thế nào.

● *Công nghệ vui chơi giải trí:*

Trong thời đại công nghiệp hóa hiện đại hóa ngày nay thì du lịch không thể thiếu đi công nghệ của mình. Đặc biệt tại các khu vui chơi giải trí người ta áp dụng rất nhiều công nghệ vào các hoạt động vui chơi giải trí xây dựng các chương trình độc đáo để thu hút du khách thập phương như: khu du lịch Đầm Sen với các chương trình nghệ thuật như lễ hội đường phố “Dế mèn du xuân”, chương trình chiếu phim không gian ba chiều, các chương trình ca nhạc “xuân yêu thương”, “ hài kịch”, “ hội ngộ cười” , rồi các chương trình thi cắm hoa, thi sắp mâm ngũ quả, viết thư pháp....Công viên nước Hồ Tây với vườn Fuji dành cho trẻ em dưới 5 tuổi, công viên Vàng Trăng có ô tô đung, phòng chiếu phim ảo ảnh, thuyền đung. Khu du lịch Suối Tiên với các chương trình vui chơi giải trí như: Long Hoa Thiên Bảo, Bí Mật Kho báu Cổ, xiếc ô tô bay, mô tô bay rất hấp dẫn du khách, thiếu nhi có thể tham gia chơi đu quay, đu tiên...Nhìn chung tất cả các khu vui chơi giải trí đều có những chương trình độc đáo phục vụ du khách trong dịp Tết Nguyên Đán.

Để phục vụ du khách trong năm mới, khu du lịch Suối Tiên đã khánh thành nhiều công trình mới trước thềm Xuân Kỷ Sửu. Công trình Đại Cung Phụng Hoàng Tiên được ứng dụng theo công nghệ giải trí mới, tái hiện những thời khắc hồng hoang của lịch sử. Kinh phí đầu tư cho công trình là 20 tỉ đồng trên diện tích 2.700m². Bên cạnh đó là công trình “Lạc cảnh tiên ngư” được xây dựng trên diện tích 2.500m². Trong các ngày Tết, 200 diễn viên của Suối Tiên sẽ biểu diễn các sô diễn hành “Ngọc nga châu báu thần tiên hội” và hoạt cảnh “Kim Ngưu Vương” cùng với lễ hội lân - sư - rồng. Đặc biệt, ngày 25-1, Suối Tiên chính thức ra mắt công trình giải trí xiếc cá heo.

Để phục vụ nhu cầu đi lại của nhân dân trong dịp Tết Kỷ Sửu, nhiều chiếc cầu ở thành phố Hồ Chí Minh đưa vào phục vụ giao thông đã đem lại nhiều niềm vui cho người dân thành phố. Cầu Trần Khánh Dư do Công ty quản lý cầu phà thành phố xây dựng xong và đưa vào khai thác đã nối hai bờ kênh Nhiêu Lộc- Thị Nghè từ quận 1 qua quận Phú Nhuận có ý nghĩa giao thông quan trọng. Và, từ ngày 15/1/2009 trở đi, các loại phương tiện cơ giới được

lưu thông qua cầu Văn Thánh 2 nằm trên đường Nguyễn Hữu Cảnh là nỗi niềm mong đợi từ lâu của người dân thành phố. Cầu Calmette nối hai bờ kênh Tàu Hủ- Bến Nghé, từ đây trở đi người dân quận 1 qua quận 4 hoặc ngược lại dễ dàng hơn. Những chiếc cầu đem lại niềm vui cho mọi người và niềm tự hào của những người thợ xây dựng đã làm cho mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh có thêm nhiều ý nghĩa.

3.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả khai thác tài nguyên Tết Nguyên Đán trong kinh doanh du lịch.

Tết Nguyên Đán là nguồn tài nguyên phong phú và hấp dẫn thu hút đông đảo du khách tham gia. Nguồn tài nguyên này đã mở ra cho ngành du lịch Việt Nam, mở ra cơ hội kinh doanh du lịch đầy hứa hẹn cho các công ty du lịch, các khách sạn nhà hàng, các điểm du lịch.

3.3.1. Cần có những nghiên cứu khoa học tổng thể về lễ hội Tết Nguyên Đán.

Để có thể khai thác một cách có hiệu quả nguồn tài nguyên Tết Nguyên Đán thì cần có một nghiên cứu khoa học và tổng thể về lễ hội truyền thống Tết Nguyên Đán. Trong đó phải chỉ ra giá trị tích cực của lễ hội. Phải chỉ ra đâu là tín ngưỡng dân gian, đâu là mê tín dị đoan, đâu là những giá trị vốn có.... Phải đặt nó trong chính cuộc sống hôm nay. Cần nghiên cứu đánh giá xem lễ hội Tết Nguyên Đán đáp ứng nhu cầu gì cho xã hội đương đại và xã hội tương lai, sức bền vững của nó đến đâu, có phải là nguồn tài nguyên vô tận hay không, sức hấp dẫn của lễ hội trong những yếu tố, hoạt động, lễ thức nào...? Để từ đó người làm du lịch lựa chọn biến thành sản phẩm du lịch như thế nào? Sản phẩm đó phục vụ cho đối tượng khách nào? Phục vụ vào thời điểm nào cho phù hợp.

Đưa du khách đến với các chương trình du lịch lễ hội nhằm mục đích giới thiệu với họ về đất nước và con người Việt Nam, giới thiệu các giá trị văn hoá tín ngưỡng của lễ hội Tết Nguyên Đán cho du khách. Hay nói cách khác là giới thiệu các giá trị “chìm”, bóc tách các lớp tín ngưỡng văn hoá ẩn tàng sâu trong các trò diễn của lễ hội.

Tổ chức lễ hội Tết Nguyên Đán nhằm tôn vinh và quảng bá những giá trị văn hoá truyền thống của quê hương. Cần hạn chế bớt sự tham gia của diễn viên chuyên nghiệp trong các hoạt động lễ hội, kịch bản hoá các chương trình dẫn đến các lễ hội “na ná” nhau thậm chí còn làm biến dạng lễ

hội cổ truyền.

Du lịch Việt Nam muốn phát triển được tất yếu phải khai thác và sử dụng các giá trị truyền thống, cách tân và hiện đại hoá sao cho phù hợp, hiệu quả. Trong đó có kho tàng lễ hội truyền thống. Đây là một thành tố đặc sắc của văn hoá Việt Nam, cho nên phát triển du lịch lễ hội chính là sử dụng lợi thế, ưu thế của du lịch Việt Nam trong việc thu hút và phục vụ khách du lịch. Bởi không một nước nào có nhiều lễ hội cổ truyền như ở Việt Nam và không có một nước nào mang dấu ấn bản sắc văn hoá sâu sắc như lễ hội Việt Nam.

3.3.2. Duy trì bảo tồn và phát triển các phong tục cổ truyền ngày Tết khuyến khích các hoạt động vui xuân đón Tết của nhân dân.

Các phong tục cổ truyền ngày Tết và các hoạt động vui xuân đón Tết của nhân dân vừa là cơ sở để tạo ra các sản phẩm du lịch vừa là yếu tố thúc đẩy động cơ đi du lịch của con người.

Bảo tồn các phong tục cổ truyền của Tết Nguyên Đán là nhiệm vụ của mỗi công dân sinh sống trên lãnh thổ Việt Nam và những người Việt Nam định cư ở nước ngoài. Cần tác động mạnh mẽ đến tư tưởng, tình cảm, tâm hồn của nhân dân nhất là thế hệ trẻ, những chủ nhân tương lai của đất nước về những giá trị đặc sắc, những nét văn hoá truyền thống của Tết Nguyên Đán. Ngăn chặn những luồng văn hoá lai căng xâm nhập vào Việt Nam bằng mọi con đường nhằm xây dựng một lối sống đẹp dựa trên những giá trị truyền thống của dân tộc góp phần giữ gìn bản sắc của Tết cổ truyền dân tộc.

Khai thác Tết cổ truyền để phục vụ du lịch thì du lịch cũng phải trả ơn cho nó. Du lịch phải có vai trò góp phần bảo vệ các giá trị văn hoá, các phong tục tập quán tốt đẹp trong ngày Tết cổ truyền của người Việt, đồng thời phục vụ cho chính ngành của mình. Các công ty du lịch cần có kế hoạch nghiên cứu thật kỹ lưỡng thị trường Tết Nguyên Đán để đưa ra các sản phẩm du lịch độc đáo trong dịp Tết. Tổ chức các tour du lịch ăn Tết tại nhà dân với những nghi thức đón Tết truyền thống cho du khách tự thưởng và tìm hiểu các phong tục tập quán ngày Tết và đảm bảo những lợi ích kinh tế cho người dân....

Tăng cường tổ chức các hội chợ ngày xuân, hội hoa xuân, các buổi triển lãm tranh Tết, tranh dân gian, thư pháp ngày Tết, hay hội chợ tham gia chế biến ẩm thực ngày Tết... vừa là để làm sống dậy bản sắc truyền thống vừa là

để thu hút khách du lịch tham gia. Nhưng không nên lợi dụng nó biến nó trở thành một sản phẩm của thời đại kinh tế thị trường.

Tổ chức lễ hội ngày xuân như lễ hội bánh chưng, bánh Tét, tổ chức lễ hội đường hoa ngày Tết hay lễ hội đường phố ngày Tết bao gồm các yếu tố như ẩm thực, tranh dân gian, câu đối, thư pháp, hoa được trưng bày và bán hai bên đường phố .... Những hoạt động như trên vừa có thể phục vụ nhu cầu vui chơi ngày Tết vừa có tác dụng làm sống dậy những nét văn hoá cổ truyền ngày Tết đã bị lãng quên như tranh dân gian, câu đối ngày Tết... phục vụ đắc lực cho hoạt động du lịch. Bởi du khách sẽ rất ấn tượng với những đường phố mang đậm hương vị ngày Tết cổ truyền của dân tộc.

Tổ chức các trò chơi dân gian, các buổi trình diễn nghệ thuật dân gian, nghệ thuật sân khấu chèo, tuồng.... để chúng không bị mai một trong cuộc sống hiện đại và để phục vụ cho chu cầu vui chơi giải trí của du khách.

3.3.3. Đa dạng hóa các loại hình du lịch trong dịp Tết Nguyên Đán.

Đây là một biện pháp quan trọng vì đa số các khách du lịch tham gia trong dịp Tết ngoài việc tìm hiểu phong tục lễ Tết, hưởng bầu không khí Tết... thì đều muốn tham gia các loại hình du lịch khác như: du lịch biển, du lịch thể thao, du lịch thăm quê hương. Ngoài ra việc kết hợp du lịch Tết với các loại hình du lịch khác trong một tour cũng góp phần làm nâng cao chất lượng sản phẩm chánh sự nhằm chán cho du khách. Mặt khác vào thời điểm này lượng khách tham gia đông, việc đa dạng hóa các loại hình du lịch sẽ góp phần giới thiệu quảng bá về hình ảnh của Việt Nam đối với bạn bè quốc tế.

Ở miền Bắc có thể phát triển các loại hình du lịch liên quan đến tài nguyên du lịch nhân văn như: du lịch lễ chùa, du lịch thăm quê hương, du lịch dã ngoại, sau Tết là mùa xuân với nhiều lễ hội diễn ra khắp miền Bắc của nhiều dân tộc . Vì vậy mà có thể kết hợp du xuân với du lịch lễ hội.

Ở miền Nam khí hậu ẩm áp hơn vì thế có thể phát triển nhiều loại hình du lịch hơn ở miền Bắc. Đó là các loại hình du lịch kết hợp giữa tài nguyên nhân văn và tài nguyên thiên nhiên như: Du lịch biển, du lịch nghỉ dưỡng, du lịch núi, du lịch lễ hội....

3.4. Một số kiến nghị giải pháp trong việc khai thác Tết Cổ Truyền trong kinh doanh du lịch.

Thứ nhất: Tổng cục du lịch, bộ văn hóa và thể thao du lịch cùng các ngành hữu quan cần phối kết hợp với các địa phương, đầu tư xây dựng các chương trình lễ hội trọng điểm trong dịp Tết cổ truyền để thu hút khách. Tổ chức nghiên cứu cơ bản và ứng dụng để xây dựng các lễ hội đặc sắc, từ đó khai thác giá trị nhiều mặt của lễ hội Tết cổ truyền phục vụ kinh doanh du lịch.

Cần cụ thể hóa mục tiêu trên bằng việc nghiên cứu đầu tư xây dựng một số lễ hội Tết đặc sắc ở các địa phương, nghiên cứu ảnh hưởng của nó tới xã hội, các tầng lớp nhân dân trong nước và quốc tế. Tăng cường các hình thức quảng bá, giới thiệu về lễ hội bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng và sinh động.

Thứ hai: Các công ty du lịch tổ chức liên kết giữa các địa phương để nắm vững thời gian tổ chức lễ hội, nội dung lễ hội, trình tự các bước tiến hành, các nghi thức diễn ra trong lễ hội...từ đó có kế hoạch xây dựng các chương trình tour du lịch với thời gian và chu trình phù hợp với các đối tượng khách khác nhau. Đồng thời tổ chức tốt công tác Marketing du lịch lễ hội Tết đối với từng loại du khách cho phù hợp và hiệu quả với tính chất và nội dung của lễ hội

Đội ngũ hướng dẫn viên phải qua các kênh thông tin tìm hiểu ưu thế về nội dung và các hình thức thể hiện trong lễ hội để hướng dẫn cho du khách, làm nổi bật các giá trị nhiều mặt của lễ hội Tết nói riêng và lễ hội truyền thống Việt Nam nói chung. Tạo sự thích thú, say mê khám phá cho du khách. Hướng dẫn viên là cây cầu nối giữa du khách và nhân dân địa phương, đồng thời đóng vai trò là sứ giả hòa bình “nói vòng tay lớn” liên kết giữa cá nhân, tổ chức địa phương, đơn vị trong không gian văn hóa vùng miền.

Thứ ba: Đối với các điểm đến du lịch tổ chức lễ hội cần có sự sẵn sàng đón tiếp du khách, phải đảm bảo về cơ sở vật chất kỹ thuật, cơ sở hạ tầng. Chính quyền địa phương cần có các biện pháp tạo điều kiện thuận lợi và đảm bảo an toàn cho du khách khi đến du lịch.

Tăng cường giáo dục ý thức cho người dân đối với sự viếng thăm của

du khách. Cần có thái độ niềm nở, thân thiện, nồng nhiệt trong quá trình đón khách tạo mối quan hệ tình cảm gần gũi giữa người dân địa phương và du khách. Đồng thời du lịch cần hỗ trợ một phần kinh phí cho người dân địa phương, tạo việc làm cho người dân để họ thấy được giá trị của lễ hội đối với đời sống của họ. Từ đó họ sẽ có ý thức bảo vệ, giữ gìn và quảng bá những nét đẹp truyền thống tới du khách.

Thứ tư: Các ngành kinh tế- xã hội cần phối kết hợp tham gia khai thác tài nguyên Tết Nguyên Đán phục vụ nhu cầu của du khách. Lúc này các ngành kinh tế cần tạo điều kiện tốt nhất đảm bảo mọi hoạt động diễn ra an toàn, lành mạnh. Ngành giao thông vận tải đảm bảo về phương tiện đi lại cho du khách tham dự, ngành điện đảm bảo về nguồn điện trong suốt thời gian diễn ra Tết Nguyên Đán, ngành công an thì phải đảm bảo an ninh, trật tự đài phát thanh truyền hình, báo chí tham gia đưa tin và bài viết về Tết Nguyên Đán. Ngành kinh tế cần tập trung đầu tư vốn cho những nơi tổ chức lễ hội, ngành nông nghiệp cần cung cấp đầy đủ lương thực thực phẩm phục vụ cho ẩm thực ngày Tết.

Bản thân chính ngành du lịch cũng cần có những chính sách hợp lý như: tiến hành giảm giá tour để thu hút khách và cần có chính sách giá phù hợp để không đẩy mức giá lên cao, cần chuẩn bị một nguồn nhân lực đảm bảo về số lượng và chất lượng để có thể phục vụ được trong dịp Tết. Có các chính sách phân phối sản phẩm hợp lý, xây dựng các chương trình du lịch phong phú đáp ứng nhu cầu đăng kí tour của du khách.

Thứ năm: Các ngành quản lý văn hóa, các điểm đến du lịch cần có sự chuẩn bị chu đáo trong việc đón khách. Ngành quản lý văn hóa cần phối hợp chặt chẽ với chính quyền sở tại trong việc đảm bảo an toàn cho du khách. Ổn định và an toàn là yếu tố có ý nghĩa rất lớn đối với du khách và cơ quan cung ứng du lịch. Đường lối chính sách nói chung, chính sách phát triển du lịch nói riêng có ảnh hưởng mang tính quyết định đến sự phát triển du lịch của quốc gia hoặc của một đơn vị hành chính cụ thể.

KẾT LUẬN

Tết Nguyên Đán của người Việt là lễ hội lớn nhất và quan trọng nhất trong năm. Nó có từ rất lâu đời và có phạm vi phổ biến trên khắp mọi miền tổ quốc. Nó hàm chứa nhiều ý nghĩa sâu xa đối với người Việt, với các phong tục tập quán truyền thống hướng con người nhớ về cội nguồn dân tộc. Bên cạnh đó là các hoạt động vui chơi ngày Tết trong bầu không khí tung bừng của ngày hội giúp cho con người quên đi cái mệt nhọc của ngày thường.

Đối với hoạt động du lịch thì Tết cổ truyền là một nguồn tài nguyên nhân văn vô cùng quý giá. Nó là một sản phẩm độc đáo của ngành du lịch Việt Nam mà không phải nước nào cũng có được. Tết Nguyên Đán đáp ứng được nhiều nhu cầu và mục đích khác nhau của du khách như: du khách có thể đi chợ hoa ngày Tết, có thể tham gia các trò chơi dân gian, có thể tìm hiểu văn hóa Việt ngày Tết, hay có thể tham gia lễ hội ngày Tết....Tất cả đều gây ấn tượng và sự hấp dẫn cao đối với du khách.

Trong những năm gần đây đời sống của nhân dân ngày càng nâng cao, cùng với chính sách đãi ngộ của nhà nước cũng như các doanh nghiệp, đặc biệt là vào dịp cuối năm mức thưởng Tết cho cán bộ công nhân viên ngày càng cao, thời gian nghỉ Tết dài hơn , vì thế mà nhu cầu đi du lịch vào dịp Tết Nguyên Đán của người dân ngày càng nhiều hơn. Vào các dịp Tết Nguyên Đán hàng năm, đặc biệt là dịp Tết Kỷ Sửu 2009 tuy chịu ảnh hưởng nặng nề của khủng hoảng kinh tế thế giới nhưng lượng khách du lịch đi vào dịp Tết không hề sụt giảm. Điều đó chứng tỏ tài nguyên Tết Nguyên Đán đã gặt hái được những thành công nhất định trong quá trình khai thác phục vụ du lịch. Lượng khách du lịch không ngừng tăng lên qua mỗi dịp Tết cổ truyền, nhất là sự tăng lên của lượng khách quốc tế, các khách sạn nhà hàng, các điểm vui chơi giải trí đã biết khai thác một cách triệt để yếu tố văn hóa truyền thống ngày Tết để thu hút du khách. Các công ty du lịch, các hãng lữ hành không ngừng đổi mới chương trình, đưa ra các tour du lịch mang đậm hương vị ngày Tết để thu hút khách du lịch.... Tuy nhiên bên cạnh đó việc khai thác nguồn tài nguyên này còn tồn tại nhiều vấn đề bất cập như: chưa

hiều rõ và đầy đủ bản chất của ngày Tết cổ truyền, quá trình thương mại hóa, lượng khách quá tải đã làm mất đi cái giá trị vốn có của nó, làm cho du khách có cái nhìn lệch lạc. Đồng thời gây lãng phí tài nguyên, lượng khách tập trung quá đông ảnh hưởng tới chất lượng phục vụ, giá tour nội địa cao, quảng bá về ngày Tết chưa sâu đậm.

Tết cổ truyền là một nguồn tài nguyên du lịch nhân văn chứa đựng nhiều tiềm năng lớn, không chỉ ngành du lịch mà mọi công dân Việt Nam cần phải giữ gìn và phát huy, và cần có sự quan tâm đầu tư lớn để nó thực sự trở thành một nguồn tài nguyên quý giá. Để khi giới thiệu cho du khách ta cảm thấy tự hào về một nền văn hóa mang bề dày truyền thống dân tộc. Để ta mãi tự hào về một đất nước Việt Nam nghìn năm văn hiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Bên cạnh đó cần đẩy mạnh các biện pháp nhằm khai thác có hiệu quả nguồn tài nguyên du lịch này để tương xứng với tiềm năng vốn có của nó, làm cho nó trở thành một trong những sản phẩm mũi nhọn của ngành du lịch.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Hữu Ái – Nguyễn Mai Phương, *phong tục cổ truyền Việt Nam*, Nhà xuất bản văn hóa THông tin, 2005.
2. Phan Kế Bính, *Việt Nam phong tục*, nhà xuất bản thành phố Hồ Chí Minh, 1995.
3. Trần Đức Thanh, *nhập môn khoa học du lịch*, nhà xuất bản đại học Quốc Gia Hà Nội.
4. Trần Ngọc Thêm, *cơ sở văn hóa Việt Nam*, nhà xuất bản giáo dục, 1999.
5. Báo Du lịch số, 8, 9, 10,11, 12 năm 2009.
6. Tạp chí du lịch Việt Nam, 2009.
7. Báo Văn Hóa Việt Nam, số 4, 5, 6/2009.
8. www.google.com.
9. www.Hanoitourist.com.
10. www.saigontourist.com.
11. www.Vietnamtourism.com.
12. www.thanhvien.com.
13. www.tuoiitre.com.

MỤC LỤC

PHẦN HAI: NỘI DUNG NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI	3
CHƯƠNG I:TỔNG QUAN VỀ TẾT CỔ TRUYỀN CỦA NGƯỜI VIỆT	3
1.1. Giới thiệu về Tết cổ truyền của người Việt	3
<i>1.1.1. Lịch sử hình thành Tết cổ truyền của người Việt:</i>	3
<i>1.1.2. Đặc điểm về thời gian Tết cổ truyền:</i>	4
<i>1.1.3. Không gian lễ hội Tết cổ truyền:</i>	4
<i>1.1.4. Tính chất của lễ hội:</i>	5
<i>1.1.5. Các phong tục ngày Tết</i>	7
<i>1.1.6. Các thú chơi ngày Tết.</i>	10
<i>1.1.7. Ẩm thực ngày Tết</i>	13
1.2. Tết Nguyên Đán của người Việt – dưới góc nhìn kinh doanh du lịch.	16
1.3. Tiểu kết	22
CHƯƠNG II: THỰC TRẠNG KHAI THÁC TẾT CỔ TRUYỀN TRONG KINH DOANH DU LỊCH	24
21.1. Môi quan hệ giữa cung và cầu trong kinh doanh du lịch	24
<i>a) Động cơ đi du lịch của con người:</i>	24
<i>2.1.2. Nguồn khách trong nước:</i>	28
<i>2.1.3. Nguồn khách nước ngoài:</i>	29
2.2. Hiện trạng khai thác	31
<i>2.2.1. Đánh giá thực trạng tài nguyên.</i>	31
<i>2.2.2. Đối với các công ty du lịch:</i>	32
<i>2.2.3. Tại các khách sạn:</i>	43
<i>2.2.4. Tại các điểm du lịch, các khu vui chơi giải trí.</i>	45
2.3. Những thuận lợi và khó khăn của việc đưa Tết Nguyên Đán vào kinh doanh du lịch.	47

2.3.1. Những khó khăn:	47
2.3.2. Những thuận lợi:	50
2.4. Tiểu kết	51
CHƯƠNG 3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐỂ KHAI THÁC TÀI NGUYÊN TẾT NGUYÊN ĐÁN TRONG KINH DOANH DU LỊCH.	52
3.1. Khai thác tài nguyên tĩnh.	52
3.1.1. Không gian lễ hội Tết Nguyên Đán.	52
3.1.2. Khai thác không gian chợ Tết.	66
3.2. Khai thác tài nguyên động:	72
3.2.1. Khách du lịch- tài nguyên sống của ngành du lịch.	72
3.2.2. Khai thác các hoạt động lễ hội Tết Nguyên Đán.	74
3.2.3 . Khai thác các hình thức kinh doanh du lịch.	81
3.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả khai thác tài nguyên Tết Nguyên Đán trong kinh doanh du lịch.	86
3.3.1. Cần có những nghiên cứu khoa học tổng thể về lễ hội Tết Nguyên Đán.	86
3.3.2. Duy trì bảo tồn và phát triển các phong tục cổ truyền ngày Tết khuyến khích các hoạt động vui xuân đón Tết của nhân dân.	87
3.3.3. Đa dạng hóa các loại hình du lịch trong dịp Tết Nguyên Đán.	88
3.4. Một số kiến nghị giải pháp trong việc khai thác Tết Cổ Truyền trong kinh doanh du lịch.	89
KẾT LUẬN	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO	93

PHỤ LỤC

MỘT SỐ BÀI VIẾT VỀ TẾT CỔ TRUYỀN

TẠI SAO LẠI CÚNG GIAO THỪA NGOÀI TRỜI

Dân tộc nào cũng coi phút giao thừa là thiêng liêng. Các cụ ta quan niệm: Mỗi năm Thiên đình lại thay toàn bộ quan quân trông nom công việc dưới hạ giới, đứng đầu là một ngài có vị trí như quan.

Dân tộc nào cũng coi phút giao thừa là thiêng liêng. Các cụ ta quan niệm: Mỗi năm Thiên đình lại thay toàn bộ quan quân trông nom công việc dưới hạ giới, đứng đầu là một ngài có vị trí như quan toàn quyền.

Năm nào quan toàn quyền giỏi giang anh minh, liêm khiết thì hạ giới được nhờ như: Được mùa, ít thiên tai, không có chiến tranh, bệnh tật... Trái lại, gặp phải ông lười biếng kém cỏi, tham lam... thì hạ giới chịu mọi thứ khổ. Và các cụ hình dung phút giao thừa là lúc bàn giao, các quan quân quản hạ giới hết hạn kéo về trời và quan quân mới được cử thì ào ạt kéo xuống hạ giới tiếp quản thiên hạ.

Các cụ cũng hình dung phút ấy ngang trời quân đi, quân về đây không trung tấp nập, vội vã (nhưng mắt trần ta không nhìn thấy được), thậm chí có quan, quân còn chưa kịp ăn uống gì. Nhưng phút ấy, các gia đình đưa xôi gà, bánh trái, hoa quả, toàn đồ ăn nguội ra ngoài trời cúng, với lòng thành tiễn đưa người nhà trời đã cai quản mình năm cũ và đón người nhà trời mới xuống làm nhiệm vụ cai quản hạ giới năm tới.

Vì việc bàn giao, tiếp quản công việc hết sức khẩn trương nên các vị không thể vào trong nhà kê khà mâm bát mà chỉ có thể dùng vài giây ăn vội vàng hoặc mang theo, thậm chí chỉ chứng kiến lòng thành của chủ nhà. Ví cứ tưởng tượng thêm thắt các hình ảnh nhà trời theo mình như vậy nên nhiều nhà có cửa đua nhau cúng giao thừa rất to và nghĩ cách làm mâm cúng giao thừa nổi lên bởi những cửa ngon vật lạ, trang trí cầu kỳ để các quan chú ý, quan tâm đến chủ hảo tâm mà phù hộ cho họ với những ưu ái đặc biệt.

Biết thấu tâm lý của người giàu, các cụ ta đã có nhiều câu chuyện răn đời để người ta hiểu rằng: Các quan mặc dầu phút bàn giao bận rộn khẩn trương nhưng vì là... người nhà trời nên có tài thấu hiểu ngay “Ruột gan”

của gia chủ. Nếu có ý cầu lợi, mua chuộc, đút lót, các vị chỉ nhìn dấu hiệu ở khói hương, lửa đèn là biết ngay, và lập tức các vị đông thẳng, không thềm ngó ngang gì đến vật cúng giao thừa của các nhà cầu lợi ấy.

Trái lại, những nhà chân chất, thật thà, sống bằng lao động, ăn ở tử tế thì có khi chỉ cần chén rượu, nén hương (như thổ công đánh tín hiệu qua hương đèn), các vị có chức trách biết ngay mà vui vẻ thưởng thức, dốc lòng phù hộ. (Một trăm điều nên biết về phong tục Việt Nam)

TRỜI VÀ ĐẤT TRONG CHIẾC BÁNH NGÀY XUÂN

“Trong trời đất không có vật gì quý bằng gạo, vì gạo là của để nuôi dân.... nếu lấy gạo nếp gói làm hình tròn để tượng trời, hoặc gói làm hình vuông để tượng đất, ở trong làm nhân cho ngon; bắt chước hình trạng trời đất bao hàm vạn vật, ngụ ý nói ơn trời đất phát dục vạn vật, như thế thì lòng cha sẽ vui, tôn vị chắc được: (Trích Lĩnh Nam chích quái của Trần Thế Pháp).

Hình vuông của đất và hình tròn của trời, như trong đoạn văn trích dẫn trên, phát xuất từ hai tài liệu cổ xưa nhất của dân Lạc Việt là Lạc Thư (hình tròn của trời) và Hà Đồ (hình vuông của đất).

Cả hai hình vẽ Hà Đồ và Lạc Thư đều gồm những chuỗi “rỗng” và “đặc” (O và), giống như những chuỗi “rỗng” và “đặc” nối kết nhau trên hầu hết các trống đồng Đông Sơn của dân Việt. Hà Đồ và Lạc thư đều nói lên sự hình thành của trời (Lạc Thư), đất (Hà Đồ) và vạn vật. Trống đồng Ngọc Lũ cũng nói lên sự hình thành của trời, đất, vạn vật (chim, hươu, người) theo quan điểm y hệt như vậy. Tất cả đều đặt căn bản trên nguyên lý “rỗng” (dương), “đặc” (âm), tương sinh, tương khắc, tương hoà. Như vậy, sở dĩ vua Hùng trao ngôi báu cho Lang Liêu ắt không phải vì Lang Liêu đã dâng một loạt bánh ngon cho vua Hùng, mà chính vì Lang Liêu đã nắm được ý nghĩa của sự hình thành trời đất, vạn vật, tức là hiểu được cách giải quyết mâu thuẫn giữa đất và trời, giữa người và vạn vật, giữa con người và nhân quần xã hội. Và như vậy Lang Liêu xứng đáng được trao ngôi báu và chắc chắn sẽ đem lại hạnh phúc, ấm no cho nhân dân. Tiếng nói của thần nhân chính là tiếng nói của lương tâm, nhắc nhở cho Lang Liêu cái nguyên lý sinh thành ấy để làm sao cai trị dân cho hợp với “lẽ trời đất” và lòng người. Tinh thần “vuông tròn” ấy của thời đại vua Hùng được sử gia Lê Tung mô tả như sau: “Vua thì lấy đức trị dân, giữ áo khoanh tay (tức là chỉ theo phép thường mà trị nước, không bày đặt chính lệnh phiền nhiễu dân); dân thì cày ruộng, đào

giêng, ra ngoài thì làm lụng, trở về nhà thì nghỉ ngơi, chẳng phải là phong tục thái cổ của Viêm Đế ư?”. Phan Huy Chú cũng cho biết: “Vua tôi cũng đi cày, cha con tắm cùng sông, không chia giới hạn, không phân biệt uy quyền thứ bậc”.

Tư tưởng đoàn kết, bình đẳng giữa các con người, sự hoà hợp các mâu thuẫn, tượng trưng bằng các hình thể vuông tròn của đất và trời, theo quan niệm “vạn vật nhất thể” của Lạc Thu và trống đồng ảnh hưởng hàng nghìn năm sau đến chính sách của các vua nhà Lý trong việc giải quyết mâu thuẫn giữa các vua, chúa, quần thần, giữa người dân trong nước, và giữa dân Việt với các dân tộc khác ở biên thùy.

Việc vua Hùng ưu chuộng chiếc bánh chưng, bánh dày của Lang Liêu hơn các của ngon vật lạ của các công tử khác phản ánh tinh thần ưu chuộng thực tế của dân Việt, mà điều thực tế nhất là “com gạo để nuôi dân”, đặt lên trên sự xa hoa, phù phiếm.

Có lẽ do tinh thần ấy mà thời đại vua Hùng, mặc dầu đã hình thành một nhà nước sơ khai, đã qua thời kỳ đồng thau, đồ sắt mà vẫn không để lại cho ta ngày nay một di tích nào của các đền đài, lăng tẩm, dù nhỏ bé. Điều nay khiến cho một số người tỏ ý hoài nghi về lịch sử bốn nghìn năm văn hiến của dân tộc ta. Nhưng nếu ta nhìn trở lại lịch sử của các dân tộc đã từng xây dựng những kỳ quan thế giới do công sức của hàng vạn dân công nô lệ, như các kim tự tháp của các vua Pharaoh xứ Ai Cập hay vườn treo của các bà hoàng xứ Assyria - ... thì ta thấy rằng đó cũng là những cái mốc đánh dấu sự bắt đầu sụp đổ của các triều đại, mở đầu cho các cuộc xâm lăng liên tiếp dẫn đến sự đồng hoá, phân tán hay tiêu diệt các dân tộc nguyên thủy.

Hai phạm trù “trời” và “đất”, như trong lời dạy của thần nhân, nói lên sự quý chuộng đất đai, cây cỏ, lòng tin tưởng và lạc quan của một dân tộc đã từng phát hiện kỹ nghệ trồng trọt sớm nhất trên thế giới, theo như thuyết của Carl Sauer (1952) và được xác nhận bởi các công trình nghiên cứu của Chester Gorman, Hamilton Parker và nhiều người khác từ 1963-1966 trong vùng Đông Nam á. Đó là niềm tin tưởng lạc quan của nhà nông với công việc làm không đem đến hiệu quả tức thì. Gặp thời tiết nhất định trong một năm, tùy theo vị trí của ngôi sao đã định, họ bắt đầu làm đất gieo hạt giống, rồi kiên nhẫn chờ đợi. Tình cảm sâu đậm giữa con người và đất đai do đó nảy sinh và được khơi dậy. Hàng năm vào những ngày Tết qua hình thù và ý nghĩa của

chiếc bánh trung, và cả qua những điều cấm kỵ liên quan đến việc sử dụng đất đai vào những ngày đầu năm.

Cuối cùng, nhưng không phải là kém quan trọng, qua hình dáng bánh trung, bánh dày, ta không thể không liên tưởng đến ý nghĩa của hai chữ “vuông tròn” trong ngôn ngữ ta. Thì ra phát xuất từ quan niệm nguyên thủy về sự sinh thành, các tổ tiên ta đã khéo lựa chọn hai thứ phẩm vật tượng trưng dùng trong việc cúng lễ trời đất, ông bà đã nhắc đến tư tưởng hòa hợp của hai hình thể: “rỗng” và “đặc”, “vuông” và “tròn”. Tuy tương khắc nhau như “trời” và “đất”, “đàn ông” và “đàn bà”, chúng có thể và phải kết hợp với nhau theo lẽ “trời đất phát dục vạn vật” như lời dạy của thần nhân cho Lang Liêu. Đó là “lẽ vuông tròn” nói lên sự tốt đẹp trong tình nghĩa vợ chồng và trong mối quan hệ như câu thơ của Nguyễn Du:

“Khuôn thiêng biết có vuông tròn hay chẵn?”

Hay câu:

“Trăm năm tính cuộc vuông tròn,

Phải dò cho đến ngọn nguồn lạch sông.”

Vậy thì hai chữ “vuông, tròn” có lẽ là lời chúc tụng đầu xuân súc tích và tốt đẹp nhất dành cho tất cả mọi người khi năm mới

SỰ TÍCH LÌ XÌ

Truyện dân gian Trung Quốc kể lại, ngày xưa ở Đông Hải có một cây đào to, có rất nhiều yêu quái sống trong bọng cây, nào là hồ ly tinh, chuột tinh, sói già... Chúng luôn muốn ra ngoài để gây hại, nhưng bình thường luôn có các thần tiên ở hạ giới canh giữ chúng nên không con nào thoát ra ngoài được.

Nhưng hễ tới đêm giao thừa, tất cả thần tiên đều phải về trời để phân công lại nhiệm vụ, thế là lũ yêu tinh có cơ hội tự do nhân lúc chuyển giao nhiệm vụ của các vị thần. Nhân cơ hội đó, có một loại yêu quái gọi là con Tuy thường xuất hiện vào đêm giao thừa để xoa đầu trẻ con đang ngủ khiến lũ trẻ giật mình, khóc thét lên và sẽ bị bệnh sốt cao hoặc ngớ ngẩn. Vì thế những gia đình có con nhỏ phải thức cả đêm để canh không cho con Tuy hại con mình.

Một lần, có mấy vị tiên đi ngang nhà kia, hóa thành những đồng tiền nằm bên chỗ đứa trẻ. Cha mẹ chúng đem gói những đồng tiền ấy vào vải đỏ. Khi con Tuy đến, những đồng tiền lóe sáng, nó sợ hãi bỏ chạy. Phép lạ

này lan truyền ra, rồi cứ Tết đến, người ta lại bỏ tiền vào trong những chiếc túi màu đỏ tặng cho trẻ con. Tiền đó được gọi là tiền mừng tuổi.

Một truyền thuyết khác kể rằng, tục tặng tiền mừng tuổi bắt nguồn từ hoàng cung nhà Đường (Trung Quốc). Năm đó, Dương Quý Phi sinh hạ hoàng tử, được tin mừng vua Đường Huyền Tôn đích thân đến thăm và ban cho Dương Quý Phi một số vàng bạc gói trong giấy đỏ. Dương Quý Phi coi đó vừa là tiền mừng, vừa là chiếc bùa Hoàng đế ban tặng con trẻ để trừ tà. Việc này được đồn đại ra ngoài, từ cung đình lan rộng ra dân gian, nhiều người bắt chước tặng tiền mừng và cũng bắt đầu coi như tặng món lộc trừ tai họa, mang lại nhiều điều may mắn cho trẻ con.

Theo những nghiên cứu khác, tục mừng tuổi ở Trung Quốc đã có từ đời Tần. Vào thời gian đó, người ta dùng một sợi chỉ đỏ để khâu tiền thành một khâu theo hình con rồng hoặc thanh kiếm để ở chân giường hoặc cạnh gối trẻ em. Khâu tiền đó gọi là tiền Áp Tuế giống như cách gọi của người Trung Quốc ngày nay, có nghĩa là món tiền mừng cho đứa trẻ, với mong ước đứa trẻ được tiền, được lộc có thể vượt qua tuổi đó với những điều tốt lành và may mắn.

Xưa kia, ở Trung Quốc, tiền mừng tuổi thường là một vòng đỏ khâu 100 các tiền đồng, biểu hiện cho lời chúc sống lâu trăm tuổi. Ngày nay, tiền mừng tuổi đầu năm, còn có ý nghĩa tượng trưng cho sức khỏe, may mắn, thành đạt được cho vào phong bao bằng giấy đỏ hoặc vải nhung đỏ, có những trang trí mang nghĩa cát tường, hạnh phúc và những câu chúc, an lành, phát đạt như “Hòa gia bình an”, “Kim ngọc mãn đường”, “Vạn sự như ý”... Vì vậy, tặng tiền Áp Tuế còn được gọi là tặng Hồng Bao.

Từ lì xì trong tiếng Việt, sử dụng phổ biến ở miền Nam, được cho là có nguồn gốc từ tiếng Trung Quốc, là cách đọc trại của từ “lợi thị” hoặc “lợi sự” (phát âm theo giọng Quan Thoại là li shì, theo giọng Quảng Đông là lì xì, lây xì), có nghĩa gốc là một món đồ hay món tiền mang đến lợi lộc, vận tốt, vận may. Tặng lì xì là tặng món tiền thể hiện điều lành và may mắn cho đứa trẻ.

Ở Việt Nam, lì xì vốn chỉ là những đồng tiền xu bỏ trong phong bao giấy hồng điều, hoặc trang trí vàng son bắt mắt mà người lớn tặng cho trẻ con để chúng có cái rùng rùng trong những ngày Tết vì tiếng cười của trẻ con có thể xua đuổi điều xấu. Vì vậy lì xì cũng có ý nghĩa cầu may, cầu phúc trong năm mới.

Theo tục lệ ở một số địa phương thì người nhỏ tuổi không lì xì người lớn hơn, vì vừa không đúng ý nghĩa, vừa bị cho là “hỗn”. Tuy nhiên, ngày nay, tục lì xì đã cởi mở hơn, đặc biệt những người nhỏ tuổi nhưng đã lập gia đình, đã có thu nhập thì có thể mừng tuổi cho những bậc cao niên như cha mẹ, ông bà, để chúc tụng may mắn, sức khỏe, bình an.

LỄ CHÙA NGÀY TẾT

Nếu người đời làm phép tính trừ, một năm có 365 ngày, trừ ngày mừng một Tết còn 364 ngày Hà Nội đông vui, ồn ã, nườm nượp người. Chỉ có ngày mừng một Tết, đường phố vắng hoe, yên tĩnh, trang nghiêm lạ thường. Thi thoảng trên đường mới có người đạp xe, đi bộ, xích lô đến chùa.

Nhưng từ sáng 2 Tết, các ngôi chùa ở Hà Nội đã chật cứng người. Những ngôi chùa cổ kính như chùa Một Cột, chùa Trấn Quốc, chùa Quán Sứ, Vân Hồ.... mở cửa suốt đêm giao thừa. Từ mấy năm nay, cảnh người người chen chúc dâng hương, dâng lễ đã được thay thế bằng việc người ta cài tiền lên cành đào, cành mai, bỏ tiền vào hòm công đức. Họ dâng giọt dầu nén hương bằng tiền. Còn nhà chùa đã dâng đủ lễ ở Tam bảo, Tam toà thánh mẫu và Công đồng các quan, để người dân chỉ việc đi lễ cầu nguyện. Đặc biệt dịch vụ nơi cửa chùa phục vụ nếp văn hoá mới, đó là bàn để ghi số chữ nho, chữ quốc ngữ, đến nơi mua sắm hương hoa, cành vàng lá ngọc đến việc mua áo dài đi lễ chùa cũng có sẵn.

Chùa Quán Sứ có cả một cửa hàng bán áo dài gụ, áo nhật Nớ, áo cánh, quần nâu sòng, đến tràng hạt, sách, sớ và các đồ dùng cho thờ cúng ông bà tổ tiên ở nhà. Dịch vụ đổi tiền 10 ă 9 (10 ngàn đồng đổi lấy 9 ngàn đồng) từ tiền 200đ, 500đ, đến 1000đ rất sẵn ở phố Đinh Tiên Hoàng. Người ta đi lễ đền Ngọc Sơn đem theo trứng lễ "cụ Rùa", đi đền Gành với khế ngọt, táo thơm. Năm nay, chương trình du lịch đền Gành, đền Chữ Đổng Tử - Tiên Dung nửa ngày 30.000 đồng/người rất tiện cho du khách đi lễ.

Đặc biệt Tết này, du khách Trung Quốc và người Châu Âu đến đền Quán Thánh, đền Ngọc Sơn rất đông. Những vị khách Châu Âu hoặc khách Nhật Bản còn bắt chước người Việt Nam xoa chân tượng đồng Trấn Vũ ở đền Quán Thánh để lấy may, và sung sướng với vẻ đẹp rất đời, rất văn hoá của người Việt Nam theo đạo Phật.

Ở Phủ Tây Hồ, hoặc đi lễ chùa Phổ Linh, du khách có thể ghé vào khách sạn Tây Hồ chọn chương trình du lịch đền chùa, thăm chùa Tảo Sách,

đền Kim Ngưu (thờ trâu vàng) đó là những ngôi chùa cổ mãi mãi ghi trong tâm linh người Hà Nội. Công ty Du lịch Dịch vụ Tây Hồ đã mở chương trình du lịch Hồ Tây 3 chuyên/ ngày, du khách có thể đăng ký chương trình đi nửa ngày, 1 ngày và ăn trưa tại khách sạn. Công ty Du lịch Tây Hồ còn có cơm niêu, các món ăn chay, phục vụ cho du khách.

Ở các ngôi chùa lớn ở Hà Nội từ Tết đến rằm tháng giêng du khách có thể được mời dự cỗ chay trong tiết lập xuân, hoặc bạn có thể đặt cỗ chay ở chùa Chân Tiên (phố Bà Triệu), chùa Vân Hồ (phố Lê Đại Hành), chùa Tứ Kỳ (đường Giải Phóng), chùa Phổ Linh (Tây Hồ) hoặc chùa Kim Liên (quận Đống Đa), ở đó du khách có thể đặt cỗ chay theo mâm, gia đình, có thể đặt 200.000đ - 400.000đ/mâm theo các món cỗ chay bạn yêu thích

LỜI CẢM ƠN

Nhân dịp hoàn thành khoá luận tác giả xin được tỏ lòng biết ơn các thầy giáo, cô giáo ngành văn hóa du lịch – trường đại học dân lập Hải Phòng, đã nhiệt tình giảng dạy trong suốt bốn năm học tại trường. Đặc biệt xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc tới tiến sĩ, thầy giáo Nguyễn Văn Bính - giảng viên khoa văn hóa – Trường Đại học Dân Lập Hải Phòng, người đã định hướng khoá luận, tận tình giúp đỡ và hướng dẫn tác giả trong suốt thời gian làm đề tài.

Do trình độ, kinh nghiệm thực tế còn hạn chế và nhiều yếu kém, điều kiện thời gian làm đề tài ngắn nên tác giả chưa có điều kiện đánh giá đầy đủ và hiểu sâu về các giá trị sâu sắc của Tết Cổ Truyền dân tộc Việt đối với việc phát triển du lịch. Vì vậy mà trong quá trình làm khoá luận tác giả không tránh khỏi những thiếu sót, tác giả rất mong nhận được những ý kiến đóng góp, phê bình của các thầy giáo, cô giáo, các nhà nghiên cứu và các bạn đọc để giúp cho khoá luận hoàn thiện hơn.

Tác giả xin chân thành cảm ơn!

Hải Phòng, ngày... tháng..... năm 2009.

Sinh viên

Phạm Thị Chúc Chi.